

**Výročná správa
za rok 2009
MK-248/2010-103/1906**

Organizácia: **Štátna vedecká knižnica**
Rezort: **Ministerstvo kultúry SR**
Typ hospodárenia: **rozpočtová organizácia**

Miesto konania verejného odpočtu: **Štátna vedecká knižnica,
Informačno-vedecké centrum
Hlavná 99, Prešov**

Dátum a čas konania verejného odpočtu: **13. apríl 2010 o 14.00 h**
Výročná správa je na internetovej stránke MK SR: www.culture.gov.sk/odpocety/
Výročná správa je na internetovej stránke organizácie: www.svkpo.sk

Vypracovali: Valéria Závadská
Marcela Domenová
Zuzana Džupinková
Valéria Ferková
Mária Halienová
Monika Šimová
Anna Val'ková
Jana Vitališová

OBSAH

1. IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE	5
2. POSLANIE A STREDNODOBÝ VÝHĽAD ORGANIZÁCIE	6
3. KONTRAKT ORGANIZÁCIE S ÚSTREDNÝM ORGÁNOM A JEHO PLNENIE	11
4. ČINNOSTI A PRODUKTY ORGANIZÁCIE A ICH NÁKLADY	12
5. ROZPOČET ORGANIZÁCIE	30
6. PERSONÁLNE OTÁZKY	39
7. CIELE A PREHĽAD ICH PLNENIA	43
8. HODNOTENIE A ANALÝZA DOSIAHNUTÝCH VÝSLEDKOV	45
9. HLAVNÉ SKUPINY POUŽÍVATEĽOV ORGANIZÁCIE	53

PRÍLOHY

1. <u>Organizačná štruktúra</u>	54
2. <u>Kultúrno-vzdelávacie podujatia</u>	55
3. <u>Edičná činnosť</u>	56
4. <u>Publikačná činnosť</u>	57
5. <u>Účasť zamestnancov na odborných podujatiach</u>	59
6. <u>Štatistika výkonov</u>	61

1. IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE

Názov:	Štátna vedecká knižnica v Prešove
Sídlo:	Hlavná 99, 081 89 Prešov Námestie mládeže 1 (oddelenie knižnično-informačných služieb)
Rezort/zriaďovateľ:	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
Dátum zriadenia:	1. september 1952 (Rozhodnutie Ministerstva kultúry SR o vydaní zriaďovacej listiny č. MK 557/2002-1 zo dňa 1. apríla 2002)
Forma hospodárenia:	štátna rozpočtová organizácia
Kontakt:	tel.: +421 51 245 11 02, fax: +421 51 245 11 10, e-mail: kniznica@svkpo.gov.sk, URL: www.svkpo.sk
Riaditeľka:	Mgr. Valéria Závadská

Členovia vedenia ŠVK:

Domenová Marcela, Mgr., PhD. - vedúca bibliografického oddelenia (BO)
Ferková Valéria, Bc. - vedúca oddelenia knižnično-informačných služieb (OKIS)
Šimová Monika, Ing. - vedúca ekonomicko-technického oddelenia (ETO)
Val'ková Anna, Bc. - vedúca oddelenia akvizície a spracovania fondov (OASF)
Vitališová Jana - vedúca oddelenia ochrany fondov (OOF)

1.1 Hlavné činnosti

Štátna vedecká knižnica v Prešove ako univerzálna vedecká knižnica vykonáva tieto hlavné činnosti:

- získavanie, spracovanie, uchovávanie, sprístupňovanie a ochrana dokumentov knižničného fondu
- poskytovanie základných a špeciálnych knižnično-informačných služieb
- realizácia kultúrno-spoločenských, vzdelávacích a propagačných aktivít
- riešenie vedecko-výskumných úloh v oblasti dejín knižnej kultúry
- domáca a medzinárodná spolupráca

Na základe zriaďovacej listiny vydanéj Rozhodnutím Ministerstva kultúry SR o vydaní zriaďovacej listiny č. MK 557/2002-1 zo dňa 1. apríla 2002 hlavnou úlohou ŠVK v zmysle zákona NR SR č. 183/2000 o knižniciach v znení neskorších predpisov je zabezpečiť slobodný prístup k poznatkom a informáciám šíreným na všetkých druhoch nosičov, podporovať rozvoj vedy, výskumu a vzdelávania, a tak napomáhať rozvoju celoživotného vzdelávania občanov, chrániť kultúrne dedičstvo a vytvárať optimálne podmienky na jeho využívanie.

2. POSLANIE A STREDNODOBÝ VÝHLAD KNIŽNICE

2.1 Poslanie

Štátna vedecká knižnica v Prešove (ďalej len ŠVK) je štátnou rozpočtovou organizáciou zriadenou a riadenou Ministerstvom kultúry SR.

Ako verejná kultúrna, informačná, vedecká a vzdelávacia inštitúcia v oblasti knižničnej, bibliografickej, vedecko-výskumnej a vydavateľskej činnosti systematicky buduje a sprístupňuje knižničný fond a poskytuje knižnično-informačné služby.

Slúži hlavne občanom Prešovského regiónu, predovšetkým odborným a vedeckým pracovníkom, pedagógom, študentom, orgánom štátnej správy a samosprávy a podnikateľskej sfére.

ŠVK uskutočňuje svoje poslanie:

- systematickým budovaním, spracovávaním, uchovávaním a sprístupňovaním knižničného fondu domácej a zahraničnej literatúry a elektronických informačných zdrojov v súlade so špecializáciou knižnice,
- poskytovaním základných a špeciálnych knižnično-informačných služieb verejnosti, poskytovaním prístupu na internet a inováciou služieb,
- realizáciou informačnej výchovy používateľov a prostredníctvom propagácie všetkých služieb (konzultačné, rešeršné, referenčné, bibliografické služby),
- spracovávaním a ochranou historických tlačí a ich sprístupňovaním pri bádani a poznávaní kultúrneho dedičstva.

ŠVK slúži predovšetkým občanom mesta Prešov a Prešovského samosprávneho kraja, pričom špecifické úlohy, ktoré jej vymedzuje zriaďovacia listina, ju predurčujú poskytovať služby celej slovenskej i medzinárodnej odbornej verejnosti.

2.2 Priority

ŠVK pri plnení verejnej funkcie a verejnoprospešných činností v roku 2009 venovala osobitnú pozornosť realizácii nasledovných úloh:

a) celoslovenské úlohy

- spolupráca v oblasti kooperatívnej katalogizácie a v oblasti tvorby autorít prostredníctvom knižnično-informačného systému Virtua (ďalej len KIS Virtua)
- spolupráca pri budovaní článkovej databázy spracovávaním rusínskej a ukrajinskej bibliografie
- koordinácia bibliografie vedného odboru slavistika a aktívne pôsobenie v Koordinačnej rade pre bibliografickú činnosť pri Národnom bibliografickom ústave Slovenskej národnej knižnice v Martine
- spracovanie historických tlačí 16. storočia vo fonde Diecéznej (Eparchiálnej) knižnice a vo fonde knižnice Rímsko-katolíckeho farského úradu, príprava vydania 2. časti XII. zv. Generálneho kataľógu tlačí 16. storočia zachovaných na území Slovenska

b) regionálne úlohy

- spracovávanie odbornej zborníkovej literatúry v rámci východného Slovenska, aktívna účasť na budovaní odbornej článkovej databázy
- spracovanie historických tlačí 17.-19. storočia vo fondoch ŠVK
- tematické spracovanie historických tlačí vo fondoch historických knižníc mesta Prešov
- spracovanie a prezentácia titulov edičnej činnosti

c) rozširovanie služieb a zvyšovanie kvality poskytovaných služieb

- výpožičné služby poskytované prostredníctvom integrovaného KIS Virtua
- implementácia projektu Knižničný pas
- využívanie modernej prezentačnej techniky pri organizovaní odborných podujatí pre knihovníkov a podujatí pre verejnosť

- skvalitnenie informačnej výchovy prostredníctvom nových aktivít
- poskytovanie priestorov ŠVK pre poradenskú a vzdelávaciu činnosť v spolupráci s inými organizáciami a inštitúciami

d) projektové riadenie na zlepšenie činnosti

- výstavba novej účelovej budovy ŠVK – príprava na spracovanie projektovej dokumentácie
- spolupráca pri príprave projektov financovaných zo štrukturálnych fondov
- realizácia prioritných projektov schválených na rok 2009
- príprava rozvojových prioritných projektov na rok 2010

e) domáca a medzinárodná spolupráca

- intenzívna spolupráca v oblasti medzinárodnej výmeny dokumentov s knižnicami v Českej republike, na Ukrajine, v Poľsku, Bielorusku a Maďarsku
- prípravné kroky na rozvinutie spolupráce s ďalšími slovanskými krajinami

2.3 Strednodobý výhľad rozvoja knižnice

Víziou ŠVK je vybudovať knižnicu ako modernú kultúrnu a informačnú inštitúciu, ktorá bude poskytovať nielen klasické knižničné služby, ale predovšetkým bude predstavovať dôležitú informačnú základňu a nevyhnutnú súčasť celoživotného vzdelávania. Zároveň bude plniť úlohu multifunkčného kultúrno-vzdelávacieho centra pre obyvateľov Prešova a Prešovského samosprávneho kraja.

Prioritou č. 1 v rozvoji knižnice naďalej ostáva intenzívna snaha pri vyriešení nevyhovujúcej priestorovej situácie výstavbou novej účelovej budovy ŠVK. Napriek spracovaniu protokolu štátnej expertízy na stavebný zámer verejnej práce - novostavby ŠVK, ktorá odsúhlasila výstavbu knižnice takmer v navrhovanej výške rozpočtu, a aj napriek ústretovosti MK SR ako zriaďovateľa, ktorý predložil novostavbu ŠVK na zaradenie do Rozvojového programu verejných prác na roky 2010-2012 v zmysle zákona NR SR č. 254/1998 o verejných prácach v znení neskorších predpisov, boli v roku 2009 z dôvodu finančnej krízy pozastavené takmer všetky investičné akcie rezortu.

Financovanie verejnej práce bolo navrhované prednostne zo štrukturálnych fondov. V zmysle Operačného programu Informatizácia spoločnosti, prioritná os 2 Rozvoj pamäťových a fondových inštitúcií (ďalej len OPIS PO2) bola plánovaná novostavba chápaná ako **vytvorenie multikultúrnej a informačnej inštitúcie**, ktorá bude okrem súčasných úloh vykonávať nové činnosti v rámci novozriadených organizačných zložiek – dokumentačno-informačného centra rómskej kultúry a digitalizačného pracoviska. V zmysle spracovávanej Štúdie uskutočniteľnosti potrebnej pre využívanie finančných zdrojov z OPIS PO2, ktorá bola predložená vo 4. štvrtroku 2009 na pripomienkovanie, sa nepočíta s novostavbou knižnice, ani samostatných depozitov, iba so zriadením spomínaných pracovísk.

V týchto zložitých podmienkach bude teda rozvoj knižnice smerovať na jednej strane k zabezpečeniu plynulej prevádzky na všetkých jej úsekoch, na strane druhej k realizácii prípravných prác pre zriadenie už spomínaných nových pracovísk. Ich zriadenie bude základom pre digitalizáciu kultúrneho a vedeckého dedičstva a a dokumentovanie a prezentáciu tradícií a kultúry rómskeho etnika. Avšak prioritu novostavby chce ŠVK presadzovať naďalej a dosiahnuť zaradenie plánovanej investície do Rozvojového programu verejných prác na roky 2011-2013.

Kým sa podarí tento veľmi dôležitý existenčný zámer zrealizovať, knižnica bude v najbližšom období v zmysle zriaďovacej listiny a na základe požiadaviek verejnosti plniť svoje úlohy:

- prevádzka KIS Virtua a spolupráca s ostatnými knižnicami v rámci projektu KIS3G, zlepšovanie pracovných podmienok zamestnancov v rámci systému, komfortná práca so systémom
- poskytovanie knižnično-informačných služieb - zriadenie nových typov služieb pre konkrétne používateľské zázemie a skvalitňovanie už poskytovaných služieb
- akvizícia knižničných fondov - orientácia na získavanie a sprístupňovanie tlačených aj elektronických informačných zdrojov, najmä plnotextových databáz odborných článkov a kolekcí elektronických kníh

- ochrana kultúrneho dedičstva - prevádzka pracoviska konzervovania a reštaurovania fondov a príprava projektu na digitalizáciu historického fondu knižnice z dôvodu ochrany vzácných tlačí v rámci digitalizačného pracoviska
- participácia na riešení celoslovenských a regionálnych výskumných úloh z oblasti dejín knižnej kultúry
- spolupráca s výskumnými pracoviskami v regióne zabezpečovaním elektronických informačných zdrojov z konkrétnych oblastí
- rozvoj ľudských zdrojov - vytváranie podmienok pre zvyšovanie kvalifikácie, odborných vedomostí, počítačových a komunikačných zručností a jazykových znalostí
- efektívny manažment a marketing knižnice – ekonomické a projektové riadenie, aktivity public relations, rozširovanie domácej i zahraničnej spolupráce
- príprava rozvojových projektov pre skvalitnenie konkrétnych činností a ich následná realizácia.

2.4 Plánované použitie finančných zdrojov a strednodobý rozpočtový výhľad

ŠVK na rok 2010 neuzatvára kontrakt s Ministerstvom kultúry SR v zmysle uznesenia vlády SR č. 1067 zo dňa 20.12.2000. V januári 2010 predložila zriaďovateľovi návrh 10 prioritných projektov, ktoré plánuje realizovať, resp. v ktorých chce pokračovať. Ich schválenie má nielen pomôcť riešiť akútne problémy knižnice, ale tiež realizovať rozvojové aktivity v oblasti knižnično-informačných služieb či vytvoriť lepšie podmienky pre zabezpečenie informačnej bezpečnosti. Predložené prioritné projekty sú:

08T01003 Podpora kultúrnych aktivít PO a RO:

- projekt **Typografické spracovanie edičnej činnosti** vo výške **31 000,- €**

Edičná činnosť bibliografického oddelenia je jednou z hlavných knižničných aktivít a jej výstupy v podobe bibliografií, katalógov a zborníkov mapujú bibliografickú činnosť a predstavujú výsledky činnosti oddelenia a prezentujú knižnicu navonok. V snahe zabezpečiť kvalitné publikácie porovnateľné s podobnými organizáciami predkladá projekt, ktorého obsahom je zabezpečenie externých tlačiarenských služieb na vydanie výstupov edičnej činnosti bibliografického oddelenia, čiže zabezpečenie tlačiarenských prác na 4 tituly.

- projekt **Najstaršia kronika mesta Prešov** vo výške 79 086,-€, z toho **15 666,- €** v roku 2010

Pri príležitosti blížiaceho sa 765. výročia prvej písomnej zmienky o Prešove knižnica predkladá projekt zverejnenia jedného z nosných prameňov - kroniky mesta Prešov prezentujúcej dejiny mesta. Projekt je rozvrhnutý na 3 roky a pôvodná 4-zväzková kronika mesta bude vydaná v 3 zväzkoch. Cieľom projektu je nové textologické vydanie najstaršej známej kroniky mesta Prešov po formálnej aj obsahovej stránke, pričom redigovaný dokument bude ponechaný v pôvodnej podobe, t. j. zdigitalizovaná reprodukcia pôvodného rukopisu bude súčasťou priameho dokumentačného vybavenia vydania kroniky. Text kroniky bude doplnený o kritický a odborný výklad, o poznámkový aparát, ktorý prispeje ku komplexnosti chápania jednotlivých udalostí v historickom kontexte slovenských dejín.

08T01006 Projekt akvizície zbierkových predmetov a knižničných fondov:

- projekt **Nákup informačných zdrojov** vo výške **65 000,- €**

Obsahom projektu je nákup knižničných dokumentov do fondu ŠVK, pretože kvalitný knižničný fond je základným predpokladom úspešných služieb a plnenia stanovených ukazovateľov. Predkladanú požiadavku na finančné prostriedky pre nákup fondov ovplyvňuje viacero skutočností, ktoré si vyžadujú dostatok finančných prostriedkov na zakúpenie kvalitnej odbornej a vedeckej literatúry. V snahe dosiahnuť väčšiu spokojnosť používateľov s absenčnými výpožičkami musí zabezpečovať knižnica viac exemplárov z jedného titulu. V súčasnosti z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov vo vlastnom rozpočte knižnica nakupuje takmer 90 % titulov iba v jednom exemplári, čo je veľmi obmedzujúce, pretože mnohé tituly sú potom viazané iba na prezenčné služby.

- projekt **Elektronické informačné zdroje** vo výške **10 000,- €**

Elektronické informačné zdroje (ďalej len EIZ) svojimi odlišnosťami pri nákupe a ich využívaní od tlačenej publikácií predstavujú úplne iný typ dokumentov, preto bolo nevyhnutné predložiť samostatný prio-

ritný projekt. Jeho obsahom sú požiadavky na finančné prostriedky najmä na obnovenie licencií EIZ, ktoré už knižnica mala zakúpené v minulom roku. Na rok 2010 sa predpokladá obnovenie licencií 5 databáz. V prípade, že sa podarí dohodnúť na nižšej nákupnej cene, je možné sa pokúsiť o nákup nových licencií.

08T01005 Program informatizácie kultúry:

- projekt **Retrokonverzia knižničného fondu ŠVK** vo výške **25 000,- €**

Projekt retrospektívneho spracovania katalogizačných záznamov je rozvrhnutý na 5 rokov a knižnica začala s jeho realizáciou v roku 2006. V roku 2010 je plánovaný ten istý objem prác ako v roku 2009, čiže spracovanie 50 tis. záznamov do elektronickej podoby. Dosiachnutie tohto cieľa významne skvalitní služby knižnice, čo oceňujú používatelia pri vyhľadávaní zdrojov už v súčasnosti. Spracovanie záznamov starších fondov do elektronickej podoby a ich zobrazenie v online katalógu na internete zvyšuje počet záujemcov o výpožičky.

- projekt **Vybudovanie serverovne – zvýšenie bezpečnosti informačných systémov** vo výške **10 700,- €**

Cieľom projektu je zvýšenie bezpečnosti používaných informačných systémov ŠVK v budove na Hlavnej ul., kde sa nachádzajú administratívne pracoviská, aj priestory pre verejnosť. Aktívne zariadenia sú umiestnené v nevyhovujúcich priestoroch dostupných aj nepovolánym osobám a v teplotne nevyhovujúcich podmienkach. Projekt predpokladá prekládku mailového servera a routera zabezpečujúceho prístup do internetu z nezabezpečených a nevyhovujúcich priestorov oddelenia akvizície a spracovania fondov do samostatnej zabezpečenej miestnosti vybavenej klimatizáciou, ktorá bude slúžiť ako serverovňa. Aktívne prvky siete a UPS, ktoré sú v súčasnosti voľne položené na podlahe, plánuje projekt umiestniť v racku. Výmena existujúcej UPS za viackapacitnú rackovú verziu umožní zálohovanie pripojených zdrojov pri výpadku napätia na dlhšiu dobu a tým zníži pracovné prestoje zamestnancov knižnice, ktorí pracujú v KIS Virtua a Softip Profit online cez internet.

- projekt **Skenovacie pracovisko** vo výške **2 200,- €**

ŠVK poskytuje vo svojej činnosti okrem iných aj špeciálne knižnično-informačné služby, pričom patrí medzi knižnice na Slovensku, ktoré aktívne participujú na poskytovaní medziknižničnej výpožičnej služby, či už domácej alebo medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby (ďalej len MVS). Služba MVS sa realizuje prostredníctvom absenčných výpožičiek dokumentov. V prípade článkov z odborných periodík alebo seriálov, ktoré sú určené na prezenčné štúdium sa služba MVS zabezpečuje prostredníctvom reprografických prác. V súčasnej dobe sú preferované skenovacie služby. Knižnica vytvorením skenovacieho pracoviska zefektívni a urýchli vybavenie a odoslanie žiadaniek požiadanej MVS.

08T01009 Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2008-2013:

- projekt **Nákup nehnuteľnosti** vo výške **400 000,- €**

Cieľom projektu je nákup nehnuteľnosti pre účely zriadenia dokumentačno-informačného centra rómskej kultúry (DICRK). Zriadenie DICRK je navrhované ako jeden z národných projektov OPIS PO2. Projekt podľa Štúdie uskutočniteľnosti (ŠU) predpokladá zriadenie centra ako organizačnej zložky ŠVK v existujúcich priestoroch knižnice. Súčasný priestor však nie sú vyhovujúce ani pre existujúce pracoviská. Návrh riešenia, ktoré je obsahom prioritného projektu, predpokladá zakúpenie nehnuteľnosti (522 m²) a pozemku (641 m²), ktoré sa nachádzajú priamo pri oddelení knižnično-informačných služieb, a zriadenie dokumentačno-informačného centra rómskej kultúry po jeho rekonštrukcii. Jednopodlažný objekt sa javí ako veľmi vhodný na zriadenie nového centra nielen pre svoje napojenie na oddelenie služieb, ale aj na možnosť adaptácie plne pre účely nového pracoviska.

- projekt **Riešenie opráv objektov ŠVK** vo výške **133 000,- €**

Primeraná starostlivosť o objekty v správe ŠVK je povinnosťou, ktorá vyplýva nielen zo zákona o knižniciach, najmä pokiaľ ide o depozity a ochranu knižničného fondu, ale aj zo zákona o správe majetku štátu. Knižnica má v správe a prevádzkuje 9 stavebných objektov, v ktorých sa nachádzajú administratívne priestory, priestory určené pre verejnosť a sklady knižničného fondu. Ide o staršie objekty, v troch prípadoch dokonca o kultúrne pamiatky, ktoré si vyžadujú sústavné investície do údržby ich stavebných častí, ako aj inžinierskych sietí nezodpovedajúcich súčasným technickým normám a ohrozujúcich bezpečnosť zamestnancov a návštevníkov knižnice. V rámci opráv je nevyhnutné realizovať niekoľko aktivít, pričom niektoré vykazujú takmer havarijný stav. Ide konkrétne o tieto práce: *sanácia, konsolidácia a nevyhnutné statické zabezpečenie havarijného stavu národnej kultúrnej pamiatky - kaštieľ Záborské, výmena okien, dverí a podláh a oprava fasády v objekte oddelenia knižnično-informačných služieb a fasády dvorovej časti jedného z objektov na Hlavnej ul.*

- projekt **Nákup stojanov pre časopisy vo voľnom výbere** vo výške **1 300,- €**

ŠVK poskytuje svojim používateľom v priestoroch čítarne dennú tlač a najnovšie výťažky najviac žiadaných časopisov, pričom čísla bežného ročníka periodík denne dopĺňa a aktualizuje. V súčasnosti do knižnice dochádza circa 1 300 titulov periodickej tlače, z toho je v zóne s voľným výberom k dispozícii 108 titulov a ďalších 60 titulov viditeľne vystavených, ale prístupných sprostredkované, pretože miesto ich umiestnenia sa z dôvodu zvýšenej ochrany drahých zahraničných titulov nachádza v priestore, odkiaľ časopis na požiadanie podá používateľovi zamestnanec knižnice. V súčasnosti je 28 titulov dennej tlače umiestnených na centrálnom osadenom stojane na závesných rámoch. Tento stojan je už nevyhovujúci a nepraktický, jeho ukotvenie je narušené, hrozí riziko prevrátenia sa, pôsobí tiež ako rušivý element aj z estetického hľadiska. Cieľom projektu je výmena tohto centrálného stojana za 8 ks menších.

Knižnica očakáva schválenie finančných prostriedkov účelovo určených na realizáciu prioritných projektov v roku 2010 v celkovej predpokladanej výške **693 866,- €**, z toho bežné výdavky tvoria sumu **286 866,- €** a kapitálové výdavky **407 000,- €**.

Príjmy ŠVK na rok 2010 sú plánované v objeme **20 912,- €**. Vzhľadom k vývoju príjmov v roku 2009 knižnica reálne predpokladá ich naplnenie.

Rozpočet bežných výdavkov vrátane transferov je pre rok 2010 stanovený vo výške **545 857,- €**, čo je oproti schválenému rozpočtu roku 2009 **zníženie až o 16 882,- €**. Zníženie rozpočtu je pre knižnicu veľmi nepríjemné, pretože sa predpokladá skôr nárast niektorých položiek. Rozpočet bežných výdavkov je už dlhodobo na veľmi nízkej úrovni, čo sa v konečnom dôsledku prejavuje vyčlenením veľmi nízkej sumy na nákup informačných zdrojov (v roku 2010 je to predpokladaných 4,7 %). Nízky rozpočet čiastočne saturujú finančné prostriedky schválené a pridelené v rámci prioritných projektov, ale tie sú skôr určené na konkrétne aktivity a nie na zabezpečenie bežnej prevádzky a tiež nemôže zohľadňovať zvyšovanie cien vstupov – najmä energií, pohonných hmôt a iných nákladov na prevádzku, ako aj miestnych daní, ďalej vysoké náklady na údržbu budov, nájomné za prenajaté skladové priestory a pod. **Rozpočet kapitálových výdavkov** pre rok 2010 zatiaľ nie je schválený.

2.5 Personálna politika

ŠVK v personálnej oblasti rok čo rok zápasí s nedostatkom zamestnancov. Je nevyhnutné zdôrazniť, že **personálne obsadenie knižnice v súčasnosti je prispôbené súčasnému stavu zabezpečenia základných knižničných aktivít, nie je však možné realizovať nové rozvojové aktivity na požadovanej úrovni.**

Na základe požiadavky ŠVK o zvýšenie limitu zamestnancov kvôli spusteniu prevádzky nového pracoviska - Informačno-vedeckého centra pre podnikateľov - bol na rok 2009 stanovený limit 36 zamestnancov. Niektoré úseky knižničnej práce však naďalej zápasia s nedostatkom personálnych kapacít na zabezpečenie všetkých aktivít v požadovanej kvalite (napr. úsek informačných technológií, úsek absenčných služieb). Isté činnosti boli aj z toho dôvodu v roku 2009 zabezpečované dodávateľským spôsobom v rámci niektorých projektov.

Snahou knižnice je rozširovať škálu poskytovaných služieb a zároveň pripravovať nové typy služieb pre konkrétne používateľské skupiny, čo sa jej v posledných rokoch aj čiastočne podarilo realizovať v podobe zriadenia nových špecializovaných študovní. V záujme knižnice je preto dosiahnuť stav, aby služby, ktoré chce poskytovať, boli plne zabezpečované kvalifikovanými odborníkmi pre prácu v knižnično-informačnej oblasti.

Súčasné veľmi dobré výsledky činnosti knižnice, najmä kvalitná akvizícia, stúpajúce výpožičky a pružná medziknižničná služba, a s tým súvisiace dobré meno, aj pozitívny imidž sú závislé nielen od kvalitných odborných zamestnancov, ale aj od ich dostatočného počtu tak, aby boli zabezpečené nielen činnosti vyplývajúce zo zákona a zriaďovacej listiny, ale aby sa mohli realizovať aj rozvojové aktivity. ŠVK chce presadzovať prijateľný stav nielen pri príprave novostavby, ale aj v súčasných podmienkach. Knižnica sa zapojila do Národného projektu vzdelávania zamestnancov rezortu kultúry, ktorý sa pripravuje na pôde Ministerstva kultúry SR a ktorý bude v roku 2010 predložený ako žiadosť o nenávratný finančný príspevok na Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny.

Starostlivosť o zamestnancov v súčasnej situácii nie je jednoduchá, napriek tomu bude snaha knižnice zvyšovať odbornú úroveň zamestnancov, ale aj vhodným spôsobom vytvárať lepšie pracovné podmienky najmä na úsekoch práce s používateľom.

3. KONTRAKT S ÚSTREDNÝM ORGÁNOM A JEHO PLNENIE

Štátna vedecká knižnica v Prešove nemala na rok 2009 uzavretý kontrakt s Ministerstvom kultúry SR v zmysle uznesenia vlády SR č. 1067 zo dňa 20.12.2000.

4. ČINNOSTI A PRODUKTY KNIŽNICE A ICH NÁKLADY

Plnenie úloh knižnice v roku 2009 prebiehalo v súlade s množstvom pridelených finančných prostriedkov. Upravený rozpis rozpočtových prostriedkov, znížený o viazané prostriedky vo výške **11 255,- €**, však len s ťažkosťami postačoval na bežné náklady, rozvoj niektorých knižnično-ekonomických služieb a odstraňovanie vzniknutých nedostatkov s cieľom minimalizovať prípadné záväzky.

K 31.12.2009 knižnica evidovala **záväzky** voči dodávateľom z bežných výdavkov v celkovej hodnote **6 387,- €**. Išlo o bežné záväzky z činnosti, ktoré už koncom roka nebolo možné uhradiť, resp. v čase ich doručenia knižnica nemala dostatok finančných prostriedkov. Niektoré faktúry boli doručené až v januári, ale patrili k predchádzajúcemu roku. Z uvedenej sumy boli záväzky v hodnote 6 049,- € v lehote splatnosti a záväzky v hodnote 338,- € po lehote splatnosti, ktorá bola v decembri 2009, a ich úhrada prebehla v januári 2009. **Pohl'adávk**y knižnica ku koncu roka **nevidovala**.

Hlavnou úlohou bolo plnenie plánovaných úloh a skvalitňovanie činnosti knižnice na všetkých úsekoch knižničnej práce. Knižnica vykonáva:

1. stále činnosti:

- akvizícia knižničného fondu z domácej i zahraničnej produkcie, ktorá prebieha všetkými formami: nákupom, darom, výmenou a formou povinného výtlaku
- spracovanie všetkých druhov získaných dokumentov
- knihárske práce a ochrana knižničného fondu, starostlivosť o skladové priestory, uloženie a prísun dokumentov, revízia knižničného fondu
- knižnično-informačné služby poskytované v zmysle zákona NR SR č. 183/2000 Z. z. o knižniciach v znení neskorších predpisov, prístup na internet a prístup k externým informačným zdrojom
- bibliografická činnosť, ktorá zahŕňa spracovanie článkovej bibliografie a kooperáciu s knižnicami Prešovského samosprávneho kraja pri jej spracovaní
- práca na úseku informačných technológií, ktorý zabezpečuje všetky aktivity súvisiace s prácou v používaných systémoch, s rôznymi aplikáciami a so servisom výpočtovej techniky
- riadiaca a ekonomická činnosť, práce v systéme Štátnej pokladnice a úsek bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, požiarnej ochrany a kontrolnej činnosti

2. dlhodobé činnosti:

- spolupráca pri budovaní spoločnej databázy knižníc používajúcich KIS Virtua, tvorba autorít
- spoluúčasť na budovaní spoločnej článkovej databázy spracovaním rusínskej a ukrajinskej bibliografie na Slovensku, koordinácia bibliografie slavistiky na Slovensku
- spracovanie historických tlačí v ŠVK, ale aj na území regiónu, v rámci ktorého v súčasnosti prebieha riešenie čiastkovej výskumnej úlohy Generálny katalóg tlačí 16. storočia zachovaných na území Slovenska
- príprava a realizácia dlhodobých rozvojových projektov, konkrétne projekty Retrokonverzia knižničného fondu, zriadenie nových organizačných zložiek – digitalizačné pracovisko a dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry, Výstavba novej účelovej budovy ŠVK

3. krátkodobé činnosti:

- kultúrno-spoločenská a vzdelávacia činnosť pre verejnosť v snahe propagovať prácu knižnice a služby, ktoré poskytuje
- príprava krátkodobých projektov - realizácia odborných podujatí pre odbornú verejnosť a odbornú knihovnícku komunitu
- spracovanie a vydanie konkrétnych titulov edičnej činnosti

Stanovený plán výkonov organizácia plnila priebežne počas roka:

- **plán výpožičiek** bol splnený na 128 %, t.j. **256 836 knižničných jednotiek** (ďalej len kn.j.)
- **počet návštevníkov** dosiahol **254 625 osôb**, čo je plnenie na 121 %
- **prírastok knižničného fondu** dosiahol počet **10 600 kn.j.**, čiže plnenie na 118 %

Plánovaný limit zamestnancov v počte 36 knižnica v roku 2009 naplnila. Skutočný **prepočítaný počet zamestnancov bol 35,5, fyzický stav 36**. Skutočný čistý fond pracovnej doby zamestnancov má hodnotu 58.110 hodín, čo je o 994 hodín viac. Na jedného zamestnanca pripadá v priemere 1 614 odpracovaných hodín (201,8 dňa) ročne, čo je o 28 hodín (3,5 dňa) viac.

Tabuľka č.1 - Podielové vyt'aženie kapacít podľa jednotlivých druhov činností

Činnosti knižnice	Počet zamestnancov	Odpracované hodiny za rok	podiel v %	Priame mzdové náklady	podiel v %
Akvizícia a spracovanie fondov	5	8.160,0	14,0	31.822,-	12,9
Výpožičná služba	6	9.538,5	16,4	34.417,-	13,9
Prevádzka študovní	5	8.212,5	14,1	31.001,-	12,5
Prevádzka skladov	6	10.211,0	17,6	32.776,-	13,3
Kníhviazačská dielňa	1	1.620,0	2,9	6.737,-	2,7
Bibliografická činnosť	3	5.070,0	8,7	22.415,-	9,1
Informačné technológie	1	1.717,5	2,9	8.683,-	3,5
Riadiaca a ekonomická činnosť	9	13.580,50	23,4	79.411,-	32,1
SPOLU	36	58.110,0	100,0	247.262,-	100,0

4.1 Akvizícia a spracovanie knižničných fondov

4.1.1 Akvizícia dokumentov

V roku 2009 oddelenie akvizície a spracovania fondov (ďalej len OASF) doplnilo do knižničného fondu **10 600 kn.j.** Dopĺňovanie prebiehalo formou nákupu, povinným výtlačkom, bezodplatným prevodom, darom a medzinárodnou výmenou s partnerskými knižnicami v Česku, Poľsku, Bielorusku, na Ukrajine a domácou výmenou na Slovensku.

Akvizičná činnosť knižnice sa riadila smernicou o dopĺňovaní knižničného fondu. V zmysle uvedenej smernice bola akvizičná činnosť zameraná na pravidelné sledovanie a priebežné dopĺňovanie dokumentov domácej aj zahraničnej produkcie z oblasti spoločenských vied. Išlo predovšetkým o publikácie z odboru pedagogika, psychológia, sociológia, filozofia, jazykoveda, história, výtvarné umenie, literárna veda, slavistika, rusínska a ukrajinská literatúra. V zmysle zachovania univerzálnosti knižničného fondu, ale aj z dôvodu požiadaviek používateľského zázemia bol knižničný fond doplnený o tituly z ekonomiky, medicíny, výpočtovej techniky, prírodných a technických vied.

Pri akvizícii dokumentov knižnica využívala aktívnu účasť používateľov knižnice. Prostredníctvom webovej stránky umožňuje používateľom navrhnúť na doplnenie dokument, ktorý zatiaľ knižnica nemá zaradený vo svojich fondoch a v roku 2009 túto možnosť využilo spolu 32 čitateľov. Prostredníctvom rubriky **Kniha týždňa** na webovej stránke knižnica pravidelne predstavuje niekoľko zaujímavých titulov zaradených do fondu v poslednom týždni. Pre skvalitnenie a rozšírenie služieb knižnice, hlavne študovní, bolo zakúpených 5 elektronických databáz.

Povinný výtlačok

V zmysle zákona č. 217/1997 o povinných výtlačkoch periodických publikácií, neperiodických publikácií a rozmnožením audiovizuálnych diel v znení neskorších predpisov knižnica získava povinný výtlačok neperiodických aj periodických dokumentov titulov. V rámci povinného výtlačku bolo do fondu získaných celkovo **4 088 kn.j.**, z toho 2 929 kn.j. neperiodických publikácií a 1 159 kn.j. periodických publikácií.

Pravidelne sa overovali a urgovali nedodané tituly neperiodických aj periodických dokumentov, ale nie vždy sa podarilo urgovaný titul získať. Dôvodom tohto stavu je skutočnosť, že pri povinných výtlačkoch neperiodických dokumentov má knižnica právo iba na publikácie vydané v náklade viac ako 500 výtlačkov a vysoké percento urgovaných titulov bolo vydané v nižšom náklade. Vydavatelia

nemajú povinnosť uvádzať náklad, čo knižnici do istej miery sťažuje prácu a znižuje efektívnosť urgencií. Úspešnosť urgencií je iba cca 25 % a pri periodických dokumentoch cca 70 % z celkovo odoslaných urgencií.

Nákup dokumentov

Doplňovanie fondu formou nákupu je vždy ovplyvňované výškou pridelených finančných prostriedkov. V roku 2009 bolo na nákup knižničných dokumentov vyčlenených z rozpočtu knižnice **20 683,69 €** a v rámci oblasti Projekt akvizície zbierkových predmetov a knižničných fondov boli schválené prioritné projekty **Nákup informačných zdrojov vo výške 40 000,- €** na nákup periodických a neperiodických dokumentov a projekt **Elektronické informačné zdroje vo výške 7 900,- €** na nákup externých elektronických informačných zdrojov. Spolu boli zakúpené knižničné dokumenty v počte **4 028** v hodnote 68 573,52 €, a to **170 titulov časopisov, 3 858 kníh** a boli obnovené, resp. novo zakúpené **licencie na 5 databáz**.

Nákup dokumentov bol orientovaný hlavne na potreby bežného používateľa. Z dôvodu nedostatku množstva finančných prostriedkov hlavne na nákup kníh sa v roku 2009 doplňovali do fondu tituly v jedinom, v ojedinelých prípadoch v dvoch exemplároch, čo je pre potreby používateľov nepostačujúce. Prieskum najviac žiadaných dokumentov v roku 2009 ukázal, že na niektoré tituly zaradené do fondu bolo evidovaných viac ako 20 rezervácií. Ide predovšetkým o tituly zahraničných vydavateľstiev Portál, Grada, Management Press a iných, a to hlavne z oblastí sociálna práca, komunikácia, manažment a pod.

Dary a výmena

V roku 2009 knižnica získala darom **2 402 dokumentov**. Pri dokumentoch darovaných do knižničného fondu je nútená striktno dodržiavať akvizičný poriadok. V rámci darov knižnica získala a spracovala hlavne slavistickú a ukrajinskú literatúru.

V rámci medzinárodnej výmeny dokumentov bolo do fondu doplnených **78 knižných dokumentov**. Knižnica ponúka v rámci výmeny dokumenty nielen z vlastnej produkcie, ale hlavne dokumenty požadované výmenným partnerom, čo je do značnej miery nápor na rozpočet knižnice a na realizovanie akvizičnej činnosti. Výmenným partnerom bolo odoslaných 40 titulov knižných dokumentov. Z ukazovateľov je zrejmé, že výmenou bolo získaných viac exemplárov ako bolo odoslaných. Najväčší rozdiel medzi odoslanou a prijatou výmenou je v prípade výmenného partnera Slovanská knižnica pri Národnej knižnici ČR v Prahe. Z tejto knižnice SVK získala 50 titulov dokumentov hlavne z proveniencie južných Slovanov. Knižnica výmenou získala **4 tituly** časopisov.

Špeciálne dokumenty a databázy

Špeciálne dokumenty sú neodmysliteľnou súčasťou knižničného fondu. Dopĺňali sa výberovo v súlade so zameraním knižnice a s ohľadom na jej používateľské zázemie. V roku 2009 bolo do knižničného fondu zaradených **135 špeciálnych dokumentov**, ktoré boli získané kúpou alebo povinným výtlačkom.

Ako už bolo uvedené, v roku 2009 sa knižnici po prvý raz podarilo získať finančné prostriedky na nákup externých elektronických informačných zdrojov vo výške 7 900,- €. Kým elektronická databáza **ProQuest** – plnotextová databáza zahraničných odborných časopisov bola zakúpená ešte z rozpočtu knižnice, z projektu boli zakúpené licencie na databázy:

- **EPI** – súbor slovenských právnych predpisov
- **CEEOL** – plnotextová databáza článkov z novín a časopisov krajín východnej, južnej a strednej Európy
- **Manuscriptorium** – databáza plných textov historických a starých tlačí
- **Svet čísel** – svetová štatistická ročenka.

Periodické dokumenty

V priebehu roka 2009 dochádzalo do knižnice **1 333 titulov periodík**, z toho 1 180 slovenských a 153 zahraničných titulov. Periodiká sa do fondu dopĺňali formou povinného výtlačku a nákupom, pričom nákupom bolo získaných 160 titulov novín a časopisov.

Tabuľka č. 2 - Činnosť úseku akvizície dokumentov v číslach

Ukazovateľ	Skutočnosť 2008	Skutočnosť 2009
Akvizícia celkom, z toho:	12 270	10 600
- knihy	10 721	9 132
- periodiká	1 329	1 333
- audio-video dokumenty	0	3
- elektronické dokumenty	139	69
- mapy	81	63
- elektronické databázy	2	5
Akvizícia celkom, z toho:	12 270	10 600
- kúpou	4 324	4 028
- povinným výtlačkom	4 333	4 088
- darom	3 517	2 402
- výmenou	96	82
- bezodplatným prevodom	0	0

Tabuľka č. 3 - Hodnota prírastkov knižničného fondu za rok 2009 vo finančnom vyjadrení

Ukazovateľ	rok 2008	rok 2009
knihy + špeciálne dokumenty	1 168 784,50 Sk (38 796,53 €)	45 116,80 € (1 359 188,70 Sk)
seriály	400 485,40 Sk (13 293,68 €)	13 896,00 € (418 630,89 Sk)
elektronické databázy	29 550,00 Sk (980,88 €)	9 560,71 € (288 025,94 Sk)
SPOLU	1 598 819,80 Sk (53 071,09 €)	68 573,51 € (2 065 845,50 Sk)

4.1.2 Spracovanie knižničných fondov

Spracovanie neperiodických dokumentov

V roku 2009 boli všetky získané neperiodické dokumenty spracované v systéme Virtua v úplnom spracovateľskom formáte MARC21. Na tomto úseku sa spracovávajú aj zborníky. Po dohode so Slovenskou národnou knižnicou (ďalej len SNK) slovenskú produkciu, ak ešte nie je vytvorený záznam, ŠVK spracováva iba menne, vecnú katalogizáciu dopĺňa SNK. Pri zahraničnej produkcii vytvára knižnica úplný bibliografický záznam s menným aj vecným popisom. Pristúpením ku KIS3G a implementovaním KIS Virtua sa pre ŠVK podstatne zrýchlil proces spracovávania dokumentov, čas od spracovania dokumentu po realizáciu výpožičky sa skrátil na minimum. Spracovaných bolo 9 267 kn.j. neperiodických dokumentov, z toho 135 kn.j. boli špeciálne dokumenty.

Spracovanie periodických dokumentov

Denná evidencia všetkých dochádzajúcich novín a časopisov ako aj spracovávanie zviazaných časopisov sa realizuje v systéme Virtua. Prírastok zviazaných novín a časopisov je 1 333 kn.j. Zaevidovaných bolo vyše 22 300 čísel dochádzajúcich periodík. Do Súborného katalógu periodík knižnica prispela počtom 765 záznamov, do Súborného katalógu ČR prispela počtom 28 záznamov.

Tabuľka č. 4 - Činnosť úseku spracovania knižničných jednotiek v číslach

Ukazovateľ	Skutočnosť 2008	Skutočnosť 2008
Katalogizácia menná, z toho:	12 270	10 600
- knihy	10 721	9 132
- periodiká	1 329	1 333
- mapy	81	63
- audio - video dokumenty	0	3
- elektronické dokumenty	139	69
Katalogizácia vecná	2 685	2 330

Retrospektívne spracovanie

V roku 2009 bolo schválené pokračovanie prioritného projektu **Retrokonverzia knižničného fondu vo výške 25 000,- €**, čím bolo dosiahnuté prepísanie **50 000 záznamov** z lístkovej podoby do KIS Virtua. V rámci fondu pracovného času odborní zamestnanci **navyše spracovali 578 titulov**, na ktoré neboli v minulosti spracované katalogizačné lístky, resp. boli poškodené a údaje neboli čitateľné.

4.2 Ochrana knižničných fondov

Oddelenie ochrany fondov (ďalej len OOF) bezprostredne spolupracuje s oddelením akvizície a spracovania fondov a oddelením knižnično-informačných služieb. Spravuje a ochraňuje knižničný fond, zodpovedá za dokumenty uložené v skladoch. Zabezpečuje vyhľadávanie žiadaných dokumentov, prísun a odsun dokumentov zo skladov a ich dopravu do požičovne, do príručných knižníc študovni a jednotlivých oddelení, ako aj pre zamestnancov knižnice, ktorí potrebujú dokumenty na služobné účely. Preberá a kontroluje nové prírastky, prevádza revízie knižničného fondu a zabezpečuje činnosť kníhviazačskej dielne.

Prevádzka skladov

Knižničné jednotky fondu ŠVK sú umiestnené v 8-ich skladoch na území mesta Prešov, v mestských častiach a okolitých mestách a obciach. Stav skladových priestorov sa oproti roku 2008 výraznejšie nezmenil. Naďalej je potrebné knižničné jednotky dovážať zo skladov vo vzdialenosti 2-10 km. Zlý stav prevažnej časti budov, nevhodné umiestnenie a poškodzovanie knižničného fondu a zložitá manipulácia je naďalej pretrvávajúcim problémom, ktorý si vyžaduje komplexné riešenie. V roku 2009 bolo postavených **110** bežných metrov regálov pre nové prírastky.

Z dôvodu nedostatku vlastných priestorov pre uloženie knižničného fondu knižnica prenajíma ďalšie priestory v dvoch objektoch (1 v priemyselnej zóne, 1 v mestskej časti) vo výmere 1 449 m². Tieto objekty sú zo všetkých skladov najbližšie k oddeleniu knižnično-informačných služieb, priestory skladov sú v dobrom stave a je v nich uložený najviac využívaný knižničný fond.

OOF je plne zapojené do práce v KIS Virtua. Systém tlačí používateľské požiadavky priebežne, a to priamo na oddelení, čo urýchľuje prácu a predovšetkým značne šetrí čas vynaložený na overovanie, či je žiadaný dokument požičaný. V roku 2009 bolo prijatých **85 002** žiadaniek, z toho elektronických žiadaniek bolo **70 321**. Oproti roku 2009 je to síce na jednej strane pokles celkového počtu prijatých žiadaniek o slabých 1,3 %, ale na druhej strane narástol počet elektronicky zadaných žiadaniek prostredníctvom online katalógu o 7 %. Táto situácia zdôrazňuje význam projektu Retrokonverzia knižničného fondu, ktorým sa zvyšuje objem záznamov o dokumentoch v online katalógu, ďalej podporuje fakt, že používatelia vyhľadávajú dokumenty prevažne prostredníctvom online katalógu, pričom zároveň objednávajú len dokumenty so statusom dostupné, čím sa znižuje počet zbytočne zadaných žiadaniek.

Revízia a vyrad'ovanie fondu

Na úseku ochrany fondov bola v zmysle zákona č. 183/2000 Z. z. o knižniciach v znení neskorších predpisov, vyhlášky MK SR č. 421/2003 o spôsobe vedenia odbornej evidencie, vyrad'ovaní a revízii knižničného fondu v knižniciach a smernice riaditeľky ŠVK o evidencii, vyrad'ovaní a revízii knižničného fondu v ŠVK v Prešove vykonaná plánovaná revízia knižničného fondu a opakovaná revízia fondu revidovaného v roku 2004.

Pravidelná revízia knižničného fondu bola realizovaná v rozsahu **22 015** signatúr a po druhý raz bola vykonaná spôsobom, ktorý zamestnancom výrazne zefektívnil prácu. Na realizáciu revízie priamo v skladoch boli použité prenosné počítače s mobilným internetom. Tým knižnica eliminovala tlač evidencie výpožičiek, ktorá je okrem prírastkového zoznamu druhým dôležitým podkladom pre revíziu, pretože overenie chýbajúcich dokumentov sa vykonalo priamo v systéme. Zároveň bol k revidovaným dokumentom prirad'ovaný čiarový kód.

V zmysle plánu činnosti oddelenia knižnično-informačných služieb bola v letnom období vykonaná priebežná a opakovaná revízia príručného knižničného fondu všetkých študovní. Správa o vykonaní revízie a opakovanej revízie príručného fondu oddelenia služieb a služobných príručiek zamestnancov ŠVK v roku 2009 bola odovzdaná riaditeľke ŠVK.

Z knižničného fondu bolo **vyradených 169** kn.j.. Značný deficit oproti plánovanému ukazovateľu bol spôsobený tým, že záznamy z opakovanej revízie obsahovali aj tituly, ktoré už boli v minulosti vyradené, ale záznam o vyradení nebol zaznamenaný na katalogizačných lístkoch, iba v prírastkovom zozname. V snahe predísť v budúcnosti problémom pri revízii, do KIS Virtua boli vytvorené záznamy na už vyradené exempláre s vyznačením statusu vyradené.

V snahe eliminovať možnosti odcudzenia dokumentov z príručných knižníc študovná knižnica vo 4. štvrtroku realizovala schválený projekt **Implementácia kamerového systému**, ktorého zmyslom práve pre nedostatok personálnych kapacít je pokryť všetky priestory určené verejnosti a prostredníctvom monitorovania zabrániť možným škodám vo podobe odcudzených dokumentov.

Knihárske a kníhviazačské práce a ochrana historického fondu

Činnosť knihárskej dielne bola v roku 2009 zameraná hlavne na väzbu periodík, väzbu interných materiálov, malé aj väčšie opravy dokumentov, ale aj na ďalšie kartonážne a rezačské práce pre potreby ŠVK. Na tomto pracovisku bolo celkovo opravených a zviazaných **3 190 kn.j.**, z toho:

- do brožovanej väzby bolo zviazaných **466 zv.** interných materiálov knižnice a výsledkov edičnej činnosti (dotlač starších edičných titulov),
- boli realizované malé i väčšie opravy v počte **773 zv.**,
- bolo zviazaných spolu **1 986 zv. novín a časopisov**, z toho 1 951 zv. vo vlastnej réžii a 35 zv. prostredníctvom externého dodávateľa.

Pre potreby príručnej knižnice študovne viazaných periodík a z dôvodu chýbajúceho technického vybavenia v knihárskej dielni knižnica využila služby externého dodávateľa pri väzbe niektorých titulov odborných periodík, a to v počte **35 zv.**

Na úseku ochrany historického knižného fondu bol v roku 2009 realizovaný **prioritný projekt Ochrana kultúrneho dedičstva – vybavenie depozitu historického knižničného fondu**, v rámci ktorého boli zabezpečené zariadenia na očistu týchto fondov, sklad bol dovybavený ďalšími vyhovujúcimi regálmi a bol realizovaná základná mechanická a chemická očista týchto dokumentov.

Týmto projektom sa knižnica pripravuje na predloženie žiadosti o vyhlásenie niektorých tlačí za historický knižničný fond. V rámci konzervovania a reštaurovania boli vykonané opravy **8 historických tlačí**.

Tabuľka č. 5 - Činnosť oddelenia ochrany fondov v číslach

Ukazovateľ	Merná jednotka	Skutočnosť 2008	Skutočnosť 2009
Prijaté žiadanky spolu, z toho:			
elektronické	počet	86 091 65 390	85 002 70 321
Knihárske práce:			
- oprava dokumentov	kn.j.	659	773
- väzba novín a časopisov		1 726	1 986
- brožovaná väzba		641	466
- špeciálna väzba		10	8

4.3 Bibliografická činnosť

V roku 2009 bolo bibliografickým oddelením (ďalej len BO) spracovaných **6 078 záznamov**, z toho:

- **2 737 nových bibliografických záznamov** spolu z regionálnej, rusínskej, ukrajinskej a slavistickej bibliografie
- **573 opravených a doplnených záznamov** v článkovej databáze KIS Virtua
- **897 záznamov spracovaných tlačí** 16.-19. storočia
- v dvoch personálnych bibliografiách bolo používateľom poskytnutých **1 488 bibliografických záznamov** a **330 bibliografických záznamov** v troch odborných publikáciách na úseku spracovania starých tlačí a slavistiky, ktorých súčasťou boli i bibliograficko-popisné časti (katalógy).

Odborní zamestnanci bibliografického oddelenia spracovali a poskytli 1 728 bibliografických a 393 faktografických informácií, zároveň poskytli 409 bibliografických a 1 232 faktografických informácií pri práci v slovanskej študovni a študovni starých tlačí. Celkový počet týchto informácií poskytnutých na pracoviskách BO v roku 2009 predstavuje **počet 3 762, čo je približne 4,8 % z celkového počtu informácií** poskytnutých používateľom a návštevníkom ŠVK.

Regionálna bibliografia

V spracovávaní regionálnej bibliografie knižnica oddelenia pokračovalo v spracovaní článkov v KIS Virtua. V roku 2009 excerpovalo celkovo 4 tituly časopisov **Imidž, Kynologická revue, Svedectvo** a **Vodohospodársky spravodajca** a zborníky a ročenky vydávané Prešovskou univerzitou (edícia Acta Universitatis Prešovensis).

V roku 2009 bolo spracovaných **1 066 regionálnych bibliografických záznamov**, čo predstavuje 107 %-né plnenie plánovaných ukazovateľov. Na tejto úlohe pracuje jeden odborný zamestnanec bibliografického oddelenia. Retrospektívna regionálna bibliografia sa spracováva naďalej priebežnou excerpciou pre bibliografické tituly podľa edičného plánu na rok 2009.

V roku 2009 úsek regionálnej bibliografie predstavil verejnosti titul **Karol Horák : personálna bibliografia**, ktorý obsahuje 1 024 bibliografických záznamov. Retrospektívnu regionálnu bibliografiu BO spracováva naďalej priebežnou excerpciou pre bibliografické tituly podľa edičného plánu na rok 2010.

Rusínska a ukrajinská bibliografia

Spracovanie rusínskej a ukrajinskej bibliografie pokračovalo tiež v rámci projektu KIS3G v KIS Virtua. Dominantná však bola excerpčia v rámci súbežnej bibliografie zo 6 titulov novín a časopisov celoslovenského charakteru, a to z ukrajinských titulov **Nove žyttja, Duklja, Veselka**, z rusínskych periodík **Narodny novynky, Rusyn, Inforusyn**. V roku 2009 bolo vyexcerpovaných 1 206 záznamov pre národný bibliografický systém, čo predstavuje 1201 %-né plnenie plánu excerpcie rusínskej a ukrajinskej bibliografie. Okrem nich sa v KIS Virtua opravilo a doplnilo ďalších 151 záznamov, ktoré vykazovali chybovosť po konverzii do článkovej databázy Virtua alebo si vyžiadali doplnenie personálnych a iných údajov v rámci už spracovaných záznamov.

V spolupráci so Slovenskou národnou knižnicou v Martine v oblasti ukrajinistiky a rusinistiky sa ŠVK podieľala na návrhoch tvorby personálnych autorít.

Retrospektívne sa od roku 2007 spracovával **Zborník Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku**, resp. **Múzea ukrajinsko-rusínskej kultúry vo Svidníku** pre bibliografický titul podľa edičného plánu na rok 2010. K decembru 2009 bolo spracovaných 181 bibliografických záznamov. Na tejto úlohe pracoval priebežne jeden odborný zamestnanec BO. V roku 2009 sa úsek rusínskej a ukrajinskej bibliografie predstavil personálnou bibliografiou **Zuzana Hanudel'ová**. Titul obsahuje 464 bibliografických záznamov.

Vedno-odborová bibliografia, slavistika

Na základe Úpravy o koordinácii bibliografickej činnosti na Slovensku MK 9676-80-31 koordinuje ŠVK dlhodobu oblasť bibliografie slavistiky na Slovensku. Pre túto oblasť má knižnica zastúpenie v Koordinačnej rade SNK pre bibliografickú činnosť na Slovensku. V rámci koordinácie vyhodnocuje plánovanú a vydanú slavistickú bibliografickú produkciu na Slovensku.

Po prestávke v spracovávaní slavistiky v roku 2008 sa v roku 2009 spracovalo na úseku slavistiky 250 bibliografických záznamov v rámci článkovej databázy KIS Virtua. BO retrospektívne spracovávalo aj **zborník Naukovi zapysky** vydávaný v minulosti Kultúrnym zväzom ukrajinských pracujúcich v Prešove. K decembru 2009 evidovalo 215 bibliografických záznamov týchto článkov. Na úlohe pracoval priebežne jeden odborný zamestnanec na pol úväzku. Oddelenie plánuje vydať bibliografický súpis tlačou v roku 2010.

Ďalšie úlohy na úseku slavistiky boli viazané na edičnú činnosť a riešenie iných prioritných úloh ŠVK. V spolupráci s úsekom spracovania starých tlačí vyšla odborná publikácia – zborník **Východoslovenské tlače do roku 1900 v historickom fonde Štátnej vedeckej knižnice v Prešove**, ktorá obsahuje popri piatich štúdiách 185 bibliografických záznamov.

Spracovanie historických fondov

V rámci spracovávanía tlačí 16. - zač. 20. storočia bolo v roku 2009 elektronicky spracovaných celkovo **950 historických tlačí** (s vročením do roku 1918) hlavne z fondu ŠVK a z fondov iných historických knižníc mesta Prešova, čo predstavuje celkovo 120 % plnenia ročného plánu na úseku spracovania historických fondov.

Spracovanie starých tlačí na úseku možno rozdeliť podľa dátácie cez jednotlivé storočia, ale aj tematicky podľa edičného plánu BO. Dominovalo spracovanie historického fondu ŠVK v KIS Virtua, spracovanie tlačí 16. storočia zachovaných na území Prešova ako parciálnej celoslovenskej výskumnej úlohy *Generálny katalóg tlačí 16. storočia zachovaných na území Slovenska* v systéme CDS/ISIS, pretože v priebehu roka 2009 nebola doriešená metodika spracovania historických tlačí v KIS Virtua, ktorú garantuje Národný bibliografický ústav SNK.

Na tomto úseku boli vydané v roku 2009 tituly **Vergílius v historických knižniciach mesta Prešov**, obsahujúci 136 bibliografických záznamov, **Cyrilské rukopisy vo fonde Štátnej vedeckej knižnice v Prešove** s 9 bibliografickými záznamami, zborník **Z dejín knižnej kultúry východného Slovenska I.** a odborná publikácia mapujúca problematiku knižnej grafiky v starých tlačiach s vročením zo 16. storočia **Imagines narrantes : knižná grafika 16. storočia v historických knižniciach Prešova.**

4.4 Knižnično-informačné služby

ŠVK poskytuje v zmysle zákona NR SR č. 183/2000 Z. z. o knižniciach v znení neskorších predpisov základné a špeciálne služby, pričom medzi základné patria absenčné a prezenčné výpožičné služby a podávanie ústnych faktografických a bibliografických informácií.

V súvislosti **so zavedením novej meny** v Slovenskej republike od 1.1.2009 sa základným platidlom stalo **euro**. Oddelenie knižnično-informačných služieb (ďalej len OKIS) začalo prijímať platby v hotovosti, aj prevodom na účet knižnice v skrátenom prechodnom období do 16.1.2009, kedy používatelia mohli zaplatiť poplatky v hotovosti eurobankovkami, euromincami a zároveň aj slovenskými bankovkami, slovenskými mincami.

4.4.1 Základné knižnično-informačné služby

V roku 2009 bolo v ŠVK registrovaných **7 766** používateľov, čo predstavuje **mierny pokles** oproti roku 2008, **a to o 21 osôb**, avšak **počet nových používateľov**, resp. tých, ktorí si prolongovali preukaz bol **5 238**, čo je o **381** používateľov **viac** oproti roku 2008. ŠVK navštívilo v roku 2009 spolu **254 625 návštevníkov**, čo predstavuje **o 19 322 používateľov menej** ako v roku 2008, z toho:

- požičovňu navštívilo 57 266 používateľov, čo je o 3 157 viac ako v roku 2008
- čítareň a študovne navštívilo 19 408 používateľov, čo je o 2 410 menej
- kultúrno-spoločenských podujatí sa zúčastnilo 1 182 návštevníkov, čo je o 459 menej
- virtuálna návštevnosť knižnice bola 49 488 (zdroj Naj.sk)
- návštevnosť webovej stránky našej knižnice 127 281 návštevníkov, čo predstavuje nárast o 13 594 návštevníkov.

Podrobná štatistika sa nachádza v prílohe č. 2 Štatistika výkonov OKIS.

Absenčné služby

ŠVK používa na realizáciu výpožičiek KIS Virtua, v ktorom bol v roku 2009 evidovaný počet výpožičiek spolu **256 386**, čo predstavuje **nárast** oproti roku 2008 **o 20 455** výpožičiek a plnenie plánu na 128 %. Z celkového počtu **výpožičiek** bolo **192 390 absenčných**, čo je **nárast o 9 511** výpožičiek oproti predchádzajúcemu roku. Žiadanky boli vybavované v časovom intervale na vyzdvihnutie do 24 hodín z dôvodu značnej vzdialenosti skladov knižničného fondu. Traja odborní zamestnanci oddelenia vykonávali rýchlu katalogizáciu dokumentov, ktoré boli vyžiadané používateľmi, ale ešte neboli evidované v systéme, iba na katalogizačných lístkoch.

Počas celého roka bolo uskutočnených **95 027 prolongácií** dokumentov, čo predstavuje plnenie plánu na 131 % a zároveň nárast oproti roku 2007 o 9 475 prolongácií. Používatelia môžu požičané dokumenty prolongovať až 5-krát po 30 dní v prípade, že požičané dokumenty nie sú žiadané iným

používateľom. Posledné výzvy na nevrátené dokumenty boli v roku 2009 odoslané 284 používateľom, z toho 255 bolo kladne vybavených, 14 bolo postúpených právnomu zástupcovi ŠVK na súdne vymáhanie a v štádiu riešenia zostalo ku koncu roka 15 výziev.

Prezenčné služby

V roku 2009 bolo zrealizovaných **63 996 prezenčných výpožičiek**, čo je o 10 944 výpožičiek viac ako v predchádzajúcom roku. Prezenčné služby 7 študovní a čítárne využilo v roku 2009 spolu **19 408** návštevníkov, čo je o 2 410 návštevníkov menej ako v roku 2008. Používatelia mali možnosť študovať literatúru z príručných knižníc, ako aj dokumenty objednané zo skladov ŠVK.

• **čítareň**

V čítárni mali návštevníci k dispozícii vždy najnovšie čísla bežného ročníka **140-tich titulov časopisov a 28-ich titulov novín**, ktoré sa priebežne obmieňali. Ostatné tituly periodík boli sprístupňované používateľom na požiadanie. Viazané ročníky periodických titulov knižnica poskytovala iba prezenčne na študijné účely. Používatelia mali k dispozícii *Zoznam časopisov a novín dochádzajúcich do ŠVK v Prešove v roku 2009* v tlačenej forme, aj elektronickej podobe na webovej stránke ŠVK na adrese http://www.svkpo.sk/files/file/zoznam_casopisov_2009.pdf. Do väzby bolo v roku 2009 odovzdaných **2 080 zv.**, čo je o 70 zväzkov viac ako v roku 2008, ale OOF vykazuje väzbu len 1 986 zv. z dôvodu, že posledná evidovaná dodávka bola v decembri, ktorú už OOF nestihlo spracovať.

Aj v roku 2009 používatelia mohli využiť službu samoobslužného kopírovania. K 1.4.2009 OKIS rozšírilo ponuku služieb pre návštevníkov knižnice o možnosť vyhotovenia hrebeňovej väzby (výber z 2 priemerov hrúbky dokumentu formátu A4, výber z dvoch farieb) a možnosť skenovania dokumentov, ukladania na USB zariadenie a zasielania elektronickej poštou. Tieto služby boli spoplatňované v zmysle aktualizovaného cenníka knižnično-informačných služieb ŠVK.

• **databázová študovňa (DBŠ)**

V roku 2009 používatelia naďalej prejavovali záujem o prezenčné služby poskytované v databázovej študovni, ktorú navštívilo **7 323** návštevníkov, čo predstavuje pokles oproti roku 2008 o 1 754 návštevníkov. Internet využilo **2 404 používateľov**, čo predstavuje pokles o 1 559 používateľov menej ako v minulom roku. Používatelia, ktorí navštívili študovňu, využívali PC na prácu v online katalógu (vyhľadávanie, odosielanie on-line žiadaniek a realizáciu rezervácie dokumentov, resp. predĺžovanie výpožičiek) a na prácu s rôznymi aplikáciami, napr. na písanie referátov, prípadne iných textových dokumentov v textovom editore MS Word (jedna pracovná stanica) alebo Open Office Writer (5 pracovných staníc), tiež na práce pomocou tabuľkového editora Open Office Calc (5 pracovných staníc).

Prístup na verejný internet umožňoval samostatné vyhľadávanie relevantných bibliografických, faktografických a fulltextových informácií z voľne prístupných slovenských a zahraničných databáz. V roku 2009 bol používateľom ŠVK zabezpečený vo všetkých študovniach prístup k licencovaným on-line databázam na internete (Proquest, EPI, Manuscriptorium, CEEOL a Svet čísel), k databázam na CD (Wilson Education Fulltext, EBSCO) a vzdelávacím a informačným elektronickým dokumentom z knižničného fondu.

Z celkového počtu podaných informácií bolo v databázovej študovni poskytnutých **29 265 bibliografických a 12 870 faktografických informácií**. Najviac informácií sa týkalo informačných zdrojov a ich prístupnosť pre získanie odborných informácií a služieb ŠVK. Knižnica zaznamenala u používateľov zvýšený záujem o telefonickú a e-mailovú komunikáciu s knižnicou (elektronické objednávky rešerš a žiadosti o poskytnutie bibliografických a faktografických informácií).

V roku 2009 pokračoval nárast počtu používateľov z radov vysokoškolských študentov a pedagógov, ktorí využívali najmä konzultačno-poradenské a informačné služby databázovej študovne, čo sa odrazilo na celkovom počte podaných bibliografických a faktografických informácií.

• **študovňa špeciálnych dokumentov (ŠŠD)**

V priestoroch študovne knižnica poskytovala používateľom ŠVK prístup predovšetkým k cudzojazyčným dokumentom, k špeciálnym dokumentom z oblasti geografie, dejín, astronómie, marketingu, manažmentu, hudby a so sociálnou tematikou. Tieto dokumenty sú prístupné v aj knižnej podobe, ale hlavne na CD nosičoch, audio- a videokazetách. Z dôvodu presunu časti fondu študovne do novo-

zriadeného Informačno-vedeckého centra bol fond študovne špeciálnych dokumentov pravidelne dopĺňaný novými dokumentmi prevažne cudzojazyčnými a CD nosičmi z oblasti matematiky, fyziky, chémie, pedagogiky, architektúry a medicíny. Súčasťou študovne sú aj zvukové knihy.

V roku 2009 študovňu navštívilo **972** používateľov, čo predstavuje **69 používateľov viac** ako v roku 2008 a bolo v nej podaných **1 719 informácií**, z toho **1 263** faktografických a **456** bibliografických. V študovni je pre používateľov k dispozícii kopírovací stroj pre poskytovanie reprografických služieb.

- **slovanská študovňa (SS), študovňa starých tlačí (ŠST)**

Knižnica v rámci činnosti BO prevádzkuje špecializované študovne: slovanskú a študovňu starých tlačí, ktoré sa nachádzajú fyzicky v jednom spoločnom priestore knižnice a ponúkajú 16 študijných miest. V študovniach mali používatelia a návštevníci v priebehu roka 2009 k dispozícii knižničné pomôcky, ako aj lístkové katalógy z fondu Kolegiálnej knižnice a Diecéznej (Eparchiálnej) knižnice. Používatelia si mohli objednávať dokumenty na prezenčné štúdium u zamestnanca študovne vypísaním klasickej žiadanky, príp. elektronicky, ak sa záznam o žiadanom dokumente nachádzal v online katalógu. Vyžiadané dokumenty boli k dispozícii na prezenčné štúdium vždy na druhý deň po objednaní v čase otváracích hodín pre verejnosť.

V roku 2009 došlo k rozšíreniu služieb z 3 na 5 dní v týždni. Študovne v roku 2009 navštívilo **1 007 čitateľov a bádateľov**, ktorí využívali návštevu študovni výlučne na štúdium a bádanie, mimo používateľov využívajúcich iba služby internetu. Spolu bolo poskytnutých **na prezenčné štúdium 3 905 dokumentov**, z toho 1 066 dokumentov v slovanskej študovni a 2 839 v študovni starých tlačí (historické dokumenty s vročením do r. 1918, ale aj vrátane odbornej literatúry z príručnej knižnice študovne). Študovne BO zároveň poskytli v rámci knižnično-informačných služieb aj službu prístup k internetu pre 160 používateľov ŠVK.

BO zodpovedalo za zabezpečenie a poskytovanie služieb v oboch študovniach a za prísun dokumentov zo skladov historického fondu ŠVK a Knižnice Ev. kolégia v Prešove. V roku 2009 vybavili **celkovo 1 188 žiadaniak** z historických fondov, čo predstavuje 1,4 % (z celkového počtu 85 002 žiadaniak) služieb, ktoré zabezpečuje OOF.

Na bibliografickom oddelení a v slovanskej študovni absolvovali v priebehu roka 2009 odbornú prax študenti 3. ročníka (1. bakalársky stupeň) a 1. ročníka (2. magisterský stupeň) Katedry slavistiky IRUSaS FF PU a odbornú stáž absolventka študijného odboru slavistika - slovenský jazyk Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity.

V priestoroch študovni odborní zamestnanci poskytovali služby a realizovali vzdelávacie, kultúrno-výchovné podujatia, t. j. informačnú výchovu a zabezpečili prezentácie publikácii a odborné podujatia. V spolupráci s OKIS sa BO v priestoroch študovni zapojilo do cyklických informačných podujatí **Bibliografická hodinka** a **Naučme sa rešeršovať**.

- **informačno-vedecké centrum (IVC)**

ŠVK sa zapojila do národného projektu *Vytvorenie siete s informačným prepojením vedeckých, akademických a špeciálnych knižníc, vrátane ich modernizácie*, ktorý bol spolufinancovaný zo štrukturálnych fondov EÚ v rámci Sektorového operačného programu Priemysel a služby v programovom období 2004-2006, čoho dôsledkom bolo otvorenie informačného centra pre podnikateľov v zrekonštruovaných priestoroch na Hlavnej 99, ktoré má zlepšiť informačné služby a produkty používateľom, najmä z podnikateľskej sféry.

Celkový podiel IVC na dosiahnutých ukazovateľoch za rok 2009 tvorí **380 prezenčných výpožičiek**, **210 faktografických informácií**, **209 bibliografických informácií**, **návštevnosť 626 používateľov** a **poskytnutých 11 050 kópií v rámci reprografických služieb**.

Od 1.4.2009, kedy bol spustený vzdialený prístup do 14 databáz prostredníctvom systému Naviga, bolo uskutočnených **708 vyhľadávaní**, a to v týchto databázach:

- Elsevier ScienceDirect Encyclopedies and RefWorks,
- Elsevier ScienceDirect Ebooks,
- Elsevier Engineering Village REFEREX, S
- Springer Ebooks,

- Sage Premier 2008-2009,
- Emerald Insight – Best of Biz,
- Emerald Insight – Emerald Engineering,
- Emerald Insight – Book Series – Management, Business and Economics,
- Emerald Insight – Book Series – Social Science,
- Emerald Insight – Emerald Management First,
- Wiley InterScience E-books,
- Wiley InterScience Reference Works,
- IET Digital Library,
- EBSCO.

Ku koncu roka 2009 podpísalo *Zmluvu o používaní adresára, tzv. používateľského konta na zabezpečenom serveri SNK v Martine a o využívaní služieb systému Naviga 30 používateľov.*

Informačné a kontaktné miesto Úradu priemyselného vlastníctva SR (ďalej len ÚPV SR) sa stalo v priebehu roka 2009 súčasťou IVC. Za rok 2009 ho navštívilo **12 používateľov**. Hlavným predmetom ich záujmu boli základné informácie o ÚPV SR a poskytnutie kontaktov, informácie o možnostiach ochrany predmetov priemyselného vlastníctva, postup pri podaní žiadostí na ÚPV SR a spropagovanie titulov Duševné vlastníctvo a iných publikácií. Návštevníkom bola priblížená webová stránka ÚPV SR a podané základné informácie o priemyselno-právnej ochrane.

V roku 2009 sa uskutočnilo v IVC 15 podujatí, na ktorých sa zúčastnilo 193 používateľov, konkrétne *Bibliografická hodinka, Učíme sa rešeršovať, Školenie na prácu s EIZ*. V novembri sa uskutočnil v IVC **Informačný deň**, ktorého sa zúčastnilo 64 používateľov. Prebiehal v troch cykloch prednáškami na 3 témy: *Informačno-vedecké centrum, EIZ v Štátnej vedeckej knižnici, Ako získať online prístup do licencovaných databáz.*

4.4.2 Špeciálne knižnično-informačné služby

V zmysle zákona o knižniciach ŠVK poskytovala aj špeciálne služby používateľom, ktoré zahŕňajú predovšetkým medziknižničné výpožičné služby a ostatné služby poskytované za úhradu.

Medziknižničná výpožičná služba (MVS), Medzinárodná medziknižničná výpožičná služba (MMVS)

Cieľom týchto služieb je sprostredkovať používateľom prístup k dokumentom, ktoré ŠVK vo svojom fonde nemá, ale nachádzajú sa vo fondoch iných slovenských alebo zahraničných knižníc (MVS žiadajúca). Súčasne požičiava aj dokumenty, ktoré má vo vlastnom fonde a žiadajú ich iné knižnice (MVS požiadaná).

V rámci **MVS a MMVS požiadanej** bolo z fondu ŠVK iným knižniciam z celkového počtu **4 873 požiadaviek** kladne vybavených **4 722 žiadaniek** (4 714 MVS a 8 MMVS), čo predstavuje plnenie plánu MVS požiadanej na 159 %. Ide o **212** kladne vybavených žiadaniek viac ako v roku 2008. Aj v priebehu roka 2009 sa knižnica prostredníctvom odborného zamestnanca pre MVS vo zvýšenej miere venovala konzultáciám pre kolegov partnerských knižníc k žiadankám MVS a MMVS prostredníctvom online katalógu, aj napriek tomu však naďalej pretrvávajú žiadanky, ktoré sú neúplné, chýbajú údaje a citácie sú nepresné. Vlni bolo požičaných prostredníctvom MMVS **bez sprostredkovateľa 8 kn. j.** z fondu ŠVK do zahraničia.

V roku 2009 knižnica v rámci **žiadajúcej MVS a MMVS** z celkového počtu **1 185 žiadaniek kladne vybavila 1 061 požiadaviek** pre vlastných používateľov. Zo slovenských knižníc bolo zabezpečených spolu **966 výpožičiek** MVS, čo predstavuje splnenie plánu na 215 % (nárast o 269 kladne vybavených požiadaviek oproti roku 2008). Zo zahraničných knižníc bolo kladne vybavených **95 požiadaviek o službu MMVS** a to najmä z Česka, Nemecka, Rakúska, Veľkej Británie a ďalších krajín. Pri zabezpečovaní žiadajúcej MVS a MMVS boli využívané online prístupy do katalógov slovenských aj zahraničných knižníc a predovšetkým elektronické objednávanie dokumentov. Požiadavky na medzinárodnú medziknižničnú výpožičnú službu sa realizujú najmä prostredníctvom Univerzitnej knižnice v Bratislave, Slovenskej národnej knižnice v Martine alebo aj bez sprostredkovateľa.

Cirkulačná výpožičná služba (CVS)

V roku 2009 CVS využívalo **45 individuálnych používateľov**, čo je o 4 používateľov menej ako v roku 2008. Tento pokles bol spôsobený na strane používateľov vycestovaním za prácou do zahraničia a na strane knižnice zrušením CVS u konkrétnych titulov z dôvodu ukončenia ich vydávania.

Prostredníctvom CVS bol vlani poskytovaný používateľom pravidelný prístup k **162 titulom** odborných zahraničných a slovenských periodík. Z dôvodu nižšieho počtu používateľov bol zaznamenaný aj znížený počet výpožičiek CVS. Výkony CVS dosiahli v roku 2009 plnenie na **118,19 %**, čo predstavuje **3 782 výpožičiek** (o 287 výpožičiek menej ako v roku 2008).

V roku 2009 zostali poplatky za CVS nezmenené a účtovali sa podľa počtu objednaných časopisov. Pri počte do 5 objednaných časopisov je ročný poplatok 8,30 €, pri počte do 10 objednaných časopisov 11,62 €, pri počte do 15 časopisov 14,94 € ročne. V priebehu roka knižnica intenzívne propagovala službu u ďalších používateľov knižnice.

Rešeršné a informačné služby (konzultantské, poradenské, referenčné)

V roku 2009 boli zabezpečované rešeršné služby ŠVK prostredníctvom databázovej študovne, informačno-vedeckého centra a študovne špeciálnych dokumentov, ktoré spolu vypracovali **283 rešerši**. Toto rozšírenie možností predstavovalo nárast o **150 rešerši viac** ako v roku 2008, čiže plnenie na 189 %. Rešerše boli sprístupnené v tlačenej alebo v elektronickej podobe podľa požiadaviek používateľov.

Súčasťou poskytovania knižnično-informačných služieb je aj poskytovanie faktografických a bibliografických informácií podaných ústnou a písomnou formou. V roku 2009 bolo poskytnutých odbornými zamestnancami knižnice vo všetkých študovniach a na odborných oddeleniach spolu **78 178 informácií**, čo predstavuje **nárast o 37 434 poskytnutých informácií viac** ako v roku 2008 (z toho bolo 38 734 faktografických a 39 444 bibliografických). Knižnica zaznamenala nárast požiadaviek od študentov pri písaní priebežných a záverečných vysokoškolských prác, v nezanedbateľnej miere aj nárast požiadaviek zo strany odborných a vedeckých pracovníkov akademických inštitúcií, a to aj v dôsledku rozšírenia ponuky služieb a zavedenia pravidelných podujatí – cyklických služieb pre individuálnych používateľov knižnice, ako aj pre kolektívy:

- **Naučme sa rešeršovať** (on-line zdroje, databázy slovenských knižníc), každý utorok od 13.00 do 14.00 hod. v slovanskej študovni
- **Bibliografická hodinka** (techniky citovania, etika citovania), každý štvrtok od 9.30 hod. do 10.30 hod. v IVC
- **Elektronické informačné zdroje v ŠVK Prešov** (zahraničné on-line zdroje, rešeršovanie), každý štvrtok od 11.00 hod. do 12.00 hod. v IVC

Bibliografické informácie boli žiadané najmä z oblasti ošetrovateľstva, špeciálnej pedagogiky, výchovy, prírodných vied, sociálnej práce, ekonomiky, regionalistiky, medicíny, dejín, manažmentu, práva, kriminalistiky, umenia, filozofie, spoločenských a aplikovaných vied.

V snahe rozširovať možnosti poskytovania informácií knižnica sprístupnila na svojej rekonštruovanej webovej stránke novú službu s názvom **Spýtajte sa knižnice**. Podstatou tejto služby, ktorá patrí do portfólia služieb mnohých knižníc na Slovensku i v zahraničí, je poskytovať informácie z rôznych vedných oblastí na základe vopred jasne stanovených pravidiel. Tieto pravidlá spolu s formulárom pre polozenie otázky sú zverejnené na internetovej stránke knižnice, ktorá na ne odpovedala do 48 hodín.

Reprografické služby

ŠVK umožňuje svojim používateľom vyhotovenie kópií dokumentov, ktoré sú vo fondoch knižnice na štyroch kopírovacích zariadeniach. V prevažnej miere sa využívajú tieto zariadenia najmä na vyhotovenie xerokópií iným knižniciam prostredníctvom medziknižničnej výpožičnej služby a na propagáciu knižnice.

Reprografické služby v čítárni oddelenia knižnično-informačných služieb sú zabezpečované pomocou dvoch kopírovacích strojov, z toho 1 samoobslužný, 1 s obsluhou. V priestoroch študovni na Hlavnej 99 zabezpečujú reprografické služby ďalšie 3 kopírovacie stroje (ŠŠD, SŠ, IVC). Spolu **bolo vyhotovených pre používateľov 26 732 xerokópií**.

ŠVK sprístupňuje osobné počítače používateľom na individuálnu prácu – písanie a vytváranie vlastných dokumentov. Tieto texty je možné vytlačiť na tlačiarňach vo všetkých študovniach. Používatelia využívali v roku 2009 aj možnosť tlačených výstupov z elektronických zdrojov a z internetu.

4.5 Public relations

4.5.1 Kultúrno-spoločenské, odborné a vzdelávacie podujatia

ŠVK sa snaží propagovať svoje fondy a služby aj realizáciou ďalších aktivít smerom k verejnosti – výstavy, prednášky, besedy, exkurzie. V roku 2009 bolo vykonaných spolu **123 podujatí** pre verejnosť, v tom napr. bolo 5 podujatí vo forme prednášok, besied a seminárov a 51 výstav novej literatúry, ktoré majú u používateľov stále veľmi pozitívny ohlas, nakoľko si môžu bez čakacej lehoty priamo vybrať dokument, ktorý ich zaujme.

ŠVK začala od októbra s pravidelnými podujatiami, počas ktorých všetkým záujemcom priblížila možnosti rešeršovania v online katalógoch slovenských knižníc, vyhľadávanie v zahraničných licencovaných i voľne prístupných elektronických databázach, či poskytovala informácie o technikách a etike citovania zdrojov pri písaní rôznych druhov odborných prác. Uvedenú službu ponúka knižnica jednotlivcom i kolektívom v konkrétnom čase, na konkrétnom mieste a za konkrétnych podmienok v dvoch už spomínaných študovniach. V tomto trende bude knižnica pokračovať aj v roku 2010.

V roku 2009 boli pre stredné a vysoké školy organizované samostatné odborné **prednášky a exkurzie** so zameraním na slavistiku a históriu v študovniach **BO**, ktoré navštívilo 75 návštevníkov v 5 exkurziách, čo predstavuje 12,5 % z celkového počtu exkurzií knižnice zabezpečovaných oddelením knižnično-informačných služieb.

V knižnici bolo v roku 2009 zrealizovaných **40 exkurzií a 12 špecializovaných podujatí**, čo je spolu 52 podujatí, iba o 1 podujatie menej ako v roku 2008. Cieľom tejto formy prezentácie bolo nielen získať nových používateľov, ale hlavne ukázať na možnosti knižnice. Knižnica naďalej zaznamenávala veľa pozitívnych ohlasov na inštalovanú prezentáciu jednotlivých oddelení ŠVK, s ktorou sa návštevníci oboznámili pred vstupom do čítárne.

V rámci jubilejného 10. ročníka už tradičného celoslovenského podujatia zameraného na prezentáciu knižníc **Týždeň slovenských knižníc** v marci ŠVK pripravila niekoľko podujatí pre verejnosť:

- **Cirkev, rehole, náboženské spoločenstvá a ich pôsobenie v dejinách Prešova - prednáška a beseda** k vybraným témam cirkevných dejín a dejín knižnej kultúry mesta Prešov.
- **Prezentácia publikačnej činnosti bibliografického oddelenia ŠVK**, vzťahujúca sa k výskumu duchovného bohatstva a dejín knižnej kultúry - historických cirkevných knižníc.
- **Bibliografická hodinka (techniky citovania, etika citovania)** - odborné metodické podujatie ako pomoc pri písaní odborných prác
- **Naučme sa rešeršovať – urobte si vlastnú rešerš** - odborné metodické podujatie ako pomoc pri vyhľadávaní informačných zdrojov
- **Rýchla a odborná pomoc zachraňuje ľudský život** - prednáška a beseda spojená s praktickými ukážkami a výstavou dokumentov z knižničného fondu
- **Grafické umenie na Slovensku – výstava** z knižničného fondu ŠVK

Počas celého TSK 2009 knižnica tradične ponúkala **bezplatný zápis** nových používateľov, **odpustenie sankčných poplatkov** za oneskorené vrátenie dokumentov a **exkurzie** zamerané na knižničný systém, služby, interné a externé databázy ŠVK.

Ďalšie podujatia knižnice v priebehu roka 2009:

- **Krisla** – prezentácia publikácie autora Vasil'a Daceja
- **Informačný deň** – prezentácia informačno-vedeckého centra o možnostiach dostupnosti a získavania informácií z licencovaných i voľne dostupných elektronických informačných zdrojov v rámci projektu Informácie pre inovácie
- **Stretnutie s ukrajinskou knihou** – odborný seminár a prezentácia publikačnej činnosti ŠVK s hosťami Evou Oleárovou, predsedníčkou Regionálnej rady Zväzu Rusínov-Ukrajincov SR v Prešove, a spisovateľom a publicistom Ivanom Jackaninom

- **Najnovší hriech** – prezentácia publikácie pedagóga, prekladateľa a tlmočníka, moderátora, sprievodcu cestovného ruchu, poetu a autora zaujímavých kníh (Potulky po meste Košice) Milana Kolcuna

ŠVK organizovala 1. ročník odborného seminára pod názvom **1. východoslovenský KatWork**, ktorý sa pilotne konal už v roku 2008. Podujatie organizované pre odbornú knihovnícku komunitu sa svojim obsahom zameralo na problémy v menšej a vecnej katalogizácii na Slovensku. Garanciu za odbornú časť prevzala Slovenská národná knižnica.

4.5.2 Edičná činnosť ŠVK

V roku 2009 sa na bibliografickom oddelení pracovalo priebežne na 7 tituloch. Na zabezpečenie ich typografického spracovania knižnica pripravila v roku 2009 prvýkrát prioritný projekt **Typografické spracovanie edičnej činnosti**, ktorý bol schválený a v rámci ktorého boli vydané 4 plánované tituly, a to:

- zborník k dejinám knižnej kultúry východného Slovenska **Duchovné bohatstvo východného Slovenska - Knižná kultúra I** zostavovateľky Marcely Domenovej
- zborník s bibliografickým súpisom k problematike historických východoslovanských tlačí **Východoslovanské tlače do roku 1918 vo fondoch ŠVK Prešov**, ktoré pripravilo bibliografické oddelenie
- 2 personálne bibliografie osobností nadregionálneho charakteru **Zuzana Hanudel'ová** zostavovateľky Zuzany Džupinkovej a **Karol Horák** zostavovateľa Michala Sochu

Mimo projektu bola vydaná monografia obsahujúca bibliografický súpis starých tlačí s témou prekladov a komentárov Vergília pod názvom **Vergílius v historických knižniciach mesta Prešov v historických knižniciach Prešova** autorky Marcely Domenovej obsahujúca 136 bibliografických záznamov, a publikácia mapujúca cyrilské rukopisy vo fonde ŠVK s názvom **Cyrilské rukopisy vo fonde Štátnej vedeckej knižnice v Prešov**, ktorá obsahuje 89 bibliografických záznamov.

V roku 2009 bol zavŕšený 2-ročný projekt pod názvom **Knižná grafika v tlačiach 16. storočia zachovaných v knižniciach mesta Prešov**, ktorého výstupom je jedinečná publikácia **Imagines narrantes : knižná grafika 16. storočia v historických knižniciach Prešova**. Prezentovaný obrazový materiál bol rozdelený do 19 tematických celkov, ktoré dopĺňa úvodná štúdiá. Témy predstavujú: Kniha a knižná grafika (resp. knihy a ich osudy); Osobnosti; Ľudské telo a medicína; Temperament a cnosti; Život a smrť; Sexualita a nahota; Život na vidieku; Vojna; Literatúra; Architektúra; Hudba obdobia renesancie; Botanika a alchymia; Cestovanie a kartografia; Astrológia a astronómia; Nadprirodzené a mytologické bytosti (ktorá sa delí na 4 podkapitoly: Anjel a jeho zobrazenia; Diabol a jeho podoby; Monštra a fantazijné bytosti; Antická mytológia ako renesančný model); Biblia (kde je predstavený Starý i Nový zákon); Cirkevný rok; Modlitba a desať Božích prikázaní a Krížová cesta.

4.5.3 Domáca a zahraničná spolupráca

ŠVK počas celého roka 2009 spolupracovala s knižnicami zapojenými do projektu KIS3G, či už v oblasti riešenia problémov pri spracovaní dokumentov, získavania nových informácií z knižničnej oblasti alebo pri vzájomných konzultáciách. V oblasti knižnično-informačných služieb aktívne spolupracovala s knižnicami na Slovensku aj v zahraničí pri poskytovaní MVS a MMVS.

Na úseku výmeny dokumentov v roku 2009 pokračovala spolupráca aj s knižnicami v zahraničí, a to v Česku, Poľsku, na Ukrajine a Bielorusku. Sú to Ústav pro soudobé dějiny v Prahe, Slovanská knihovna pri NK ČR v Prahe, Ústav mezinárodních vztahu v Prahe, Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego v Katowiciach, Univerzitná knižnica Užhorodskej štátnej univerzity a Zakarpatská oblastná všeobecná vedecká knižnica v Užhorode a Národná knižnica v Bielorusku. Spolupráca prebiehala na základe ponúk a dopytu partnerských knižníc a ŠVK.

4.6 Informačné technológie

V roku 2009 ŠVK pracovala v KIS Virtua od firmy VTLIS Inc. Jedinou, doteraz neaplikovanou časťou sú historické tlače, kde bolo plánované spracovanie v KIS Virtua od roku 2008. Vzhľadom na nepripravenosť formulárov a metodických pokynov na spracovanie zo strany SNK, táto oblasť stále nie je aplikovaná. V knižnici naďalej pretrvávajú aj klasická forma objednávaní dokumentov, obmedzená na dokumenty, ktoré ešte nie sú spracované v elektronickej podobe, a knižničné jednotky, pri ktorých ešte nie je zosnímaný čiarový kód. Počet týchto klasických žiadaní neustále klesá vzhľadom na pokračujúcu retrokonverziu knižničného fondu.

Hardvérové zabezpečenie a údržba

Začiatkom roku 2009 bolo knižnici pridelených z MK SR 4 ks PC IBM Lenovo s operačným systémom Windows Vista. Vzhľadom na to, že pôvodne požadovala 8 ks PC, z ktorých bolo plánovaných 6 ks na výmenu opotrebovaných internetových staníc pre používateľov v študovni na Námestí mládeže, nebolo možné vymeniť všetky plánované stanice. Nové stanice boli nainštalované iba vo všeobecnej študovni. Tri tlačiarne na OKIS a OOF určené na tlač žiadaní, výpožičiek a vráteniek, ktoré boli v nepretržitej prevádzke od roku 2005, takže boli už značne opotrebované, bolo nutné nahradiť novými laserovými HP 1505, ktoré, aj keď nie sú ideálne pre potreby uvedených knižničných činností, ako jedny z mála sú schopné tlačiť na formát menší ako A6. Pre tento formát sa rozhodla knižnica z dôvodu šetrenia spotrebného materiálu, keď sa na formát A4 tlačí 6 žiadaní formátu menšieho ako A6.

V rámci aplikácie bezpečnostného projektu v ŠVK eliminovala knižnica nepriaznivé dopady pomerne častých výpadkov elektrického napätia zakúpením UPS APC 1000VA a APC 500VA. Takto sú zabezpečené nielen počítačové stanice zamestnancov knižnice, ale aj aktívne prvky siete a teda celý prístup do internetu. Ďalším momentom bola rekonštrukcia serverovne na Námestí mládeže – pokládka antistatickej podlahy, dokúpenie klimatizácie, racku a UPS. Po výmene servera za IBM x3400 dochádzalo totiž k prehrievaniu miestnosti až na 35°C, čo pri dlhodobom trvaní nepriaznivo pôsobí na chod servera a jeho životnosť. Umiestnenie aktívnych sieťových prvkov a UPS do rackovej skrine ochráni tieto zariadenia pred náhodným mechanickým poškodením a zníži riziko vzniku bezpečnostných incidentov.

V závere roka sa uskutočnila realizácia projektu **Systém na autentifikáciu, autorizáciu a manažment prístupu - knižničný pas**. Vzhľadom na to, že práve v tomto období boli v médiách zverejnené informácie o nedostatočnej bezpečnosti čipových kariet Mifare (možnosť prečítania údajov prelomením kódu čipových kariet) a možnosti naklonovať takéto karty, a keďže tento typ karty ako knižničný pas knižnica navrhovala v projekte, v spolupráci s firmou Emtest ako dodávateľom boli riešené možnosti dodania iného typu kariet, a to nového typu čipových kariet Desfire.

Súčasťou projektu je aj **fotopracovisko** na vyhotovenie fotografie používateľa na preukaz, doplnené špeciálnou tlačiarňou na jej následnú potlač na kartu spolu s menom používateľa, inštalované na OKIS. Zároveň boli vymenené dvere k objektu na Hlavnej 99 – zadný trakt a nainštalované čítačky čipových kariet na ich otváranie. Používatelia ŠVK tak nebudú musieť pri vstupe do študovni čakať na otvorenie dverí zamestnancom knižnice, ale pomocou čipovej karty si ich budú v čase otváracích hodín študovni otvárať sami. Keďže čítacie zariadenia na tento nový typ kariet sú ešte stále vo vývoji a ŠVK je prvou inštitúciou na Slovensku, ktorá ich začína používať v praxi, zatiaľ používa predošlé typy zariadení, ktoré budú po otestovaní a odskúšaní nových bezplatne vymenené.

Softvérová zabezpečenie a údržba

KIS Virtua bežal v rutinej prevádzke. Bolo vytvorených niekoľko nových skriptov na odhaľovanie chýb, napr. chybné zadané e-mailové adresy na karte používateľa, kontrola neoprávnených zásahov pracovníkov iných knižníc do záznamov o používateľoch ŠVK a pod.

V súlade so zákonom č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov bolo doriešené vymazávanie údajov o používateľoch, ktorí v ŠVK nemali evidovanú nijakú aktivitu za posledné 3 roky a voči ŠVK nemajú nijaké podľnosti. Títo používatelia boli vymazaní z databázy používateľov a boli skartované ich prihlášky používateľa.

Webová stránka knižnice, ktorá bola vytvorená v roku 2005 nevyhovovala štandardom Výnosu Ministerstva financií Slovenskej republiky z 8. septembra 2008 č. MF/013261/2008-132 o štan-

dardoch pre informačné systémy verejnej správy kapitola **Štandardy prístupnosti a funkčnosti webových stránok**. Bolo potrebné ju prepracovať do vyhovujúcej podoby, čo sme aj realizovali v priebehu mája 2009. Novú webovú stránku sme štrukturálne zmenili, obsahovo prepracovali a sprístupnili slabozrakým a nevidiacim návštevníkom.

V súlade so štandardami knižnica zmenila formu e-mailových adries zamestnancov a boli vytvorené na e-mailovom serveri prístupové účty a adresy pre zamestnancov, pracujúcich v separátnej budove na Námestí mládeže, ktorá je pripojená do internetu ako samostatný uzol. Boli vytvorené nové generické adresy pre jednotlivé služby a študovne knižnice. Vzhľadom na výpoveď internetového pripojenia zo strany poskytovateľa GOVNET ku 31.12.2009, ŠVK bola nútená riešiť túto situáciu zmenou internetového providera. Nové pripojenie realizuje firma SWAN s.r.o., ktorá je centrálnym poskytovateľom internetových služieb pre organizácie pod zriaďovateľkou pôsobnosťou MK SR.

Ochranu údajov v KIS Virtua pred poškodením a stratou v súčasnosti zabezpečuje správca servera. Počas roka sa priebežne riešili problémy s elektronickou poštou, aplikačným softvérom, výpadkami siete alebo celkovým používaním PC. O ochranu počítačov pred počítačovými vírusmi sa stará antivírusový systém AVG. Jeho pravidelná aktualizácia značne prispela k tomu, že počas celého roka bolo minimalizované riziko zavírania PC.

4.7 Kontrola

Kontrolná činnosť v knižnici v roku 2009 bola uskutočňovaná prevažne prostredníctvom interných kontrol, vykonávaných vedúcimi jednotlivých oddelení v rámci knižnice. Realizácia kontrolnej činnosti prebiehala na základe kontrolných plánov jednotlivých oddelení na rok 2009. Zápisy z vykonania jednotlivých kontrol boli pravidelne odovzdávané zamestnancovi, poverenému vykonávaním kontrolnej činnosti v ŠVK.

Na **oddelení knižnično-informačných služieb** bolo vykonaných 10 kontrol zameraných na tieto úseky:

- kontrola zručností vyhľadávania v databázach EPI a PROQUEST zameraná na overovanie významu a správnosti zápisu anglických ekvivalentov, využívanie boolovských operátorov kombináciou fráz a export vyhladaných relevantných záznamov,
- kontrola kompletizácie seriálov a zabezpečenia väzby zameraná na správnosť vedenia evidencie, kompletizáciu vrátane registrov a dodržiavanie termínov odovzdávania zväzkov do väzby v zmysle Príkazu riaditeľky ŠVK č. 1/2009,
- kontrola dodržiavania a efektívneho využívania fondu pracovného času zameraná na evidenciu dochádzky a prítomnosť zamestnancov na pracovisku v konkrétnom čase, resp. dôvody neprítomnosti,
- kontrola plnenia plánu činnosti za I. polrok 2009 zameraná na plnenie ukazovateľov výpožičiek, rešerš, podujatí, používateľov, MVS, MMVS a CVS podľa Plánu hlavných úloh na rok 2009,
- kontrola pridelenia čiarových kódov pri registrácii používateľov zameraná na zhodu prideleného čiarového kódu operátorom so stavom pri podpise prevzatia kódu v evidencii vedúcej OKIS
- kontrola správnosti postupov pri vymáhaní dokumentov.

Všetky vykonané kontroly na OKIS boli vykonané v súlade s plánom na rok 2009 a neboli zistené žiadne nedostatky alebo závažné problémy.

Na **oddelení ochrany fondov** bolo spolu vykonaných 12 kontrol zameraných na tieto úseky:

- kontrola presnosti a rýchlosti vyberania žiadaných dokumentov zo skladu a zakladania vrátených dokumentov v sklade,
- kontrola stavu kníhviazačských prác zameraná na kvalitu spracovania väzby časopisov a novín a opravy dokumentov,
- kontrola dodržiavania a efektívneho využívania fondu pracovného času zameraná na evidenciu dochádzky a prítomnosť zamestnancov na pracovisku v konkrétnom čase, resp. dôvody neprítomnosti,
- kontrola pravidelnosti odsunu novej literatúry z oddelenia akvizície a spracovania fondov,
- kontrola fyzického stavu historických tlačí zameraná na preventívnu starostlivosť o dokumenty a základnú ochranu historických tlačí,

- kontrola stavu revízných prác zameraná na rýchle a presné overenie stavu knižničných dokumentov,
- kontrola stavu vyradovacích prác zameraná na vyradovanie exemplárov kníh z fondu na základe opakovanej revízie, alebo z dôvodu fyzického opotrebovania či straty,
- kontrola nevybavených žiadaniek zameraná na podané žiadanky, ktorých výsledkom bola nulová žiadanka bez efektu pre používateľa,
- kontrola plnenia plánu činnosti za rok 2009.

Kontroly, ktoré sa uskutočnili na OOF, prebiehali podľa plánu, neboli zistené žiadne nedostatky.

Na **oddelení akvizície a spracovania fondov** bolo vykonaných 12 kontrol:

- kontrola evidencie a spracovania časopisov zameraná na správnosť vedenia dennej evidencie a na dodržiavanie noriem a štandardov pri katalogizácii novín a časopisov,
- kontrola dodržiavania a efektívneho využívania fondu pracovného času zameraná na evidenciu dochádzky a prítomnosť zamestnancov na pracovisku v konkrétnom čase, resp. dôvody neprítomnosti,
- kontrola úseku menšej a vecnej katalogizácie zameraná na systém a kvalitu spracovania dokumentov,
- kontrola na úseku signovania dokumentov zameraná na systém a kvalitu signovania dokumentov,
- kontrola dodržiavania vyhlášky MK SR č. 421/2003 o spôsobe vedenia odbornej evidencie, vyradovaní a revízií knižničného fondu pri všetkých činnostiach na OASF súvisiacich s predmetom vyhlášky,
- kontrola stavu retrokonverzie zameraná na priebeh a kvalitu spracovaných záznamov
- kontrola plnenia plánovaných úloh v 1. a 2. polroku 2009,
- kontrola stavu urgencií periodických a neperiodických dokumentov zameraná na spôsob a efektívnosť urgencií nedodaných dokumentov,
- kontrola stavu vyradovacích prác zameraná na postup a priebeh vyradovania dokumentov.

Aj na OASF prebiehali kontroly v súlade s plánom na rok 2009 a taktiež neboli zaznamenané závažné nedostatky.

Na **bibliografickom oddelení** bolo vykonaných 12 kontrol:

- kontrola dodržiavania a efektívneho využívania fondu pracovného času zameraná na evidenciu dochádzky a prítomnosť zamestnancov na oddelení a študovniach v konkrétnom čase, resp. dôvody neprítomnosti,
- kontrola plnenia edičnej činnosti zameraná na stav prác na jednotlivých tituloch,
- kontrola plnenia plánu činnosti na úseku regionálnej bibliografie zameraná na kvalitu a množstvo excerpovaných záznamov,
- kontrola plnenia plánu činnosti na úseku skladu historických fondov zameraná na nevybavené žiadanky a na evidenciu manipulačných prác,
- kontrola plnenia činnosti BO zameraná na aktuálny stav, štatistiky a edičnú činnosť oddelenia,
- kontrola prevádzky zameraná na využívanie priestorov a vybavenia ŠVK zamestnancami oddelenia,
- kontrola plnenia plánu na úseku rusínskej a ukrajinskej bibliografie zameraná na kvalitu a množstvo excerpovaných záznamov,
- kontrola plnenia plánu na úseku slavistiky zameraná na plnenie plánu spracovania článkov z pridelenej tlače,
- kontrola v slovanskej študovni a študovni starých tlačí, ktorá bola zameraná na zabezpečenie prevádzky, vedenie pracovných výkazov, štatistík, evidencie čitateľov a reprografických služieb, prestavania a doplnenie príručných knižníc študovní v súvislosti s reorganizáciou priestorov,
- kontrola plnenia plánu na úseku spracovania historických fondov zameraná na plnenie edičného plánu a excerpciu článkov.

Priebežne počas roka boli uskutočnené kontroly dochádzky a dodržiavania bezpečnosti pri práci zo strany zamestnancov oddelenia. Kontroly prebiehali podľa plánu na rok 2009, pri ich výkone neboli zistené žiadne nedostatky.

Na **ekonomicko-technickom oddelení** v priebehu roka 2009 bolo vykonaných 13 kontrol s nasledovným zameraním:

- kontrola dodržiavania a efektívneho využívania fondu pracovného času zameraná na evidenciu dochádzky a prítomnosť zamestnancov na oddelení v konkrétnom čase, resp. dôvody neprítomnosti,
- kontrola dodržiavania Zákonníka práce v oblasti personalistiky,
- kontrola pokladničnej hotovosti podľa pokladničnej knihy na úseku pokladničnej agendy,
- kontrola došlých faktúr a ich úhrady zameraná na ich formálnu a vecnú presnosť a splnenie náležitostí požadovaných zákonom.

Kontroly boli prevedené v súlade s plánom na rok 2009, pri ktorých neboli zistené žiadne závažné nedostatky.

Bezpečnostná manažérka ŠVK útvaru riaditeľa - úsek informačných technológií, ktorá je zodpovedná zároveň aj za správu IKT, počas roka vykonala 4 kontroly na jednotlivých oddeleniach:

- OASF – predmetom kontroly boli užívateľské prístupy, oprávnené, príp. neoprávnené prístupy k PC a inštalácie legálne zakúpeného softvéru
- OKIS – kontroly realizované na OKIS a v Databázovej študovni zamerané na užívateľské prístupy, oprávnené, príp. neoprávnené prístupy k PC, inštalácie legálne zakúpeného softvéru, inštalácie shareware, freeware, trial a demo, aktuálnosť spywareovej kontroly. Záverom kontroly bolo zistenie nedostatku - umiestnenie prístupového hesla k PC na viditeľnom mieste na pracovnom stole a prijatie opatrení na nápravu.
- BGO – predmetom kontroly na oddelení boli užívateľské prístupy a oprávnené, príp. neoprávnené prístupy k PC u všetkých pracovníkov, ale aj opakovaná kontrola zameraná na stav odstránenia nedostatkov z predchádzajúcej kontroly. Všetky nedostatky boli odstránené, kontrola nezistila nijaké nové pochybenia.

Všetky kontroly, ktoré boli v roku 2009 prevedené systémovým knihovníkom na jednotlivých oddeleniach knižnice boli zamerané na zabezpečenie pracovných staníc všetkých zamestnancov oddelenia z hľadiska informačnej bezpečnosti. Kontrolované boli pracovné stoly – voľne prístupné lístočky s prístupovým heslom do počítača, prípadne aplikácií, heslo napísané v kalendári na pracovnom stole, prípadne umiestnené na monitore alebo inej časti PC. Okrem toho bola kontrolovaná inštalácia softvéru na pracovných staniciach a aktuálnosť antivírusového a antispyverového softvéru. Inštalovaný softvér na všetkých PC v ŠVK je knižnicou legálne zakúpený a neboli zistené nijaké nedostatky.

Ochrana zdravia, bezpečnosť pri práci a protipožiarna ochrana v ŠVK je pracovnou náplňou externého dodávateľa – spoločnosti BTS PO, s.r.o., Prešov, s ktorou knižnica podpísala mandátnu zmluvu na vykonávanie bezpečnostno-technickej služby a činnosti technika požiarna ochrany. Spoločnosť bola vybraná v zmysle zákona o verejnom obstarávaní. Dodávateľ v priebehu roka 2009 vykonal kontrolu všetkých objektov v správe knižnice a kontrolu dokumentácie. Výsledkom úvodnej kontroly bolo vypracovanie novej dokumentácie v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a v oblasti protipožiarna ochrany.

V priebehu roka 2009 bolo v knižnici vykonaných **súhrnne 66 kontrolných aktivít** (63 interných kontrol a 3 kontroly externého dodávateľa BTS PO). Vnútorne kontroly prebiehali v súlade s plánmi jednotlivých oddelení a úsekov na rok 2009. Vo väčšine prípadov neboli zistené žiadne vážnejšie nedostatky. Drobné nedostatky, ktoré sa vyskytli, boli okamžite odstránené. V priebehu roka 2009 neboli v ŠVK Prešov vykonané žiadne externé kontroly.

5. ROZPOČET KNIŽNICE

5.1 Súhrnná charakteristika knižnice a jej hospodárenia v roku 2009

5.1.1 Charakteristika činnosti

Na základe vydanej zriaďovacej listiny hlavnou úlohou knižnice v zmysle zákona NR SR č. 183/2000 Z. z. o knižniciach v znení neskorších predpisov je zabezpečiť slobodný prístup k poznatkom a informáciám šíreným na všetkých druhoch nosičov, podporovať rozvoj vedy, výskumu a vzdelávania, a tak napomáhať celoživotné vzdelávanie občanov, chrániť kultúrne dedičstvo a vytvoriť optimálne podmienky na jeho využívanie.

V zmysle uvedeného zákona ako aj v zmysle zriaďovacej listiny vykonáva Štátna vedecká knižnica v Prešove ako univerzálna vedecká knižnica hlavné činnosti ako získavanie, spracovanie, uchovávanie, sprístupňovanie a ochrana dokumentov knižničného fondu, poskytovanie základných a špeciálnych knižnično-informačných služieb, realizácia kultúrno-spoločenských, vzdelávacích a propagačných aktivít, riešenie vedecko-výskumných úloh v oblasti dejín knižnej kultúry a domáca a medzinárodná spolupráca. Prvoradou úlohou bolo plnenie plánovaných ukazovateľov jednotlivých knižničných činností:

- prírastok knižničného fondu **10 600 kn.j.**, v tom nákup **4 028 kn.j.** a povinný výtlačok **4 088 kn.j.**,
- **256 386 vypožičaných kn.j.**, v tom **5 783 výpožičiek** v rámci **medziknižničných výpožičných služieb**,
- registrovaných **7 766 používateľov** a návštevnosť **254 625 osôb** s priemernou dennou návštevnosťou takmer **1 000 osôb** či už fyzicky alebo prostredníctvom webovej stránky či online katalógu.

Hospodárenie knižnice prebiehalo v zmysle rozpisu záväzných ukazovateľov a rozpočtových opatrení uspokojivo, dodržiavali sa zásady zákona o rozpočtových pravidlách. Bližšia špecifikácia čerpania rozpočtových prostriedkov je analyzovaná v ďalších bodoch.

5.1.2 Záväzné ukazovatele štátneho rozpočtu na rok 2009

Rozpis záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu na rok 2009:

- záväzný ukazovateľ príjmy ŠR, ktorý bol stanovený výškou 23 236,- €, dosiahol skutočnú výšku 28 437,- €, čo je plnenie na viac ako 122 %
- záväzný ukazovateľ bežné výdavky vo výške 562 739,- € v priebehu roku 2009 podliehal 7 rozpočtovým opatreniam a jeho konečná suma činila výšku 755 204,- €
- záväzný ukazovateľ mzdové prostriedky vo výške 247 262,- € bol tiež vyčerpaný v plnej výške a nebol upravovaný
- záväzný ukazovateľ limit zamestnancov 36 bol dodržaný, prepočítaný stav bol 35,5.

Tabuľka č. 6 – Záväzné ukazovatele rozpočtu ŠVK

Ukazovateľ	Klasifikácia	Rok 2009 (v €)
Príjmy ŠR (zdroj 111) Kód programu 08S0105 Knižnice a knižničná činnosť		23 236
Bežné výdavky spolu	kat. 600	562 739
01.3.3. Iné všeobecné služby, z toho:		
- mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	kat. 610	247 262
Limit zamestnancov pri výkone práce vo verej. záujme		36

5.1.3 Rozpočtové opatrenia

V priebehu roka bolo k schválenému rozpočtu vykonaných **10 rozpočtových opatrení**, z toho 3 rozpočtové opatrenia na kapitálové výdavky.

RO č. 1

- zvýšenie rozpočtu bežných výdavkov o účelovo určené finančné prostriedky na prioritný projekt v podprograme 08T0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO v celkovej výške **20 900,- €**, z toho 6 900 € na projekt Knižná grafika v tlačiarach 16. storočia a 14 000,- € na Typografické spracovanie edičnej činnosti

RO č. 2

- zníženie – **viazanie** rozpočtu bežných výdavkov na základe rozhodnutia Ministerstva financií SR o 2 % v programe 08S0105 – Knižnice a knižničná činnosť, čo predstavovalo sumu **11 255,- €**

RO č. 3/KV

- zvýšenie rozpočtu kapitálových výdavkov na riešenie havarijného stavu elektrických rozvodov v programe 08S0105 – Knižnice a knižničná činnosť o sumu **27 500,- €**.

RO č. 4

- zvýšenie rozpočtu bežných výdavkov o účelovo určené finančné prostriedky na prioritný projekt v podprograme 08T0105 – Program informatizácie kultúry na realizáciu projektu Retrokonverzia knižničného fondu ŠVK vo výške **25 000,- €**.

RO č. 5

- zvýšenie rozpočtu bežných výdavkov o účelovo určené finančné prostriedky na prioritný projekt v podprograme 08T0105 – Program informatizácie kultúry na zabezpečenie bezpečnostne vhodného prostredia pre server v budove na Námestí mládeže v hodnote **1 800,- €**

RO č. 6

- zvýšenie rozpočtu bežných výdavkov o účelovo určené finančné prostriedky a to v podprograme 08T0106 – Projekt akvizície knižničných fondov v hodnote celkom 47 900,- € a 08T0109 – Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2008-2013 v hodnote 93 600,- €, celková hodnota **141 500,- €**

RO č. 7/KV

- zvýšenie rozpočtu kapitálových výdavkov v programe 08T0109 o celkovú sumu **54 500,- €**, z toho 37 900,- € na projekt Systém na autentifikáciu, autorizáciu a manažment prístupu – knižničný pas, 11 900 € na projekt Duchovné vlastníctvo východného Slovenska a 4 700,- € na projekt Implementácia kamerového systému

RO č. 8

- zvýšenie rozpočtu bežných výdavkov v programe 08T0105 – Program informatizácie kultúry na výmenu UPS pre PC v celkovej sume **2 620,- €**

RO č. 9

- zvýšenie rozpočtu bežných výdavkov o účelovo určené finančné prostriedky v programe 08T0109 – Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2008-2013 v rámci prioritného projektu Duchovné vlastníctvo východného Slovenska o sumu **11 900,- €** na základe našej žiadosti o presun z kapitálových výdavkov do bežných výdavkov

RO č. 10/KV

- presun – zníženie kapitálových výdavkov do bežných výdavkov v sume **11 900,- €** na základe našej žiadosti (súvisí s RO č. 9)

Tabuľka č. 7 - Štruktúra rozpočtu po úpravách RO

Ukazovateľ	schválený rozpočet	úprava rozpočtu	upravený rozpočet k 31.12.2009	plnenie k 31.12.2009
Príjmy celkom	23 236	--	23 236	28 437
Bežné výdavky spolu, z toho:	562 739	192 465	755 204	755 119
08S0105 Knižnice a knižničná činnosť,	562 739	- 11 255	551 484	551 425
z toho:				
- mzdy, platy (610)	247 262	--	247 262	247 262
08T0103 Podpora kultúrnych aktivít RO	--	20 900	20 900	20 900
08T0105 Informatizácia kultúry	--	29 420	29 420	29 413
08T0105 Akvizícia knižničných fondov	--	47 900	47 900	47 890
08T0109 Stratégia rozvoja slov. knihovníctva	--	105 500	105 500	105 490
Limit zamestnancov	36	--	36	36
Kapitálové výdavky spolu, z toho:	--	70.100	70.100	70.093
08S0105 Rekonštrukcia elektrických rozvodov	--	27.500	27.500	27.496
08T0109 Stratégia rozvoja slov. knihovníctva	--	42.600	42.600	42.597
Výdavky vrátane kapitálových celkom	562 739	262 565	825 304	825 212

5.2 Hodnotenie príjmov organizácie

Celkové príjmy organizácie: rozpočet 23 236,- €, skutočnosť 28 437,- € – plnenie 122,4%

Tabuľka č. 8 - Štruktúra príjmov ŠVK

Ukazovateľ	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutočnosť k 31.12.2008	% plnenia
Príjmy celkom, z toho:	23 236	23 236	28 437	122,4
200 Nedaňové príjmy celkom, z toho:	23 236	23 236	28 437	122,4
210 príjmy z vlastníctva majetku	--	--	1 496	--
220 príjmy z vlastnej činnosti, z toho:	23 236	23 236	26 196	112,7
- pokuty a penále za porušenie predpisov	--	--	10 620	
- predaj výrobkov, prác a služieb	23 236	23 236	15 576	67,0
292 dobropisy	--	--	745	--

Rozpočet príjmov v hodnote 23 236,- € sa začiatkom roka javil ako primeraný a v podmienkach knižnice splniteľný. Vývoj v priebehu roka ukázal, že to bol správny predpoklad, príjmy sa naplňali rovnomerne a dokonca sa mesačne prekračovali. Príjmy sa zvýšili aj o vrátky z dobropisov z minulých rokov v hodnote 745,- €. V porovnaní s rokom 2008, keď mali príjmy hodnotu 27 883,- €, je to medziročný nárast o 2 %.

210 – príjmy z vlastníctva majetku, z toho:

- 212002 z prenajatých pozemkov **1 496,- €**
699,- €
ročný prenájom časti pozemku na umiestnenie 2 billboardov a krátkodobý prenájom časti pozemku na inštaláciu lunaparkov
- 212003 z prenájmu priestorov **797,- €**
krátkodobý prenájom priestorov

220 – administratívne a iné príjmy, z toho:

- 222003 z porušení predpisov **26 196,- €**
10 620,- €
za upomienky, prijaté ako sankcie za oneskorené vrátenie knižničných dokumentov
- 223001 z predaja služieb **15 576,- €**
z príjmov za registráciu nových používateľov a vystavenie preukazov, reprografické služby, rešerše, cirkulačnú výpožičnú službu a poskytovanie medziknižničnej výpožičnej služby

290 – iné nedaňové príjmy, z toho:

745,- €

- 292012 z dobropisov

745,- €

5.2.2 Vyhodnotenie mimorozpočtových príjmov

Mimorozpočtové príjmy knižnica v roku 2009 nemala.

5.3 Hodnotenie výdavkov organizácie

5.3.1 Výdavky podľa ekonomickej klasifikácie

Celkové výdavky knižnice: upravený rozpočet 825 304,- €, skutočnosť **825 212,- €**, čerpanie 100 %. Výdavky boli čerpané na úhradu miezd, odvodov, materiálov a služieb – teda na bežný chod organizácie, mimorozpočtové príjmy a výdavky knižnica nemala.

Tabuľka č. 9 - Čerpanie výdavkov celkom

Pol. Názov	schválený rozpočet	upravený rozpočet	čerpanie	% čerpania
610 Mzdy, platy a OOV	247 262	247 262	247 262	100,0
620 Poistné a príspev. do poisť. a NÚP	85 757	84 379	84 379	100,0
630 Tovary a ďalšie služby	228 558	421 713	421 628	100,0
640 Bežné transfery	1 162	1 850	1 850	100,0
700 Kapitálové výdavky	0	70 100	70 093	100,0
Výdavky spolu	562 739	825 204	825 212	100,0

Čerpanie bolo členené na:

- bežné výdavky 755 119,- €
- kapitálové výdavky 70 093,- €

a) čerpanie bežných výdavkov celkom:

Finančné prostriedky vo výške 755 119,- € boli použité na bežnú činnosť organizácie, na výplatu miezd a odvodov do poisťovních fondov, na nákup energií, materiálov a rôznych služieb pre bezproblémový chod organizácie, bežné transfery a na realizáciu prioritných projektov.

- **610** Mzdy v hodnote 247 262,- € boli použité na výplatu tarifných miezd, osobných príplatkov, príplatkov za riadenie a nadčasovú prácu, v malej miere na mimoriadne odmeny
- **620** Poistné a príspevok do poisťovní: suma 84 379,- € bola použitá v zákonom stanovenej výške
- **630** Tovary a služby v hodnote 421 628,- € boli použité na tieto účely:

Tabuľka č. 10 - Čerpanie výdavkov v položke Tovary a služby (630)

Pol. Názov	upravený rozpočet	čerpanie k 31.12.2007	% čerpania
631 Cestovné výdavky	1 631	1 707	104,7
632 Energie, voda, komunikácie	69 689	69 689	100,0
633 Materiál a dodávky	95 110	94 541	99,4
634 Dopravné	8 251	8 654	104,9
635 Rutinná a štandardná údržba	90 906	93 559	102,9
636 Nájomné za nájom	37 643	37 643	100,0
637 Ostatné tovary a služby	115 828	115 835	100,0
Tovary a služby spolu	421 713	421 628	100,0

631 Cestovné výdavky 1.707 € boli vyplatené ako cestovné náhrady pri tuzemských a zahraničných pracovných cestách zamestnancov

Na tuzemské pracovné cesty bolo čerpané 1 363,- €. Zúčastnilo sa ich 62 zamestnanco, a to hlavne na cesty do Martina, Bratislavy, Košíc a iných miest Slovenska. Najčastejšie používaným dopravným prostriedkom bol vlak, v menšej miere autobus a pre niektoré cesty sa po zhodnutí efektívnosti použilo služobné motorové vozidlo.

Na zahraničné pracovné cesty v roku 2009 sa použilo 344,- €. Na pracovnej ceste do Užhorodu na Ukrajine sa zúčastnili 2 odborní zamestnanci. Išlo o účasť na medzinárodnej konferencii k 100. výročiu narodenia významného ukrajinského folkloristu a pedagóga Petra Lintnera. Druhá zahraničná cesta sa uskutočnila na podujatie Kolokvium slovenských, českých a moravských bibliografov v Olomouci v Českej republike, kde sa prezentovala predniesla odborným príspevkom.

632 Energie, voda, komunikácie: suma 69 689,- € bola čerpaná v týchto podpoložkách:

632001 – Energie: čerpanie 59 224,- €

632002 – Vodné, stočné: čerpanie 2 076,- €

632003 – Poštové a telekomunikačné služby: 8 112,- €

632004 – Komunikačná infraštruktúra: 277,- € (poplatky za užívanie rezortných komunikačných sietí)

633 Materiál: V rámci celej položky vykazujeme čerpanie 94 541,- €, ktoré boli použité v týchto podpoložkách:

633001 – Interiérové vybavenie: 12 240,- €, z toho 409,- € z vlastného rozpočtu na nákup vyradených stoličiek, 20-ročných kobercov v miestnostiach, kde sa maľovalo a iné drobné výdavky a 11 831,- € z projektu 08T0109 Duchovné bohatstvo východného Slovenska na zariadenie skladu historického fondu drevenými a kovovými knižničnými regálmi, trezorovými skriňami, stoličkami a manipulačným vozíkom.

633002 – Výpočtová technika: 4 468,- €, z toho zo schváleného rozpočtu sa použilo 748,- € na výmenu nefunkčných tlačiarní na Oddelenie knižnično-informačných služieb, ktoré už nebolo rentabilné opravovať a 3 720,- € bolo použité z programu 08T0105 na nákup UPS k PC a nákup klimatizačnej jednotky a UPS pre bezpečnosť miestnosti určenej pre uloženie serverov.

633004 – Prevádzkové stroje, prístroje, zariadenia, technika, náradie: 4 453,- €, z toho zo schváleného rozpočtu 1 135,- € a 3 318,- € na p08T0105 a 08T0109 na zariadenie skladu historického fondu odsávačmi vlhkosti, čističkami vzduchu, špeciálnymi vysávačmi na očisťovanie knižničného fondu, trezorovými skriňami

633006 – Všeobecný materiál: 4 213,- € sa použilo na nákup papiera a kancelárskych potrieb, tlačív, čistiacich potrieb a ostatného drobného materiálu

633007 – Špeciálny materiál: za 235,- € sme nakúpili, lepidlo a predsadkový papier pre knihársku dielňu..

633009 – Knihy, časopisy, noviny: čerpanie 68 574,- €. Z tejto položky boli uhrádzané bežné nákupy periodickej a neperiodickej literatúry v hodnote 20 684,- € z vlastného rozpočtu a z programu 08T0106 bolo čerpaných 47 890,- € na nákup knižničných dokumentov a elektronických knižničných dokumentov

633010 – Pracovné odevy, obuv a pracovné pomôcky: 36,- €

633015 – Paliva bolo spolu vyčerpané 76,- €: nafta do kosačky

633016 – Reprezentačné bolo čerpané vo výške 246,- €

634 Dopravné v hodnote 8 654,- € – čerpanie bolo na úrovni predpokladu.

Uhradené bolo poistné za 3 automobily (1 527,- €), údržbu áut, diaľničné známky (2 593,- €) a najvyššia suma bola čerpaná na nákup pohonných hmôt (4 534,- €)

635 Rutinná a štandardná údržba: 93 559,- € z toho 2 655,- € bolo použité na opravu kopírovacích strojov a iné drobné opravy a z prostriedkov na projekty (oprava objektov a kníh) bolo čerpané 90 904,- €.

636 Nájomné za prenájom skladov kníh, poštového priečinku a kopírovacieho stroja bolo čerpané v sume 37 643,- €

637 Služby: 115 835,- €:

637001 – Školenia, kurzy, semináre, konferencie: spolu je čerpanie 279,- €

637003 – Propagácia, reklama: 6 794,- € bola použitá na úhradu nákladov na propagáciu a reklamu (zverejnenie v medzinárodnom informačnom katalógu),

637004 – Všeobecné služby: 41 881,- €: bola použitá na vývoz odpadu, revízie zariadení, úhradu režijných nákladov spojených s prenájmom skladov z vlastného rozpočtu vo výške 20 981,- € a 20 900,- € bolo použité v rámci programu 08T0103 Knižná grafika v tlačiarach 16. storočia a Typografické spracovanie edičnej činnosti.

637005 – Špeciálne služby: čerpanie 29 582,- €. Použité boli na úhradu za právne služby, ochranu objektov, notárske overovania potrebných dokumentov a 25 000,- € bolo použitých v rámci programu 08T0105 Retrokonverzia knižničného fondu

637006 – Náhrady: 28,- € bolo použité ako úhrada zamestnancom za preventívne lekárske prehliadky

637011 – Štúdie, expertízy, posudky: 611,- € bolo použité na odborný posudok a konzultácie pri verejnom obstarávaní, stanovenie znaleckého posudku na odhad výšky nákladov na opravy

637012 – Poplatky a odvody: 211,- €

637014 – Stravovanie: 17 085,- €, použité ako príspevok zamestnávateľa na stravovanie zamestnancov

637016 – Prídela do SF: 3 225,- € ako 1,5 % prídel zamestnávateľa z objemu miezd v zmysle zákona

637023 – kolkové známky: 9,- €

637027 – Odmeny na základe dohôd vykonávaných mimo pracovného pomeru: sumu 11 634,- € bola zaplatená počas roka za 46 dohôd o vykonaní práce a pracovnej činnosti

637031 – Pokuty a penále: 67,- € za oneskorené zaslanie výkazov v rokoch 2004 - 2006:

637035 – Dane: daň z nehnuteľnosti 4 429,- €.

640 Bežné transfery vo výške 1 850,- €: použité na členské príspevky a nemocenské dávky

b) čerpanie kapitálových výdavkov: 70 093,- €

713005 – Nákup špeciálnych strojov, prístrojov a zariadení: čerpané 42 597,- € v rámci programu 08T0109 – inštalácia kamerového systému a knižničného pasu

716 – Projektová dokumentácia: 999,- € v programe 08S0105 – projektová dokumentácia na riešenie havarijnej situácie pri rekonštrukcii elektroinštalácie

717002 – Rekonštrukcia a modernizácia: čerpané 26 497,- € v rámci programu 08S0105 – riešenie havarijnej situácie pri rekonštrukcii elektroinštalácie

5.3.2 Výdavky podľa funkčnej klasifikácie

a) 01.3.3. – Iné všeobecné služby spolu 825 212,- €

Tabuľka č. 11 - Bežné výdavky (funkčná klasifikácia)

Program	Zdroj	Položka	Názov	Rozpočet	Čerpanie
08S0105	111	610	Mzdy, platy a OOV	247 262	247 262
08S0105	111	620	Poistné a príspevky do poisťovní	84 379	84 379
08S0105	111	630	Tovary a služby	421 713	421 628
08S0105	111	640	Bežné transfery	1 850	1 850
08S0105	111	600	Knižnica a knižničná činnosť	755 204	755 119
			Bežné výdavky spolu	755 204	755 119

Tabuľka č. 12 - Kapitálové výdavky (funkčná klasifikácia)

Program	Zdroj	Položka	Názov	Rozpočet	Čerpanie
08S0105	111	716	Projektová dokumentácia	1 000	999
08S0105	111	717	Rekonštrukcia a modernizácia	26 500	26 497
08T0109	111	713	Nákup strojov, prístrojov a zariad.	42 600	42 597
			Kapitálové výdavky spolu	70 100	70 093

5.3.3 Vyhodnotenie plnenia programovej štruktúry

Tabuľka č. 13 - Bežné výdavky (programová štruktúra)

Program	Zdroj	Názov	Rozpočet	Čerpanie
08S0105	111	Knižnice a knižničná činnosť	551 484	551 425
08S0105		Spolu	551 484	551 425
08S0103	111	Podpora kultúrnych aktivít	20 900	20 900
08S0105	111	Projekt informatizácie kultúry	29 420	29 413
08S0106	111	Projekt akvizície knižničných fondov	47 900	47 890
08S0109	111	Stratégia rozvoja sl. knihovníctva	105 500	105 491
08T		Spolu	755 204	755 119
		Bežné výdavky spolu	755 204	755 119

Tabuľka č. 14 - Kapitálové výdavky (programová štruktúra)

Program	Zdroj	Názov	Rozpočet	Čerpanie
08S0105	111	Knižnice a knižničná činnosť	27 500	27 496
08S		Spolu	27 500	27 496
08T0109	111	Stratégia rozvoja slov. knihovníctva	42 600	42 597
08S		Spolu	42 600	42 597
		Kapitálové výdavky spolu	70 100	70 093

5.3.4 Vyhodnotenie mimorozpočtových výdavkov

Mimorozpočtové výdavky knižnica v roku 2009 nečerpala.

5.4 Finančné operácie

Finančné operácie v roku 2009 prebiehali iba na účte sociálneho fondu.

5.4.1 Príjmové finančné operácie

Počiatkový stav na účte sociálneho fondu bol **649,- €**, príjmy tvoril odvod z objemu vyplatených miezd vo výške 1,5 %, čo predstavovalo 3 225,- €.

5.4.2 Výdavkové finančné operácie

Výdavky z účtu sociálneho fondu v priebehu roka mali celkovú hodnotu 3 443,- €, ktoré boli použité ako príspevok na stravovanie zamestnancov.

5.5 Zhodnotenie zamestnanosti

Fyzický stav zamestnancov od začiatku roka bol **36**, **prepočítaný stav 35,5**. Limit zamestnancov pre rok 2009 bol stanovený výškou 36 osôb. Závazný ukazovateľ čerpania mzdových prostriedkov vo výške **247 262,- €** bol dodržaný a priemerná mesačná mzda pri fyzickom stave činila 572,36 € na zamestnanca.

Pri prepočítanom stave 35,5 zamestnancov činí priemerná mzda sumu 580,42 €. Zamestnanci boli odmeňovaní v zmysle zákona č. 553/2003 Z. z. a jeho novelizácií a bol im poskytovaný základný tarifný plat, osobné príplatky iba v sume 15,- € od 1.4.2009, v poslednom štvrtroku boli u niektorých minimálne navýšené, príplatky za riadenie a v jednom prípade za nadčasy, odmeny iba ročne v minimálnej výške.

5.6 Zhodnotenie výsledkov vonkajších a vnútorných kontrol

Vnútorná kontrolná činnosť bola zameraná na realizáciu úloh plánu činnosti knižnice, zvyšovanie kvality práce a pracovnej disciplíny, na ochranu zvereného majetku a na dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Vedúce oddelení zabezpečovali kontrolnú činnosť v rozsahu ich právomoci a zodpovednosti. Celkove bolo v roku vykonaných 63 kontrolných akcií, závažné nedostatky zistené neboli.

V roku 2009 neboli v našej organizácii vykonané žiadne vonkajšie kontroly.

5.7 Zhodnotenie majetkovej pozície knižnice

Štátna vedecká knižnica v súčasnosti spravuje majetok štátu v obstarávacej hodnote 1 029 329,- € a v zostatkovej hodnote 508 801,- €. Jeho zloženie je nasledovné:

1. Dlhodobý **nehmotný majetok** v hodnote 714,- € tvorí ekonomický softvér, ktorý je už odpísaný.
2. **Pozemky** majú hodnotu 114 195,- €. V tejto hodnote je zaradených 9 pozemkov, z toho 8 sa nachádza pri budovách skladov a prevádzkových budovách, jeden pozemok je zatiaľ zatravnená plocha, určená na výstavbu novej účelovej budovy knižnice.
3. **Stavby** v obstarávacej hodnote 562 012,- € majú zostatkovú hodnotu je 204 508,- €. Jedná sa o 6 budov skladov a 2 prevádzkové budovy, pričom v jednej z nich je umiestnené oddelenie knižnično-informačných služieb a v druhej, pozostávajúcej z dvoch oddelene stojacich objektov, sídli riaditeľstvo knižnice a ostatné odborné pracoviská. Zostatková hodnota stavieb sa oproti minulému roku zvýšila o investované prostriedky na rekonštrukciu a modernizáciu stavieb. Knižnica má v správe majetok štátu – nehnuteľnosti, ktoré sú kultúrnymi pamiatkami a to:
 - objekt na Hlavná ul. 99, pozostávajúca z dvoch samostatne stojacich budov, v historickom centre mesta Prešov
 - kaštieľ v obci Záborské
4. **Stroje, prístroje a zariadenia** majú obstarávaciu hodnotu 145 346,- € a zostatkovú hodnotu 48 261,- €. Ich súčasťou je výpočtová technika, reprografická technika a rezačka umiestnená v knihárskej dielni.
5. **Dopravné prostriedky** majú obstarávaciu hodnotu 81 805,- €. Tvoria ich dodávkové motorové vozidlo značky Daewoo FSO, ktorý už je odpísaný, a motorové vozidlá Volkswagen Transporter a Volvo C50 combi. Zostatková hodnota dopravných prostriedkov je 16 580,- €.
6. Súčasťou majetku je aj **projektová dokumentácia** v obstarávacej hodnote 125 257,- €, ktorú tvorí dokumentácia o architektonickom návrhu novostavby a stavebný zámer novostavby a ktoré sú predprojektovou dokumentáciou na novostavbu ŠVK.
7. **Drobný hmotný majetok** má hodnotu 251 022,- €, majetok daný nám do bezplatného užívania má hodnotu 6 566 €. Sú to počítače, tlačiarne a reklamný panel, ktoré nám boli zapožičané od Úradu priemyselného vlastníctva SR Banská Bystrica, Informačnej kancelárie Rady Európy Bratislava a počítač pre Štátnu pokladnicu od DataCentra Bratislava.
8. Okrem majetku vykazovaného v súvahe knižnica vlastní a spravuje aj **knižničný fond**. Ku koncu roku 2009 to činilo vo finančnom vyjadrení majetok za 1 377 993 €.

Knižnica v súčasnosti neeviduje nepoužiteľný a nepotrebný dlhodobý nehmotný a hmotný majetok.

K 31.12.2009 evidovala knižnica záväzky voči dodávateľom z bežných výdavkov v celkovej hodnote 6 387,- €. Išlo o bežné záväzky z činnosti, ktoré koncom roka už nebolo možné uhradiť, faktúry prišli až v januári, ale patrili k predchádzajúcemu roku. Z uvedenej sumy sú záväzky v hodnote 338,- € po lehote splatnosti, ktorá bola v decembri 2009 a ktorých úhrada prebehla v januári 2010. **Pohl'adávky** knižnica nevykazuje.

Tabuľka č. 15 - Plnenie rozpočtu

v €

Ukazovateľ	Skutočnosť 2008	Schválený rozpočet 2009	Upravený rozpočet 2009	Skutočnosť 2009	% čerpania 4:3	Index 08/07x100 4:1
a	1	2	3	4	5	6
Príjmy celkom	33 028	23 236	23 236	28 437	122,4	86,1
z toho:						
200 Nedaňové príjmy	33 028	23 236	23 236	28 437	122,4	86,1
z toho:						
210 Príjmy z vlast. majetku	1 129	-	-	1 496	-	132,5
220 Administratívne a iné poplatky a sl.	30 106	23 236	23 236	26 196	112,7	87,0
230 Kapitálové príjmy	332	-	-	-	-	-
290 Iné nedaň. príjmy	332	-	-	745	-	224,4
292 Mimorozpočt. príjmy	1 129	-	-	-	-	-
600 Bežné výdavky	579 035	562 739	755 204	755 119	100,0	130,4
z toho:						
610 Mzdy, platy služ. príjmy a OOV	236 241	247 262	247 262	247 262	100,0	104,7
620 Poistné a príspevok do poisťovní	81 159	85 757	84 379	84 379	100,0	104,0
630 Tovary a služby	259 942	228 558	421 713	421 628	100,0	162,2
z toho:						
631 Cestovné náhrady	1 261	1 992	1 631	1 707	104,7	135,4
632 Energie, voda a komun.	57 923	61 741	69 689	69 689	100,0	104,8
633 Materiál	73 393	52 962	95 110	94 541	99,4	128,8
z toho: reprezentačné	597	332	169	246	145,6	41,2
634 Dopravné	11 186	9 958	8 251	8 654	104,9	77,4
635 Rutinná a štand. údržba	4 548	8 299	90 906	93 559	102,9	2.057,1
636 Nájomné za prenájom	33 360	44 812	37 643	37 643	100,0	112,8
637 Ostatné tovary a služby	78 271	48 794	115 828	115 835	100,0	148,0
640 Bežné transfery	1 693	1 162	1 850	1 850	100,0	109,3
z toho:						
Členské príspevky	166	100	183	183	100,0	110,4
Odchodné	598	-	704	704	100,0	117,7
Náhrada príjmu	929	1 062	963	963	100,0	103,6
700 Kapitálové výdavky	220 474	-	70 100	70 093	100,0	31,8
z toho:						
710 Obstar. kap. aktív	220 474	-	70 100	70 093	100,0	31,8
Výdavky celkom / BV + KV /	799 509	562 739	825 304	825 212	100,0	103,2

6. PERSONÁLNE OTÁZKY

6.1 Organizačná štruktúra

Odborná činnosť knižnice bola zabezpečovaná zamestnancami odborných oddelení a úsekov takto¹:

útvár riaditeľa (2 zamestnanci) – zodpovedá za:

- správu knižničných systémov a knižničnej siete, hardvérovú a softvérovú údržbu, aktualizáciu webovej stránky (úsek informačných technológií),
- evidenciu písomností v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám, správu archívu, spisového protokolu, evidenciu a správu majetku organizácie, prevádzka vzdelávacieho centra (sekretariát),
- realizáciu kontrolnej činnosti (referát kontroly),
- správu agendy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia, požiarnej ochrany, civilnej obrany a utajovaných skutočností (referát obrany a ochrany zabezpečovaný externe),
- personálnu evidenciu a pracovnoprávnú agendu, vykonávanie úloh v oblasti sociálnej a zdravotnej starostlivosti o zamestnancov (referát personálnej práce zabezpečovaný na ETO),
- zabezpečovanie právnych služieb (referát právny zabezpečovaný externe);

oddelenie akvizície a spracovania fondov (6 zamestnancov) – zodpovedá za:

- akvizíciu dokumentov do knižničného fondu, medzinárodnú výmenu dokumentov, kontrolu dodávania povinných výťažkov (úsek akvizície),
- akvizíciu domácej i zahraničnej periodickej literatúry a jej evidenciu (úsek seriálov),
- spracovanie všetkých získaných dokumentov (úsek spracovania),
- starostlivosť o čitateľské katalógy a ich revidovanie (úsek katalógov),
- vyradovanie dokumentov z knižničného fondu (úsek vyradovania);

oddelenie ochrany fondov (7 zamestnancov) – zodpovedá za:

- správu, ochranu, prísun a odsun knižničného fondu ŠVK, starostlivosť o sklady, revíziu knižničného fondu (úsek skladov)
- preventívnu starostlivosť o dokumenty, väzbu periodík, základnú ochranu historických tlačí (kníhviazačská dielňa a pracovisko konzervovania a reštaurovania dokumentov)

oddelenie knižnično-informačných služieb (11 zamestnancov) – zodpovedá za:

- poskytovanie základných a špeciálnych knižničných služieb v zmysle zákona č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, realizáciu služieb všetkých študovní, prístup k internetu a elektronickým informačným zdrojom (úsek absenčných a úsek prezenčných služieb),
- poskytovanie konzultačných služieb a realizáciu informačnej výchovy (úsek referenčných a konzultačných služieb);

bibliografické oddelenie (5 zamestnancov) – zodpovedá za:

- spracovanie regionálnej, rusínskej a ukrajinskej bibliografie a spoluprácu pri budovaní článkovej databázy (úsek regionálnej a retrospektívnej bibliografie a úsek rusínskej a ukrajinskej bibliografie),
- plnenie úloh v oblasti slavistiky, prevádzka slovanskej študovne (úsek slavistiky),
- riešenie celoslovenskej výskumnej úlohy v oblasti knižnej kultúry, spracovanie historických tlačí 16.-19. storočia, prevádzka študovne starých tlačí (úsek spracovania historických tlačí);

ekonomicko-technické oddelenie (5 zamestnancov) – zodpovedá za:

- ekonomickú agendu súvisiacu s prevádzkou knižnice a so systémom Štátnej pokladnice (úsek rozpočtovej politiky a úsek všeobecného účtovníctva),
- mzdovú a odvodovú agendu zamestnancov (úsek mzdovej agendy),
- správu všetkých objektov a ochranu majetku knižnice (referát technického zabezpečenia a správy budov),

¹ Organizačná štruktúra je prílohou č. 1

- prevádzku a údržbu motorových vozidiel, expedíciu a prísun poštových zásielok (referát dopravy),
- hotovostné operácie ŠVK (referát pokladničnej agendy).

6.2 Stav zamestnancov

Fyzický stav zamestnancov od začiatku roka bol **36**, prepočítaný stav **35,5**. Limit zamestnancov pre rok 2009 bol stanovený vo výške 36 osôb.

V roku 2009 pracovný pomer ukončil 1 zamestnanec, 1 zamestnankyňa odišla na materskú dovolenku. Do pracovného pomeru boli prijatí 3 zamestnanci, 1 ako náhrada za ukončený pracovný pomer, 1 ako náhrada za zamestnankyňu na materskej dovolenke na dobu zastupovania a 1 ako náhrada za zamestnankyňu, ktorá odišla do dôchodku k 31.12.2008. Všetci boli prijatí na dobu určitú.

ŠVK v roku 2009 zamestnávala 4 zamestnancov so zmenenou pracovnou schopnosťou, 1 zamestnanec pracoval na skrátenej pracovnej úväzok. Priemerný vek zamestnancov bol 43,2 roka. Týždenný pracovný čas bol v zmysle prijatej kolektívnej zmluvy 37,5 hodiny.

Neúnosnú situáciu v personálnej oblasti sa snažíme riešiť v niektorých prípadoch uzatvorením jednorazových dohôd o vykonaní práce na konkrétne pracovné úlohy. Dohoda o vykonaní práce bola celkovo uzatvorená s 3 zamestnancami, dohodu o pracovnej činnosti vykonávalo 43 zamestnancov.

ŠVK sa snažila vytvárať svojim zamestnancom podmienky na zvyšovanie odbornej úrovne, t. z. umožnila im účasť na odborných podujatiach, realizovala pre nich školenia v priestoroch knižnice, zabezpečovala potrebnú študijnú a príručkovú literatúru. Knižnica umožnila 2 zamestnancom realizovať magisterské štúdium v programe Dokumentácia kultúrneho dedičstva na FPV ŽU v Žiline.

Nasledujúce tabuľkové prehľady prinášajú obraz o vývoji limitu zamestnancov za posledných 9 rokov, ktorý sa sústavne znižuje napriek rozširovaniu portfólia služieb, súčasnú vekovú a vzdelanostnú štruktúru a ich zaradenie na jednotlivé pracovné pozície v knižnici.

Tabuľka č. 16 - Limit zamestnancov

Stav	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
fyzický	37	40	39	39	39	39	38	36	36
prepočítaný	36	39	38	37	37	37	37	34,5	35,5

Tabuľka č. 17 - Veková štruktúra zamestnancov k 31.12.2009 (fyzický stav 36 zamestnancov)

do 20 r.	21 r – 30 r.	31 r. – 40 r.	41 r. – 50 r.	51 r. – 60r.	nad 60 r.
-	5	11	10	10	-

Tabuľka č. 18 - Vzdelanostná štruktúra zamestnancov

Vysokoškolské (VŠ)	z toho VŠ knihovnice	Úplné stredné odborné (ÚSO)	z toho ÚSO knihovnice	Stredné odborné (SO)
21	5	11	2	4

Tabuľka č. 19 - Kvalifikačná štruktúra zamestnancov

Zaradenie	Počet	VŠ	ÚSO	SO
- vedúci zamestnanci	6	5	1	-
- odborní knihovnícki zamestnanci	19	16	3	-
- administratívni zamestnanci	3	-	3	-
- ostatní, robotníci	8	1	3	4
SPOLU	36	22	10	4

6.3 Priemerná mzda

Mzdové prostriedky boli vyčerpané vo výške **247.262 €**. Pri stave 35,5 zamestnancov v prepočítanom stave činí priemerná mzda sumu **580,42 €**. Zamestnanci boli odmeňovaní v zmysle zákona č. 553/2003 Z. z. a jeho novelizácií a bol im poskytovaný základný tarifný plat, príplatky za riadenie a v minimálnej výške osobné príplatky a odmeny.

Z celkových miezd bolo vyplatené 12 zamestnancom odmeňovaných základnou stupnicou platových taríf (príloha č. 1 zákona) 70 239 €, čo je priemerná mzda 487,80 €. Osobitnou stupnicou platových taríf (príloha č. 2 zákona) je odmeňovaných 23,5 zamestnancov a vyplatené mzdy mali hodnotu 177 023 €, čo je priemerná mzda 627,70 €. Je tu veľký rozdiel v odmeňovaní týchto dvoch skupín zamestnancov (139,90 € priemernej mzdy), pričom základnou stupnicou sú odmeňovaní aj zamestnanci ekonomického zamerania.

Tabuľka č. 20 - Bežné výdavky (programová štruktúra) Prehľad vývoja priemernej mzdy v ŠVK a porovnanie s priemernou mzdou v SR v €

Priem. mzda	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
v SR	410,-	448,-	477,-	525,-	573,-	623,-	669,-	723,-	722,- (3. Q.)
v ŠVK	263,-	321,-	361,-	416,-	447,-	470,-	505,-	571,-	580,-

Nárast priemernej mzdy za rok bol 9,- €, pričom nebola zohľadnená ani dohodnutá valorizácia v zmysle zákona, čím sa prehľbuje rozdiel medzi priemernou mzdou v ŠVK a priemernou mzdou v slovenskom hospodárstve.

6.4 Personálna práca, sociálna starostlivosť

V oblasti sociálnej a zdravotnej starostlivosti ŠVK umožnila:

- reštauračné stravovanie
- preventívne lekárske prehliadky a vstupné lekárske prehliadky nových zamestnancov
- účasť na knižničnom výlete v rámci regenerácie síl a upevňovania neformálnych vzťahov
-

6.5 Bezpečnosť a ochrana zdravia, požiarne ochrana

Snaha ŠVK v starostlivosti o zamestnancov bola orientovaná na vytvorenie lepších pracovných podmienok, čo sa prejavilo hlavne v skvalitnení pracovného prostredia dodržiavaním zákonných predpisov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia, požiarnej ochrany. V roku 2009 boli vykonané úlohy, ktoré vyplývajú zo zákonných opatrení:

- aktualizácia a doplnenie predpísanej dokumentácie
- vstupné školenia u novoprijatých zamestnancov
- verejná komplexná previerka BOZP s opatreniami a ich následným odstránením
- poskytovanie osobných ochranných pracovných prostriedkov v zmysle internej smernice
- vypracovanie smerníc pre dodržiavanie základných povinností v oblasti BOZP v zmysle zákona č. 367/2001 Z. z.

V roku 2009 boli v oblasti požiarnej ochrany realizované úlohy v zmysle platných vyhlášok. Úlohy sa plnili najmä v týchto oblastiach:

- aktualizácia a doplnenie predpísanej dokumentácie
- vstupné školenia novoprijatých zamestnancov
- revízia ručných hasiacich prístrojov a hydrantov
- kontrola depozitárov kníh a ostatných priestorov v rámci prevencie
- periodické školenie zamestnancov o ich povinnostiach pri vzniku požiaru a úlohy vyplývajúce z požiarneho poplachového smerníc a evakuačných plánov
- pravidelné školenie členov protipožiarnej hliadky, ich pripravenosť preverená cvičným požiarom poplachom.

7. CIELE A PREHĽAD ICH PLNENIA

Cieľom Štátnej vedeckej knižnice v strednodobom výhľade je zlepšovať kvalitu poskytovaných služieb prípravou a realizáciou projektov zameraných na rôzne úseky knižničnej práce a v dlhodobom výhľade vybudovať knižnicu ako modernú multifunkčnú kultúrnu a informačnú inštitúciu, ktorá bude poskytovať klasické knižničné služby, ale ktorá bude zároveň dôležitou informačnou základňou a nevyhnutnou súčasťou celoživotného vzdelávania. Dosiahnutiu týchto cieľov ŠVK podriadila plnenie úloh v roku 2009 na jednotlivých úsekoch knižničnej práce:

Akvizícia a spracovanie knižničných fondov:

- realizovala plnenie úloh stálych činností²
- zabezpečovala odborné, kvalitné a efektívne doplňovanie dokumentov s cieľom zvýšiť pomer nákupu k povinným výtláčkom; tento cieľ sa znovu nepodarilo naplniť, pretože nákup dokumentov k povinným výtláčkom bol v rovnakom pomere 38 % : 38 % z celkového prírastku; vysoké percento tvorili prírastky získané najmä darom, až takmer 23 %
- zvýšil sa objem prostriedkov na nákup elektronických informačných zdrojov – plnotextových databáz, na nákup ktorých knižnica predložila samostatný projekt v rámci Programu akvizície zbierkových predmetov a knižničných fondov a z neho, čiastočne aj z vlastného rozpočtu, zabezpečila nielen obnovenie licencie na už zakúpené databázy (EPI, Proquest), ale zakúpila aj nové licencie (CEEOL, Manuscriptorium, Svet čísel – svetová štatistická ročenka)
- akvizícia a spracovanie všetkých dokumentov v KIS Virtua boli realizované plynule a bez problémov a prípadné chyby a nedostatky boli riešené v spolupráci so Slovenskou národnou knižnicou, pričom ŠVK sa prostredníctvom odborných pracovníkov OASF zapojila do procesu deduplikácie záznamov
- vzhľadom na schválenie pokračovania prioritného projektu a pridelenie finančných prostriedkov vo výške 25 000,- € bolo realizované retrospektívne spracovanie dokumentov a záznamov podľa plánu hlavných úloh na rok 2009 a v zmysle schváleného projektu, keď bolo vytvorených 50 578 záznamov, resp. holdingov

Ochrana knižničného fondu:

- realizovala plnenie úloh stálych činností³
- väzba periodických dokumentov bola v maximálnej miere vykonávaná vo vlastnej réžii v knihárskej dielni, v minimálnej miere u externého dodávateľa (necelé 2 %), a to z dôvodu, že periodiká určené pre príručnú knižnicu študovne viazaných periodík potrebujú väzbu a označenie, na ktoré knižnica nemá potrebné vybavenie
- zintenzívnila sa ochrana historických dokumentov, najmä ich základné ošetrovanie a uloženie v sklade pri pracovisku konzervovania a reštaurovania fondov, pretože v zmysle schváleného projektu boli zakúpené zariadenia na ich mechanickú a chemickú očistu ako aj knižné regály na ich uloženie

Knižnično-informačné služby:

- realizovala plnenie úloh stálych a krátkodobých činností⁴
- knižnica kládla veľký dôraz na kvalitné poskytovanie knižnično-informačných služieb v rámci KIS Virtua, pričom implementáciou zmien v informovaní používateľov prispela k väčšiemu komfortu pri práci so systémom
- sprístupňovala nielen elektronické informačné zdroje, ktoré už vlastní na základe obnovených prístupov k nim, ale aj nové databázy zakúpené v rámci projektu; aj naďalej boli sprístupňované databázy EBSCO v rámci celoslovenskej licencie a cez prístupový systém Naviga aj databázy získané prostredníctvom národného projektu Informácie pre inovácie, sprístupňovanie ktorých garan-

² Základné údaje o plnení v kap. 4 Činnosti a produkty organizácie a ich náklady, časť 4.1

³ Základné údaje o plnení v kap. 4 Činnosti a produkty organizácie a ich náklady, časť 4.2

⁴ Základné údaje o plnení v kap. 4 Činnosti a produkty organizácie a ich náklady, časť 4.4

tuje SNK v Martine po podpísaní zmluvy s používateľom; zároveň pri spracovávaní rešerší plne využívala voľne prístupné databázy

- kvalitatívnou zmenou v poskytovaní služieb bolo v rámci informačnej výchovy spustenie nových služieb zameraných na prácu s online katalógom, s externými elektronickými databázami, na pomoc pri písaní odborných prác a pri vyhľadávaní akýchkoľvek informačných prameňov, ktoré sa pravidelne realizujú v slovanskej študovni a informačno-vedeckom centre
- realizovala projekt Knižničný pas, ktorým sa nielen priblížila k svetovým trendom v poskytovaní služieb (vydávanie preukazu používateľa vo forme bezkontaktnéj čipovej karty), ale urýchlila vykonávanie prác na tomto úseku OKIS a zároveň ním zabezpečila šetrenie spotrebného materiálu

Bibliografická činnosť:

- realizovala plnenie úloh stálych, dlhodobých a krátkodobých činností⁵
- výrazne skvalitnila edičnú činnosť ako po odbornej - obsahovej stránke, keď sa popri bibliografiách, katalógoch a bibliografických súpisoch rozšírených o bohatšie úvodné štúdie, pristúpilo aj k realizovaniu iných vedecko-výskumných úloh v oblasti retrospektívnej bibliografie a dejín knižnej kultúry, ktorých súčasťou bolo vydávanie odborných konferenčných i nekonferenčných zborníkov a monografií, tak aj po formálnej-technickej, keď bol po prvý raz spracovaný, predložený, schválený a realizovaný projekt na získanie finančných prostriedkov na zabezpečenie typografického spracovania výsledkov edičnej činnosti BO mimo réžie ŠVK – externým dodávateľom; týmto projektom zabezpečila vydanie 4 titulov
- na úseku spracovania historických tlačí zavŕšila 2-ročný projekt zameraný na oblasť dejín knižnej kultúry, ktorého výsledkom je hodnotná publikácia mapujúca históriu 16. storočia prostredníctvom obrazového a grafického materiálu

Informačné technológie:

- plnenie úloh stálych činností⁶
- prevádzkou KIS Virtua plynule realizovala všetky odborné činnosti súvisiace so systémom a zároveň zabezpečila obnovu zastaranej výpočtovej techniky pre používateľov na OKIS; prechod na novú menu prebehol v rámci systému a výpožičných služieb bez problémov
- v rámci rezortných projektov knižnica bola zaradená do projektu VoIP telefónia a VPN siete, keď po implementácii VoIP zariadení na väčšine pracovísk ešte v roku 2008, bola táto implementácia dokončená aj na OKIS
- promptne zabezpečila nové pripojenie OKIS prostredníctvom nového poskytovateľa internetových služieb spol. SWAN, ktorý zabezpečuje tieto služby v rámci celého rezortu kultúry (VPN MK SR); k tomuto kroku knižnica pristúpila na základe rozhodnutia Národnej agentúry pre sieťové a elektronické služby ako prevádzkovateľa siete Govnet zrušiť uzol, ktorým bolo pripojené OKIS

Riadiaca, ekonomicko-technická činnosť a prevádzka ŠVK:

- plnenie úloh stálych, dlhodobých a krátkodobých činností
- v rámci riadenia prevádzky ŠVK realizovala prioritné projekty schválené na rok 2009 zamerané predovšetkým na opravy stavebných objektov a riešenie havarijného stavu elektroinštalácie a pripravila návrhy prioritných projektov na rok 2010
- vzhľadom na nadchádzajúcu dôležitú úlohu ŠVK v oblasti digitalizácie fondov a informatizácie knižníc spolupracovala so zriaďovateľom na príprave a spracovaní základných materiálov pre OPIS formou pripomienkovania; súvisiaca snaha o zaradenie investičného zámeru novostavby knižnice bola zamietnutá ako neoprávnená z prostriedkov štrukturálnych fondov a zredukovaná len na projekt Dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry

⁵ Základné údaje o plnení v kap. 4 Činnosti a produkty organizácie a ich náklady, časť 4.3 a 4.5

⁶ Základné údaje o plnení v kap. 4 Činnosti a produkty organizácie a ich náklady, časť 4.6

8. HODNOTENIE A ANALÝZA DOSIAHNUTÝCH VÝSLEDKOV

8.1 Riadenie knižnice

Personálna politika

V personálnej oblasti ŠVK zdôrazňovala **nedostatočný limit zamestnancov**, ktorý vyplynul z vykonaného auditu v objeme 35,6 zamestnancov, a do pripravovaného finančného plánu na rok 2010 v rámci nového modelu systému ekonomického a projektového riadenia zahrnula aj požiadavku na jeho zvýšenie minimálne o dvoch zamestnancov pre tie úseky knižničnej práce, kde pozorujeme najväčší deficit. Túto požiadavku zopakovala aj v komentári k príprave rozpočtu na rok 2010.

MK SR síce akceptovalo a schválilo na rok 2009 žiadosť o zvýšenie limitu o 1 zamestnanca, ale týkal sa iba novozriadeného informačno-vedeckého centra pre podnikateľov, teda pracoviska, ktoré je výsledkom národného projektu podporeného zo štrukturálnych fondov. Súčasný počet však stále nie je postačujúci, pretože spôsobuje problémy pri prevádzke, resp. neumožní vykonávať niektoré činnosti efektívne a hospodárne:

- **roztrieštenosť pracovísk oddelenia knižnično-informačných služieb na rôznych miestach** znemožňuje operatívne presuny zamestnancov v príp. výpadkov ako je práceneschopnosť zamestnancov, účasť na pracovných cestách, čerpanie dovoleniek, čo v niektorých nevyhnutných prípadoch vedie až k zatvoreniu niektorej zo študovni na nevyhnutný čas
- knižnica **nemôže pri tomto počte zamestnancov rozšíriť otváracie hodiny** tak, aby boli pokryté všetky služby a zároveň spracovávané všetky agendy oddelenia knižnično-informačných služieb, čo znamená, že prelínanie pracovných hodín umožní jednotlivým odborným zamestnancom spracovať agendu, ktorú majú v náplni práce, skôr než sa budú venovať poskytovaniu služieb
- vzhľadom na **široké územné rozmiestnenie skladov knižničného fondu** nie je možné efektívne zabezpečiť dovoz vyžiadovaných dokumentov, pretože súčasný počet zamestnancov oddelenia ochrany fondov nedovoľuje výber a dovoz dokumentov z viacerých skladov súčasne a tak sa čas fyzického prístupnosti dokumentu používateľovi predlžuje
- **umiestnenie prevádzok v dvoch od seba vzdialených objektoch** spôsobuje problémy pri zabezpečovaní plynulej prevádzky, bezpečnosti IS, servisu a údržby takmer 80 PC a dvoch serverovni jediným odborným pracovníkom úseku informačných technológií, ktorý veľa času strávi presunmi medzi jednotlivými objektmi a v prípade akútnej situácie (porucha zariadení, výpadok internetu, resp. čerpanie dovolenky, účasť na pracovnej ceste) je problém danú situáciu operatívne zvládnuť; tomuto pracovníkovi v poslednom roku pribudla veľmi dôležitá agenda o informačnej bezpečnosti, ktorú je knižnica povinná riešiť v súlade so zákonom

V roku 2009 knižnica v záujme plynulej prevádzky KIS Virtua organizovala alebo umožnila účasť na školeniach zamestnancov, resp. vyžadovala doplnenie vedomostí pri práci s knižničným softvérom. Dôležitým a dnes možno povedať aj prínosným podujatím bol **odborný seminár pre katalogizátorov knižníc východoslovenského regiónu**, ktorý knižnica v roku 2009 organizovala druhýkrát. Odborným garantom bola Slovenská národná knižnica, ktorá zabezpečila lektorov. Ohlas nultého ročníka seminára v roku 2008 bol značný a na jeho prvom ročníku s názvom **1. východoslovenský KatWork** sa dokonca zúčastnili kolegovia z českých knižníc. V realizovaní tohto odborného podujatia bude knižnica pokračovať 2. ročníkom v októbri 2010.

KIS Virtua ešte stále nie je plne funkčný na úseku spracovania vlastných historických fondov, problémy súvisia s nedoriešením, resp. nedopracovaním metodiky, zanedbaním koordinačnej činnosti a neorganizovaním školení pre spracovanie starých tlačí pod gesciou SNK. Rovnaké podmienky pre prácu s IS sa snažila knižnica zabezpečiť odborným zamestnancom ETO pri ich práci s ekonomickým softvérom Softip centrálnie obstaraným pre všetky organizácie rezortu kultúry.

Vzdelávanie zamestnancov prebiehalo v rámci zamestnaneckého pomeru, kedy knižnica umožnila vzdelávanie zamestnancov s neknihovníckym vzdelaním, ale umožnila **zvyšovanie kvalifikácie** magisterským štúdiom v programe Dokumentácia kultúrneho dedičstva na Fakulte prírodných vied Žilinskej univerzity.

Knižnica v snahe podporovať rozvoj ľudských zdrojov všetkými smermi sa zapojila do **prípravy Národného projektu vzdelávania zamestnancov v rezorte kultúry**, ktorého obsahom je najmä získanie znalostí anglického, resp. nemeckého jazyka na troch úrovniach, získanie komunikačných a manažérskych zručností predovšetkým zamestnancom na úseku práce s používateľom a manažmentu knižnice a nakoniec získanie počítačových zručností prostredníctvom vzdelávania a skúšok ECDL.

Projektové a ekonomické riadenie

V roku 2009 bolo prioritou č. 1 naďalej snaha pokračovať v projektových prípravách investičného zámeru – novostavby ŠVK. Z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov boli pozastavené akékoľvek práce na projektovej príprave všetkých investícií v rezorte kultúry, teda aj novostavby ŠVK. Knižnica však pokračovala v iných aktivitách, keď jej bolo na rok 2009 schválených 9 prioritných projektov, ktoré úspešne realizovala:

- **Nákup informačných zdrojov vo výške 40 000,- €** – na tento účel knižnica už niekoľko rokov pravidelne predkladá projekt, aby zabezpečila dostatok finančných prostriedkov na dopĺňovanie knižničných fondov, pretože bez systematickej a kvalitnej akvizície, ktorá stojí na začiatku všetkých odborných činností, nemôže knižnica dostatočne plniť svoje poslanie a úlohy vyžadované v zmysle zákona.
- **Elektronické informačné zdroje vo výške 7 900,- €** - projekt nákupu elektronických plnotextových databáz článkov, resp. nákupu licencií na prístup k nim, knižnica predložila po prvýkrát v snahe zabezpečiť účelové prostriedky na nákup týchto informačných prameňov, ktoré sú dnes nevyhnutnosťou pri poskytovaní moderných a kvalitných služieb.
- **Knižná grafika v tlačiarach 16. storočia zachovaných v knižniciach mesta Prešov vo výške 6 900,- €** – išlo o dvojročný projekt (2008-2009), ktorého výsledkom je unikátna publikácia o drevorezoch v tlačiarach 16. storočia, prostredníctvom ktorej približuje odraz dobových predstáv vnímania hodnôt, života, javov a udalostí až po podobu znázornenia súdobých poznatkov a výskumov. Drevorezy tematicky dokumentujú každodenný život vtedajších Európanov, vrátane Uhorska a teda i Prešova.
- **Typografické zabezpečenie edičnej činnosti vo výške 14 000,- €** - tento projekt, ktorého obsahom sú činnosti súvisiace s povinnosťami knižnice v zmysle zriaďovacej listiny - publikovanie výsledkov bibliografickej činnosti prostredníctvom plánovaných edičných titulov, predložila knižnica po prvý raz. Dovtedy realizovala edičnú činnosť od začiatku až po samotné vydanie titulu vo vlastnej réžii, čo sa dlhodobo nejavilo ako efektívne. Realizácia projektu preukázala efektívnosť a hospodárnosť riešenia niektorých redakčných a technických prác dodávateľským spôsobom, čo sa prejavilo na kvalite vydaných publikácií.
- **Retrokonverzia knižničného fondu ŠVK vo výške 25 000,- €** – ide o 5-ročný projekt spracovania záznamov o dokumentoch, už raz spracovaných v podobe katalogizačných lístkov, do elektronickej podoby. Cieľom pokračujúceho projektu je spracovanie celého fondu do KIS Virtua v snahe urýchliť služby a umožniť používateľom prístup k fondu cez online katalóg bez nutnosti navštíviť knižnicu. Schválením projektu a pridelením požadovanej finančnej čiastky knižnica ukončila tretí rok realizácie projektu spracovaním 50 tis. záznamov.
- **Systém na autentifikáciu, autorizáciu a manažment prístupu - knižničný pas vo výške 37 900,- €** – cieľom projektu bolo podstatne urýchliť registráciu používateľov, minimalizovať náklady pri výrobe knižničných preukazov a v rámci jedného prístupu umožniť využívanie prídavných funkcií (prístupy, elektronická peňaženka, atď.), a to vydaním preukazu používateľa v podobe bezkontaktnéj čipovej karty. Jednou z hlavných aktivít bolo vytvorenie fotopracoviska na OKIS, prostredníctvom ktorého sa bude uskutočňovať fotografovanie nových používateľov priamo na mieste v knižnici, čo je oproti doterajšiemu spôsobu predkladania fotografií používateľom značné pozitívum. Prínosom projektu je aj akceptácia vysokoškolských ISIC a ITIC kariet a knižničných preukazov na báze čipovej karty z iných knižníc, ktorá sa bude realizovať spôsobom načítania údajov z čipovej karty a ich prenos do KIS ŠVK bez manuálneho zásahu zamestnanca knižnice. Tým sa knižnica vyhne chybovosti, ktorá vznikala pri manuálnom zadávaní údajov do systému. Iba vyplňovanie prihlášky s vlastnoručným podpisom, ktorým používateľ potvrdzuje dodržiavanie zásad knižničného poriadku ŠVK, sa nemení.

- **Ochrana kultúrneho dedičstva – vybavenie depozitu historického knižničného fondu vo výške 11900,- €** - cieľom projektu bolo skvalitnenie služieb, uloženia, konzervácie a ochrany historického fondu ŠVK ako kultúrneho dedičstva. V rámci realizovaných aktivít boli priestory skladu čiastočne upravené, technicky a materiálne vybavené zariadeniami potrebnými na konzervovanie, evidovanie, kontrolu ochrany starých tlačí. Zároveň bola realizovaná očista dokumentov.
- **Implementácia kamerového systému vo výške 4 700,- €** - projekt bol realizovaný na OKIS v priestoroch určených pre verejnosť, aby monitoroval situáciu v študovniach a požičovni. ŠVK tento projekt implementovala ako bezpečnostný prvok na ochranu voľne prístupného knižničného fondu. V rámci neho bolo nainštalovaných 10 kamier, ktoré monitorujú okrem vnútorných priestorov aj priestor pred vstupom do objektu.
- **Riešenie opráv objektov vo výške 85 000,- €** - primeraná starostlivosť o objekty v správe ŠVK je povinnosťou, ktorá vyplýva nielen zo zákona o knižniciach, najmä pokiaľ ide o depozity a ochranu knižničného fondu, ale aj zo zákona o správe majetku štátu. Knižnica má v správe a prevádzkuje 9 stavebných objektov, kde sa nachádzajú administratívne priestory a priestory určené pre verejnosť a depozity knižničného fondu. Ide o staršie objekty, ktoré si vyžadujú sústavné investovanie do údržby ich stavebných častí, ako aj inžinierskych sietí nezodpovedajúcich súčasným technickým normám a ohrozujúcich bezpečnosť zamestnancov a návštevníkov knižnice. Týmto projektom ŠVK realizovala najnutnejšie opravy na objektoch, ktoré vykazovali až havarijný stav. Išlo o výmenu okien na OKIS a v objekte na Hlavnej ul. - zadný trakt, výmenu vstupných dverí do zadného traktu (tzv. služobný vchod) a oprava značne poškodenej dlažby vo vstupnej chodbe, oprava fasády z Jarkovej ul. rekonštrukciu elektrických rozvodov – III. etapa v objekte na Námestí mládeže.

Realizáciou všetkých schválených prioritných projektov, ŠVK nielen uskutočnila najnutnejšie zásahy súvisiace s ochranou a starostlivosťou o zverený majetok, ale najmä prispela k skvalitneniu služieb a prezentácii knižnice navonok svojou edičnou činnosťou, ktorej kvalita v roku 2009 sa prejavila nielen ako po obsahovej, tak po technickej stránke.

8.2 Knižničný fond

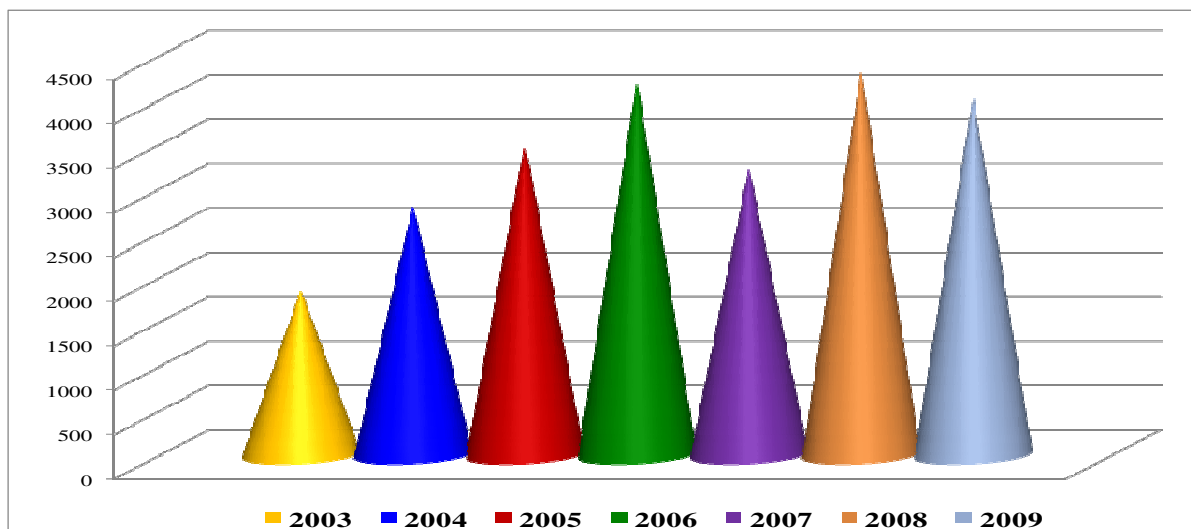
Akvizícia

Akvizícia fondu predstavuje počiatočný, a teda veľmi dôležitý krok, od ktorého sa v konečnom dôsledku odvíja ďalšia knižničná činnosť: článková bibliografia a poskytovanie kvalitných knižnično-informačných služieb. ŠVK veľmi zodpovedne pristupovala k výberu literatúry do knižničného fondu, pričom mala na zreteli kvalitu fondov a používateľské požiadavky.

ŠVK vyčlenila aj v rámci vlastného rozpočtu finančné prostriedky na nákup dokumentov, ale táto suma predstavovala iba 4,7 % ročného rozpočtu. Nákup fondov teda realizovala prevažne z projektu Nákup informačných zdrojov a z projektu Elektronické informačné zdroje, ktorý v roku 2009 predložila samostatne, pretože sa ukázalo ako správne tieto projekty oddeliť a jasne definovať nákup týchto moderných informačných zdrojov. V roku 2009 je evidovaný prírastok fondu **nižší prírastok o 296 kn.j. ako v roku 2008**, čo napriek vyššiemu objemu finančných prostriedkov celkovo vyčlenených na nákup bolo spôsobené vyššími cenami. Pri kúpe zahraničných dokumentov bol zaznamenaný značný nárast cien, pri niektorých časopiseckých tituloch, hlavne českých, je to nárast **o vyše 300 %**. Aj to bol dôvod, pre ktorý knižnica pristúpila k zmene formy akvizície a získala 4 časopisecké tituly formou výmeny. Nie je to však možné zabezpečiť u všetkých titulov. Druhým dôvodom nižšieho prírastku nákupom je **priemerná cena zahraničných kníh**, ktorá v roku 2008 bola 5,50 €, kým v roku 2009 to už bolo 13,2 € za 1 exemplár, čo predstavuje **medziročný nárast o 58 %**.

Nižšie znázornený graf prírastkov knižničného fondu nákupom len potvrdzuje veľký **význam a dôležitosť finančných prostriedkov účelovo alokovaných na nákup fondu**, ktorých výška od roku 2003 pomaly stúpa. Kvalitnú akvizíciu tak mohla knižnica realizovať iba na základe včasného pridelenia účelových prostriedkov rámci programov na nákup literatúry.

Graf č. 1 – Nákup knižničného fondu

Nasledujúca tabuľka ukazuje pomer finančných prostriedkov vynaložených na nákup hlavných typov dokumentov, čiže neperiodických dokumentov, seriálov (noviny a časopisy) a EIZ z vlastného rozpočtu a z projektu. Z nej je jasne viditeľné, že bez účelových finančných prostriedkov získaných prostredníctvom projektu by bolo doplňovanie na veľmi nízkej úrovni čo do počtu, a teda utrpela by aj kvalita fondu, a v konečnom dôsledku aj kvalita poskytovaných služieb.

Tabuľka č. 21 - Rozloženie finančných nákladov v pomere k počtom zakúpených dokumentov v roku 2009

Ukazovateľ	rozpočet ŠVK	počet	prioritný projekt	počet	Spolu v €	Spolu počty
knihy + špeciálne dokumenty	13 396,51	641	30 920,00	3 217	45 116,80	3 858
seriály	5 616,30	28	9 080,00	142	13 896,00	170
databázy	1 670,88	1	7 889,83	4	9 560,71	5
SPOLU	20 683,69	671	47 889,83	3 363	68 573,51	4 033

Ďalšia tabuľka ukazuje vývoj finančných prostriedkov vynaložených na doplňovanie fondov za posledných 6 rokov, z čoho vidieť nielen klesajúci trend v prípade nákupu seriálov v prospech EIZ, čím aj ŠVK pomaly smeruje k širšej ponuke periodík prostredníctvom plnotextových databáz, aj keď tlačene periodiká sú stále veľmi žiadané, ale aj stále sa znižujúce možnosti vlastného rozpočtu.

Tabuľka č. 22 - Vývoj finančných nákladov na nákup knižničných fondov (ešte v Sk pre lepšie porovnanie)

Ukazovateľ	2004	2005	2006	2007	2008	2009
knihy + špeciálne dokumenty	1 213	982	1 305	1 050	1 169	1 335
seriály	727	595	527	527	400	419
elektronické databázy	35	43	65	73	30	288
SPOLU, z toho:	1 975	1 620	1 897	1 650	1 599	2 066
- vlastný rozpočet	1 375	1 020	1 297	850	699	620
- rozpočet projekt	600	600	600	800	900	1 446

Samostatnou kapitolou akvizície sú **povinné výtlačky**, ktoré knižnica získava na základe zákona č. 212/1997 a jeho novelizácií. Povinný výtlačok je prínosom pre fondy ŠVK, nemal by však tvoriť hlavné percento z celkového ročného prírastku ako to bolo prakticky v posledných 10-tich rokoch. V dôsledku pridelovania účelových financií sa tento pomer za posledné roky už čiastočne zmenil, ale aj v tomto roku sa počty dokumentov získaných oboma spôsobmi pohybujú na rovnakej úrovni a počet zakúpených dokumentov nepresahuje počet dokumentov získaných povinným výtlačkom (38 %:38 % z celkového prírastku).

Ďalší problém predstavovalo dodávanie a urgovanie povinných výtlačkov, a to v tom smere, že vydavateľ nemá povinnosť uvádzať náklad, čo zamestnancom knižnice výrazne sťažovalo prácu. Väčšina žiadaných titulov bola vydaná v malých vydavateľstvách a v nízkych nákladoch. V takýchto prípadoch nie je ľahké získať informácie o vydaných tituloch, zistiť tieto údaje si vyžaduje pomerne veľa času a energie.

Spracovanie

V spracovaní dokumentov ŠVK sústredila všetky sily na prácu v knižničnom systéme. Napriek niektorým nedostatkom a občasným problémom jednoznačne možno povedať, že tento **softvér je pre ŠVK veľkým prínosom v spracovaní fondov**. Prejavilo sa to v komforte pri spracovávaní – možnosť sťahovania bibliografických záznamov a pridávanie holdingov a exemplárov k hotovým záznamom. Napriek výhodám knižničného softvéru z dôvodu nedostatku personálnych kapacít na oddelení nie je možné spracovávať získané dokumenty okamžite, ide najmä o dary, resp. o darované pozostalosti, ktoré sa v posledných rokoch stávajú výraznejším prvkom v dopĺňovaní knižničného fondu.

Práca v KIS Virtua pri účasti toľkých knižnic pracujúcich v spoločnej databáze, koľko ich je v súčasnosti, zákonite prináša aj problémy, ktoré je potrebné riešiť. Už vyššie spomínaný **workshop na tému mennej a vecnej katalogizácie** organizovaný 2 roky za sebou z iniciatívy ŠVK bol jedným zo slovenských podujatí, ktoré mali prispieť k riešeniu mnohých otázok mennej a vecnej katalogizácie. Myšlienka uskutočnenia takého pracovného seminára pre knihovníkov - katalogizátorov na východnom Slovensku sa ukázala ako správna, čo dokazoval nielen ohlas na konanie nultého a prvého ročníka, ale aj podobné podujatie, ktoré sa uskutočnilo pre knihovníkov v západoslovenskom regióne. Keďže katalogizátori vo svojej práci využívajú medzinárodne platné normy a štandardy, účasť na seminár prijali aj kolegovia z českej vedeckej knižnice.

Ochrana

ŠVK stále zápasí so zlou situáciou v oblasti ochrany knižničného fondu. Knižnica má svoje fondy uložené v skladoch, ktoré sú rozmiestnené v meste a jeho okolí vo vzdialenosti od 2-10 km od oddelenia služieb. **Objekty skladov sú väčšinou v zlom, až v havarijnom stave**, dokumenty v nich nemajú vhodné podmienky na uloženie. Aj v roku 2009 pretrvávali problémy so zatekaním striech, nevyhovujúcou statikou, vysokou vlhkosťou a mokvaním suterénnych a prízemných častí objektov, v dôsledku čoho sa na dokumentoch začala vytvárať zdraviu škodlivá pleseň. To si v letných mesiacoch vyžadovalo čas, prostriedky a ľudia na ich priebežné čistenie.

Údržba terajších skladových priestorov si vyžaduje vysoké finančné náklady, ktoré knižnica nie je schopná v jednom roku zadovážiť. Zároveň treba povedať, že oprava alebo príp. rekonštrukcia súčasných prevádzkových priestorov nerieši súčasné neefektívne uloženie dokumentov v týchto objektoch a neefektívnu prevádzku, pretože v bývalých rodinných domoch, resp. kaštieli nie je možné inštalovať úsporné regálové systémy.

Nedostatok vyhovujúcich vlastných skladových kapacít núti knižnicu riešiť situáciu s uložením knižničných fondov aj v prenajatých priestoroch, ktoré ju v priebehu roka stoja nemalé finančné prostriedky vynaložené na nájom a režijné náklady spojené s prevádzkou skladov. S poľutovaním možno konštatovať, že bezproblémové sú práve len prenajaté depozity, hoci prenajímanie priestorov je náporom na knižničný rozpočet, inak však danú situáciu knižnica nevie v súčasnosti riešiť.

Oddelenie ochrany fondov počas roka maximálne využívalo svoje kapacity na zabezpečenie dokumentov pre používateľov denným dovozom a odvozom literatúry. Situácia sa komplikovala pri častejšej práceneschopnosti zamestnancov oddelenia, ktorá je mnohokrát dôsledkom súčasných pracovných podmienok oddelenia. V takých prípadoch dochádzalo k tomu, že dovoz dokumentov trval zvyčajne dlhšie ako pri plnom počte zamestnancov napriek výpomoci zamestnancov z iných oddelení.

Na tomto úseku sa **podarilo realizovať projekt týkajúci sa ochrany starých tlačí** (s vročením do roku 1918), ktorých ŠVK vlastní cca 20 tis. zv. Sklad historického fondu bol vybavený vhodnými regálmi na uloženie fondu, boli zabezpečené zariadenia na mechanickú a chemickú očistu a podarilo sa zrealizovať ošetrovanie najvzácnejších dokumentov.

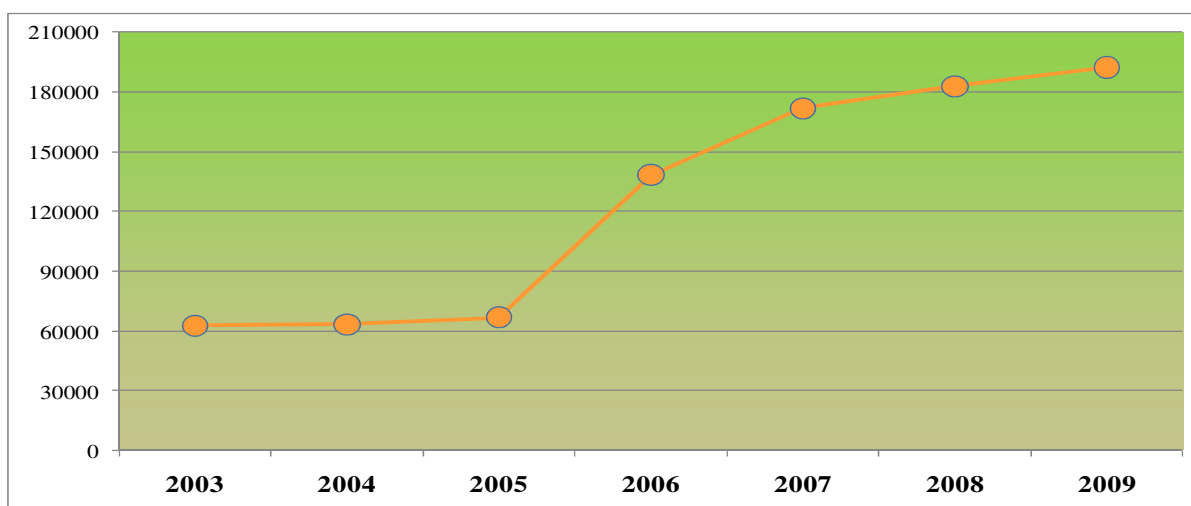
8.3 Knižnično-informačné služby

ŠVK sa prezentuje verejnosti prostredníctvom **rôznych typov poskytovaných služieb**, realizáciou krátkodobých kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí a edičnou činnosťou.

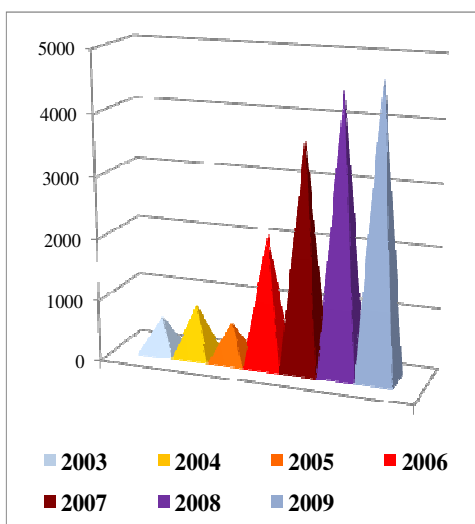
V roku 2009 oddelenie knižnično-informačných služieb realizovalo výpožičky v KIS Virtua a používatelia mali k dispozícii online katalóg na objednávanie, prolongovanie a rezervovanie žiadaných dokumentov a na prácu s vlastným kontom výpožičiek. ŠVK ponúkla svojim používateľom vyšší štandard služieb, najmä čo sa týka sprístupnenia knižničného fondu na internete prostredníctvom online katalógu.

Znázornené grafy ukazujú **stúpajúci trend absenčných výpožičných služieb** celkovo (graf č. 2), o ktoré je vždy väčší záujem ako o výpožičky prezenčné, a tiež **stúpajúci trend výpožičných služieb prostredníctvom medziknižničných výpožičných služieb** z knižničného fondu ŠVK (graf. č. 3).

Graf č. 2 – Absenčné výpožičky celkom

Graf č. 3 – MVS z fondu ŠVK

Medziknižničné výpožičné služby v ŠVK sú dôsledkom kvalitnej akvizície, ktorá sa realizuje nielen na základe pridelených účelových finančných prostriedkov, ale aj na základe analýzy obratu výpožičiek dokumentov a ich rezervácií, ktoré si používatelia majú možnosť zadávať prostredníctvom svojho konta v KIS Virtua.

Knižnica pred implementáciou tohto systému nemala možnosť podporiť akvizíciu dokumentov takou analýzou, čo jasne potvrdzuje znázornený graf (roky 2003-2005), pretože nebolo možné zistiť históriu výpožičiek tej-ktorej knižničnej jednotky. Implementácia KIS Virtua – modul výpožičky bola realizovaná v októbri 2005, ale naplno sa jeho možnosti prejavili až od roku 2006, odkedy jasne vidieť zvýšený záujem o dokumenty z fondu ŠVK, ktorý naďalej stúpa.

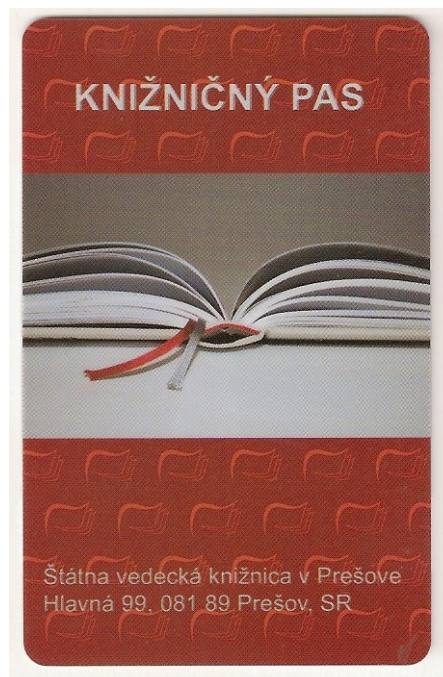
Na stúpajúcich ukazovateľoch MVS však nemá podiel len

akvizícia dokumentov, ale aj rýchle a kvalitné služby, keď ŠVK je schopná vybavovať MVS aj do 2-3 dní.

Od roku 2006 knižnica akceptuje univerzitné preukazy študentov a pedagógov ako preukazy používateľa ŠVK. V snahe postúpiť ďalej v skvalitňovaní služieb, šetrení nákladov a času na vystavenie preukazu, ŠVK realizovala projekt **Systém na autentifikáciu, autorizáciu a manažment prístupu, tzv. knižničný pas** s využívaním čipových kariet aj pre ostatných registrovaných používateľov. Zriadené fotopracovisko umožní zabezpečiť fotografiu návštevníka a okamžite ju aj s jeho menom vytlačiť na predtlačenu čipovú kartu s logom knižnice.

Výhodou knižničného pasu je možnosť jeho využitia aj pri registrácii v iných knižniciach, keďže postačuje iba prečítať údaje o nositeľovi preukazu na čipe uloženom v karte. Na Slovensku je niekoľko knižníc, ktoré využívajú podobný systém autentifikácie a autorizácie prístupu, napr. Univerzitná knižnica v Bratislave, Ústredná knižnica Slovenskej akadémie vied v Bratislave, Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici.

Obr. č. 2 – Knižničný pas ŠVK

Napriek aktivitám knižnice a jej zamestnancov vychádzať čo najviac v ústrety používateľom sa tieto snahy nestretnú u používateľov vždy s pochopením. Obmedzené finančné prostriedky na rozvojové aktivity a nevyhovujúce priestory nám neumožňujú rozširovať ponuku nových služieb a snaha improvizovať často znižuje kvalitu poskytovaných služieb, ako aj celkový obraz o ŠVK. Podobne ako oddelenie ochrany fondov zápasí so zlými priestorovými podmienkami práve oddelenie knižnično-informačných služieb. ŠVK síce zriadila ďalšie priestory pre verejnosť mimo požičovne, čo na jednej strane používateľa vzali veľmi pozitívne, no na strane druhej nie sú spokojní s tým, že všetky služby nie sú na jednom mieste. Táto situácia ich núti presúvať sa za danými službami, čo neprispieva ku komfortu našich služieb v čase, keď poskytovanie služieb a informácií má byť rýchle a relevantné.

8.4 Bibliografická a vedecko-výskumná činnosť

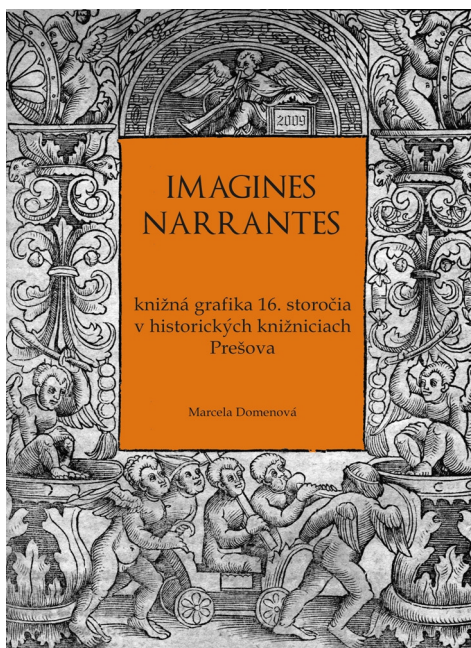
Bibliografická činnosť bola splnená vo všetkých ukazovateľoch. Ako jediná knižnica na Slovensku prispieva ŠVK do celoslovenskej databázy článkovej bibliografie ukrajinskými a rusínskymi článkami.

ŠVK intenzívne pracovala na spracovaní historických fondov, čo sa odrazilo aj na prezentácii knižnice na odborných fórach, či už v knižnici alebo mimo knižnice. Vedecko-výskumná činnosť a jej prezentácia navonok bola jednou z priorít aj v roku 2009. Dokazovali to aj ohlasy na edičnú činnosť a veľký záujem o výsledky edičnej činnosti Bibliografického oddelenia.

Veľmi pozitívnym rozhodnutím bolo rozhodnutie premiestniť prezenčné štúdium historického knižného fondu do Slovanskej študovne v centre mesta so všetkými potrebnými pomôckami a katalógmi a zriadiť Študovňu starých tlačí v tých istých priestoroch. Za viac ako rok existencie tejto študovne sa napriek istým obmedzeniam (čiastočne skrátené študijné hodiny, obmedzený počet študijných miest) ukázalo, že sú vytvorené lepšie podmienky na štúdium týchto dokumentov. Odborní zamestnanci úseku spracovania HKF sú schopní a ochotní podať okamžité informácie a konzultácie, blízkosť vlastného depozitu HKF a blízkosť evanjelickej Kolegiálnej knižnice umožňujú zabezpečiť dokumenty na prezenčné štúdium skôr ako to bolo pred touto organizačnou zmenou.

Za bibliografické oddelenie možno konštatovať, že sa plánované úlohy na všetkých úsekoch spracovania bibliografickej excerpície článkov a spracovania historických fondov splnili alebo aj prekročili vo všetkých ukazovateľoch. Odborné podujatia (seminár k dejinám knižnej kultúry), kultúrno-spoločenské akcie zorganizované bibliografickým oddelením, ako aj jednotlivé publikácie z edičnej činnosti na rok 2009, mali dobrý ohlas u odbornej, ale aj širokej používateľskej verejnosti a prispeli k zviditeľneniu aktivít a mena ŠVK.

Obr. č. 2 – Obálka titulu *Imagnes narrantes*

Na tomto mieste je potrebné vyzdvihnúť výsledky edičnej činnosti, ktoré sú výsledkom dvoch realizovaných projektov. Vydané publikácie sú skvelou prezentáciou práce odborníkov – bibliografov, ako aj práce knižnice.

Zvlášť je potrebné upozorniť na jedinečný titul **Imagnes narrantes** z oblasti dejín knižnej kultúry určenej tak odbornej ako i širokej verejnosti a záujemcom o svetové historické umenie, osobitne o výtvarnú a grafickú tvorbu, ktorého zámerom je reprodukovať, resp. sprístupniť argumentačne i materiálovo vybranú knižnú grafiku evidovanú v tlačiach zo 16. storočia nachádzajúcich sa v historických fondoch knižníc mesta Prešov. Publikácia vyplňa jedno neznáme miesto na mape umelecko-historických priesečníkov slovenskej, ale aj európskej histórie a približuje čitateľovi inak nedostupné umelecké námety rytcov z produkcie historických kníhtlačiarní. Projekt sa realizoval v rámci systematického spracovania starých tlačí, ako jednej z nosných a prioritných úloh BO na úseku historických fondov ŠVK, ale aj v rámci celoslovenského výskumu dejín knižnej kultúry.

8.5 Informačné technológie

Na tomto úseku v roku 2009 sa knižnica sústredila najmä na zabezpečenie plynulej prevádzky KIS Virtua. Okrem zabezpečenia plynulosti knižničného softvéru, je tento úsek zodpovedný rovnako za chod celého technického vybavenia, spadajúceho do výpočtovej techniky a čiastočne za pomoc pri prevádzke ekonomického softvéru. Ešte v roku 2008 k tomu pribudli úlohy týkajúce sa informačnej bezpečnosti v ŠVK a správa VoIP telefónie v podmienkach knižnice, čo pre knižnicu znamenalo riešiť niektoré akútne problémy súvisiace s bezpečnosťou IS. Knižnici bola schválená požiadavka vo výške 1 800,- € na vybudovanie serverovne na OKIS nachádzajúcej sa v stiesnených priestoroch, ktoré sú však jediné vhodné na tento účel v tomto objekte.

V ŠVK zabezpečuje všetky úlohy na úseku informačných technológií jediná odborná zamestnankyňa, ktorá nemôže túto prácu pri počte **86 serverov a počítačov** a pri prevádzke dvoch od seba vzdialených objektov zvládať dlhodobo bez problémov. Zákonite dochádzalo k sklzom pri niektorých činnostiach, ktoré spomínaný zamestnanec fyzicky nestačil realizovať. Požiadavka posilnenia tohto úseku prijatím ďalšieho zamestnanca rezonovala aj v podkladoch k rozpočtu na rok 2010.

8.6 Ekonomická činnosť a prevádzka knižnice

Ekonomické oddelenie sa sústreďovalo hlavne na zabezpečenie ekonomického fungovania organizácie. Bolo nutné spracovávať mzdovú a personálnu agendu, skladové hospodárstvo, evidenciu majetku, účtovnú agendu, finančné hospodárenie a spolupráca so Štátnou pokladnicou. Pri týchto agendách bolo nevyhnutné sledovať aktuálne zmeny zákonov a okamžite ich aplikovať v praxi, aby nedošlo k ich porušeniu.

Súčasťou činnosti oddelenia bolo aj spravovanie a technické zabezpečenie všetkých objektov vo vlastníctve a správe organizácie, čo nebolo jednoduché vzhľadom na ich súčasný nevyhovujúci stav. Väčšina objektov je v zlom technickom stave, podobne je to aj s rozvodmi elektrickej siete, vodovodných a odpadových potrubí.

V súvislosti s týmto konštatovaním treba podotknúť, že knižnica nezamestnáva kvalifikovaného odborníka, ktorého pracovnou náplňou je správa a technické zabezpečenie budov. Pri takom počte budov a ich technickom stave nie je v silách súčasného odborného personálu ETO s kvalifikáciou na rozpočet, účtovníctvo a mzdy zabezpečiť ich údržbu ani predchádzať havarijným situáciám hlavne na objektoch skladov, kde sú umiestnené knižničné fondy.

9. HLAVNÉ SKUPINY POUŽÍVATEĽOV ORGANIZÁCIE

Používateľské zázemie ŠVK je rozmanité. Knižnično-informačné služby okrem študentov Prešovskej univerzity a jej fakúlt, študentov Fakulty výrobných technológií v Prešove Technickej univerzity v Košiciach, študentov stredných škôl, ktoré sa nachádzajú v Prešove, využívajú zamestnanci štátnej správy, školstva, podnikateľskej sféry, priemyslu, vedeckého výskumu a iných odvetví.

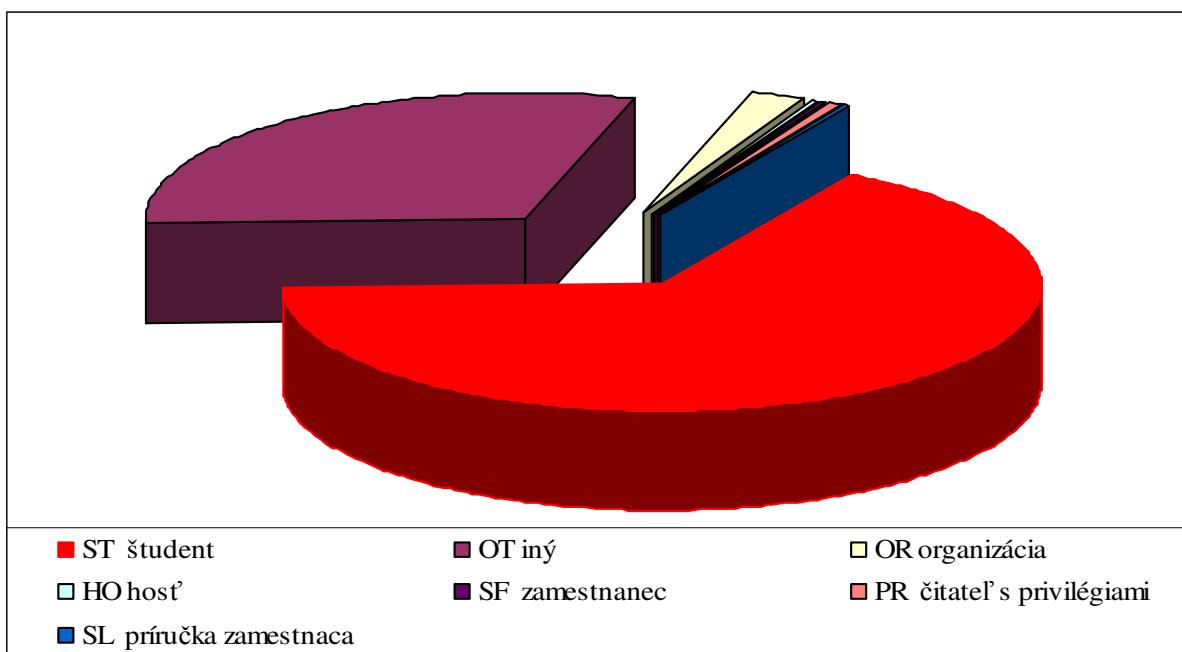
ŠVK má používateľov nielen z regiónu Prešovského kraja, ale z celého územia Slovenska a zo zahraničia. V posledných rokoch sa veľmi výrazne zvyšuje aktivita knižnice v rámci medziknižničných výpožičných služieb. Je to zásluhou najmä kvalitnej akvizície knižničného fondu a sprístupnenia knižničného fondu na internete s možnosťou prezerania záznamov a objednávanía dokumentov bez nutnosti navštíviť knižnicu osobne. Knižnica plní rôzne regionálne a celoštátne úlohy, čo sa odráža aj vo formovaní používateľského prostredia.

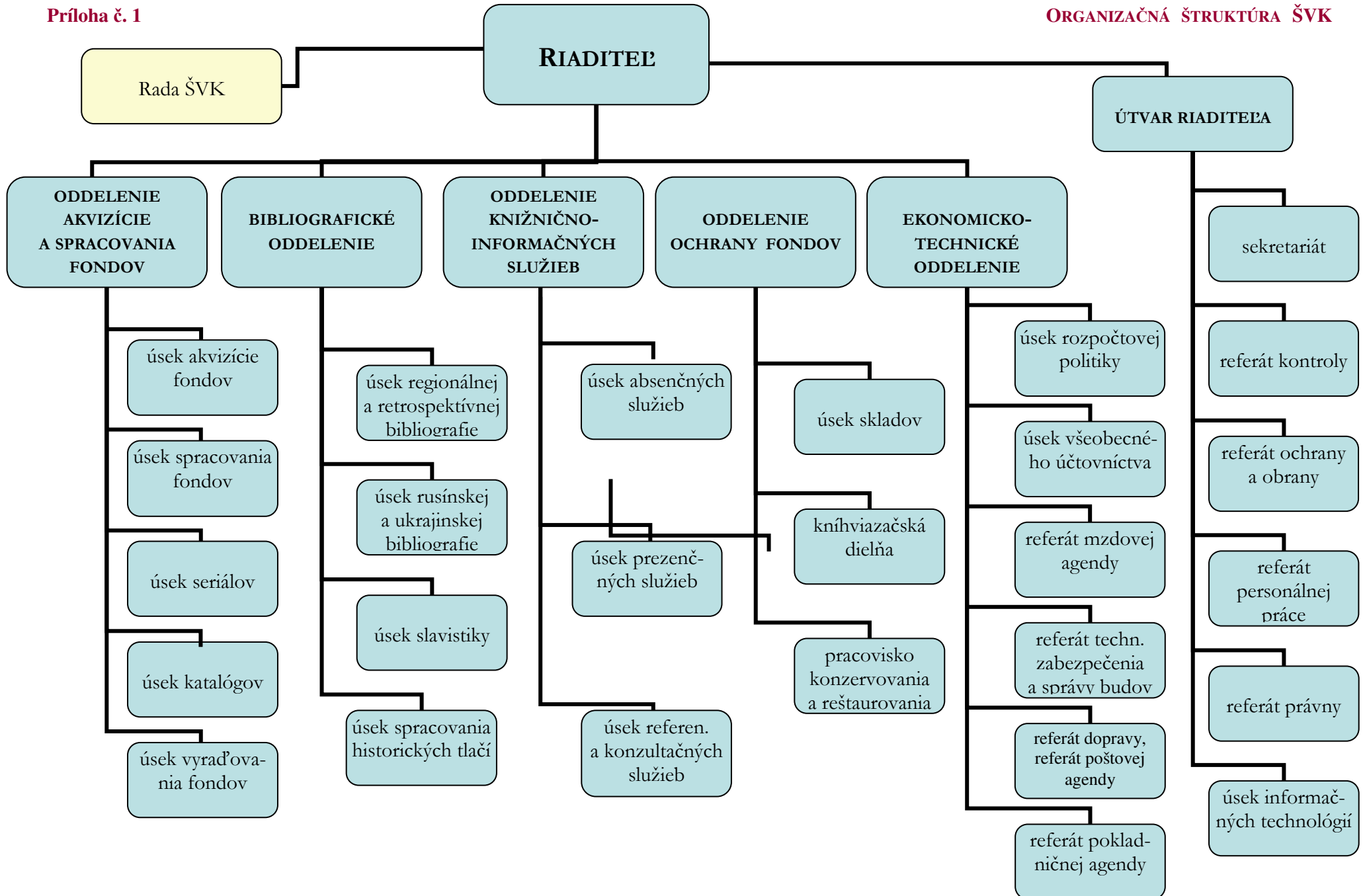
Služby knižnice využilo v roku 2009 spolu **7 766 registrovaných používateľov**. V roku 2009 navštívilo knižnicu spolu **254 625 používateľov**, čo je oproti roku 2008 **pokles o 24 519** návštevníkov.

Z celkového počtu **7 766 registrovaných používateľov** s platným preukazom používateľa, ktorí využili služby knižnice v období od 2.1.2009 do 31.12.2009, bolo nasledovné zastúpenie:

- kategória ST (študent) – **5 141** používateľov,
- kategória OT – iný (používateľ nad 15 rokov) – **2 334** používateľov
- kategória OR – **185** organizácií
- kategória HO (host' - preukaz vydaný na jeden deň) - **14** používateľov
- kategória SF - **37** zamestnancov
- kategória PR (čitateľ s privilégiami) – 32 rodinných príslušníkov a členov Rady ŠVK
- kategória SL (príručka - služobný KF) – **23** zamestnancov knižnice

Graf č. 4 - Podiel jednotlivých kategórií vzhľadom na celkový počet registrovaných používateľov v roku 2009 v ŠVK

Výstavy dokumentov z knižničného fondu ŠVK

1. EURO - Mena spájajúca Európanov (január)
2. Tajomstvá hviezdnej oblohy (február)
3. Grafické umenie na Slovensku, (marec)
4. Drogy v dnešnej spoločnosti (apríl)
5. M. R. Štefánik – 90. výročie úmrtia (máj)
6. Chráňme životné prostredie (jún)
7. Autizmus - deti žijúce v inom svete (júl)
8. Sprievodcovia cestovného ruchu (august)
9. Alternatívne učenie - moderné trendy vo vyučovaní (september)
10. Dôstojný život v starobe (október)
11. Týždeň vedy a technológií, 20. výročie Nežnej revolúcie (november)
12. Čarovné kúzlo keramiky, Krajší život bez drog (december)

Výstavy k podujatiam

1. Prvá pomoc zachraňuje ľudský život – výstava k prednáške Rýchla a odborná pomoc zachraňuje ľudský život

Stála výstava

50 rokov výtvarného umenia – výstava Rady Európy

Prednášky, besedy, prezentácie

1. Rýchla a odborná pomoc zachraňuje ľudský život – beseda v spolupráci so Slovenským červeným krížom v Prešove
2. Stretnutie s ukrajinskou knihou

Odborné podujatia ŠVK

1. Cirkev, rehole, náboženské spoločenstvá a ich pôsobenie v dejinách Prešova – odborný seminár
2. Bibliografická hodinka (techniky citovania, etika citovania) – informačné podujatie
3. Naučte sa rešeršovať - urobte si vlastnú rešerš – informačné podujatie
4. 1. východoslovenský KatWork – odborný seminár pre knihovníkov – katalogizátorov východoslovenského regiónu

Interné dokumenty

1. Knižničný poriadok ŠVK (elektronická verzia)
2. Plán hlavných úloh Štátnej vedeckej knižnice v Prešove na rok 2009
3. Pracovný poriadok ŠVK
4. Výročná správa Štátnej vedeckej knižnice v Prešove za rok 2008

Publikácie a bibliografie

1. *Cyrilské rukopisy vo fonde Štátnej vedeckej knižnice v Prešove*. Zost. Jozef Šelepec. Prešov : Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2009. 71 s. ISBN 978-80-85734-81-2.
2. DOMENOVÁ, Marcela. *Vergílius v historických knižniciach mesta Prešov*. Prešov : Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2009. 193 s. ISBN 978-80-85734-82-9.
3. *Imagines narrantes : knižná grafika 16. storočia v historických knižniciach Prešova*. Ed. Marcela Domenová. Prešov : Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2009. 356 s. ISBN 978-80-85734-83-6.
4. *Karol Horák : personálna bibliografia*. Ed. Michal Socha. Prešov : Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2009. 172 s. ISBN 978-80-85734-78-2.
5. *Východoslovenské tlače do roku 1900 v historickom fonde Štátnej vedeckej knižnice v Prešove*. Eds. Marcela Domenová – Mária Nachajová. Prešov : Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2009. 232 s. ISBN 978-80-85734-80-5.
6. *Z dejín knižnej kultúry východného Slovenska I*. Ed. Marcela Domenová. Prešov : Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2009. 253 s. ISBN 978-80-85734-77-5.
7. *Zuzana Hanudel'ová : personálna bibliografia*. Zost. Zuzana Džupinková. Prešov : Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2009. 157 s. ISBN 978-80-85734-79-9.

Príspevky zamestnancov v médiách

1. DOMENOVÁ, Marcela. K edičnej činnosti Štátnej vedeckej knižnice v Prešove za roky 1998-2008. In *Z dejín knižnej kultúry východného Slovenska I.* Ed. Marcela Domenová. Prešov : Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2009, s. 226 - 2234. ISBN 978-80-85734-77-5.
2. DOMENOVÁ, Marcela. Východoslovanské tlače vo fonde ŠVK Prešov s vročením do roku 1900 (analyticko-popisný prehľad). In *Východoslovanské tlače do roku 1900 v historickom fonde Štátnej vedeckej knižnice v Prešove.* Eds. Marcela Domenová – Mária Nachajová. Prešov : Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2009, s. 10-32. ISBN 978-80-85734-80-5.
3. DOMENOVÁ, Marcela. Z edičnej činnosti Štátnej vedeckej knižnice v Prešove v roku 2008. In *Bulletin Slovenskej asociácie knižníc.* Roč. 17, č. 1 (2009), s. 21-23. ISSN 1335-7905.
4. DŽUPINKOVÁ, Zuzana. Spracovanie rusínskych a ukrajinských periodík vydávaných na Slovensku v Štátnej vedeckej knižnici v Prešove. In *Z dejín knižnej kultúry východného Slovenska I.* Ed. Marcela Domenová. Prešov : Štátna vedecká knižnica, 2009, s. 217-225. ISBN 978-80-85734-77-5.
5. FERKOVÁ, Valéria. Robotofutbal sa Prešovčanom páčil. In *Bulletin Slovenskej asociácie knižníc.* Roč. 17, č. 1 (2009), s. 43-44. ISSN 1335-7905.
6. ŇACHAJOVÁ, Mária. Periodika ruskej a ukrajinskej emigrácie vo fondoch ŠVK v Prešove. In *Z dejín knižnej kultúry východného Slovenska I.* Ed. Marcela Domenová. Prešov : Štátna vedecká knižnica 2009, s. 160-181. ISBN 978-80-85734-77-5.
7. ŇACHAJOVÁ, Mária. Stavropigijský inštitút a Ševčenkova vedecká spoločnosť vo Lvove. In *Východoslovanské tlače do roku 1900 v historickom fonde Štátnej vedeckej knižnice v Prešove.* Eds. Marcela Domenová – Mária Nachajová. Prešov : Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2009, s. 73-86. ISBN 978-80-85734-80-5.
8. PREXTOVÁ, Kamila. Marketing : vývoj od klasického k novodobému. Zost. Mária Dorčáková. Prešov : ŠVK, 2008. 115 s. ISBN 978-80-85734-76-6 Rec. In *Z dejín knižnej kultúry východného Slovenska I.* Ed. Marcela Domenová. Prešov : Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2009, s. 250-251. ISBN 978-80-85734-77-5.
9. PREXTOVÁ, Kamila. Personálny manažment. Zost. Mária Dorčáková. Prešov : ŠVK, 2008. 76 s. ISBN 978-80-85734-75-1 Rec. In *Z dejín knižnej kultúry východného Slovenska I.* Ed. Marcela Domenová. Prešov : Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2009, s. 244. ISBN 978-80-85734-77-5
10. PREXTOVÁ, Kamila (kpx). Významný projekt. In *Prešovský večerník.* - Roč. XX, č. 4834 (10.12.2009), s. 2. ISSN 1336-4030.
11. SZABÓ, Viktor. Jazykové germaniká a hungariká ako súčasť východoslovanských tlačí do roku 1900. In *Východoslovanské tlače do roku 1900 v historickom fonde Štátnej vedeckej knižnice v Prešove.* Eds. Marcela Domenová – Mária Nachajová. Prešov : Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2009, s. 63-72. ISBN 978-80-85734-80-5.
12. SZABÓ, Viktor. Kniha 2008 : zborník o problémoch a dejinách knižnej kultúry. Zost. Miroslava Domová. Martin : Slovenská národná knižnica, 2008. 444, [11] s. ISBN 978-80-89301-22-5. ISSN 1336-5436 Rec. In *Z dejín knižnej kultúry východného Slovenska I.* Ed. Marcela Domenová. Prešov : Štátna vedecká knižnica 2009, s. 246-250. ISBN 978-80-85734-77-5.
13. SZABÓ, Viktor. Vybrané osobnosti uhorskej politiky z obdobia dualizmu vo fondoch ŠVK Prešov. In *Z dejín knižnej kultúry východného Slovenska I.* Ed. Marcela Domenová. Prešov : Štátna vedecká knižnica 2009, s. 148 - 159. ISBN 978-80-85734-77-5.
14. ŠELEPEC, Jozef. K dovozu kníh z Ruska do Uhorska v 18. storočí. In *Z dejín knižnej kultúry východného Slovenska I.* Ed. Marcela Domenová. Prešov : Štátna vedecká knižnica 2009, s. 69-75. ISBN 978-80-85734-77-5.
15. ŠELEPEC, Jozef. K problematike výskumu a spracovania východoslovanských tlačí a ich importu z Ruska a Ukrajiny do knižníc mesta Prešova. In *Východoslovanské tlače do roku 1900 v historickom fonde Štátnej vedeckej knižnice v Prešove.* Eds. Marcela Domenová – Mária Nachajová. Prešov : Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2009, s. 10-32. ISBN 978-80-85734-80-5.

kom fonde Štátnej vedeckej knižnice v Prešove. Eds. Marcela Domenová – Mária Ňachajová. Prešov : Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2009, s. 33-46. ISBN 978-80-85734-80-5.

16. ŠELEPEC, Jozef. Mikuláš Beskid a jeho svedectvo o Šaškevičových a Ševčenkových veršoch v ostrihomskom Služebniku. In *Dukľa*, roč. 57, 2009, č. 1, s. 62-66.
17. ŠELEPEC, Jozef (Й. Ш.). Ромбоїди та кола. Просторові відношення в поетичному мисленні Богдана-Ігоря Антонича. In *Крилатий вітер*. Ed. Milan Bobák. Пряшів : Союз русинів-українців Словацької республіки, 2009, s. 47-51. ISBN 978-80-85137-24-8.
18. ŠELEPEC, Jozef. Rusínsko-ukrajinské divadelné predstavenia na východnom Slovensku (1919 – 1949). In *Dukľa*, roč. 57, 2009, č. 3, s. 37-65.
19. ŠELEPEC, Jozef. Rusínsko-ukrajinské ochotnícke divadlo na východnom Slovensku. In *Javisko*, roč. 41, 2009, č. 2, s. 21-22.
20. ZÁVADSKÁ, Valéria. Vzdelávanie odborníkov pre knižnice už aj na Prešovskej univerzite. In *Z dejín knižnej kultúry východného Slovenska I*. Ed. Marcela Domenová. Prešov : Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2009, s. 235-239. ISBN 978-80-85734-77-5.
21. ZÁVADSKÁ, Valéria. Zahraničná spolupráca Štátnej vedeckej knižnice v Prešove. In *Bulletin Slovenskej asociácie knižníc*. Roč. 17, č. 1 (2009), s. 46-47. ISSN 1335-7905.

Príspevky o knižnici v médiách

1. ĎURIŠIN, Martin. Z minulosti a súčasnosti knižnej kultúry Prešova. Zost. Marcela Domenová. Prešov : Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2007. 180 s. ISBN 978-80-85734-67-6. Rec. In *Z dejín knižnej kultúry východného Slovenska I*. Ed. Marcela Domenová. Prešov : Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2009, s. 240-242. ISBN 978-80-85734-77-5.
2. HANUDELLOVÁ, Zuzana. Žyttja sered knyžok. In *Nove žyttja*. Roč. 59, č. 27-28 (2009), s. 7.
3. ILJUK, Miroslav. Presentacija knyžky Vasylja Daceja. In *Nove žyttja*. Roč. 59, č. 7-8 (2009), s. 5.
4. ILJUK, Miroslav. Presentacija personal'noji bibliografiji. In *Nove žyttja*. Roč. 59, č. 39-40 (2009), s. 4.
5. JACKANIN, Ivan. Slovenské preklady spisovateľov Ukrajiny. Eds. Jozf Šelepec - Mária Dorčáková. Prešov : ŠVK, 2008. 51 s. ISBN 978-80-85734-73-7 Rec. In *Z dejín knižnej kultúry východného Slovenska I*. Ed. Marcela Domenová. Prešov : Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2009, s. 244-246. ISBN 978-80-85734-77-5.
6. JACKANIN, Ivan. Zaostrené na klasiku : z produkcie bibliografického oddelenia ŠVK Prešov. In *Prešovský večerník*. Roč. XX, č. 4695 (26.5.2009), s. 11. ISSN 1336-4030.
7. JACKANIN, Ivan. Zoseredženo na klasyku : z produkciji bibliografického viddilu Deržavnoji naukovoji biblioteky u Prjaševi. In *Nove žyttja*. Roč. 59, č. 13-14 (2009), s. 4.
8. KUCIANOVÁ, Anna. Vyhodnotenie bibliografickej činnosti v štátnych vedeckých knižniciach SR za rok 2008. In *Knižnica*. Roč. 10, č. 8 (2009), s. 9-17. ISSN 1335-7026. Dostupné na internete http://www.snk.sk/swift_data/source/casopis_kniznica/2009/august/09.pdf
9. MAJCOVSKÁ, Mária. Jedyna u svojij problematici. In *Narodny novynký*. Roč. XIX, č. 25-28 (2009), s. 5.
10. MULIČÁK, Mikuláš. Zustrič z ukrajins'koju knyžkoju. In *Nove žyttja*. Roč. 59, č. 47-48 (2009), s. 3.
11. NĚMCOVÁ, Lucia. Ján Ihnát : zabudnutý spisovateľ. Zost. Michal Socha. Prešov : ŠVK, 2007. 90 s. ISBN 978-80-85734-69-0; Ján Ihnát : výber z diela. Zost. Michal Socha. Prešov : ŠVK, 2008. 140 s. ISBN 978-80-85734-72-0 Rec. In *Z dejín knižnej kultúry východného Slovenska I*. Ed. Marcela Domenová. Prešov : Štátna vedecká knižnica v Prešove, 2009, s. 242-244. ISBN 978-80-85734-77-5.
12. VAJDOVÁ, Ivana. Týždeň slovenských knižníc prinesie zaujímavé akcie. In *Prešovský Korzár*. Roč. XI, č. 68 (23.3.2009), s. 2. ISSN 1335-7611.

Termín	Názov podujatia	Miesto konania	Mená účastníkov
21.1.	Koordináčne pracovné stretnutie k projektu IVC	SNK, Martin	Kamila Prextová
22.1.	Pracovné stretnutie informatikov	MK SR, Bratislava	Mária Halienová
12.2.	Porada bibliografov regionálnych knižníc PSK	Okresná knižnica D. Gutgesela, Bardejov	Marcela Domenová Zuzana Džupinková
19.2.	Nové technológie s novým € pre váš nový rozvoj, seminár	Košice	Mária Halienová
3.3.	Prezentácia Regionálnej poradenskej spoločnosti k projektom zo štrukturálnych fondov	ŠVK, Košice	Monika Šimová Valéria Závadská
5.3.	Konferencia k 70. výročiu Karpatskej Ukrajiny	Univerzitná knižnica PU, Prešov	Mária Nachajová Zuzana Džupinková Jozef Šelep
10.3.	Ako sa nestratiť v oceáne zdrojov informácií, seminár	SNK, Martin	Kamila Prextová
19.3.	Rešeršujeme pohodlne a bez problémov	SNK, Martin	Mária Frišničová, Kamila Prextová Alena Prokopová
19.3.	Rusíni na Slovensku v 20. storočí, odborná prednáška	Inštitút rusínskeho jazyka a kultúry PU, Prešov	Zuzana Džupinková
24.3.	Five years of InfoUSA in Košice	ŠVK, Košice	Valéria Závadská
25.-26.3.	RÓMOVIA - ROMA - ROMANIES kultúra a vzdelávanie, medzinárodná konferencia	ŠVK, Košice	Valéria Závadská
2.4.	Knihovnícke odborné minimum (záverečné skúšky)	CVTI SR, Bratislava	Jana Kulmanová
6.-7.4.	Tréning ITIL/ITSM	PosAm, Bratislava	Mária Halienová Valéria Závadská
8.4.	Kultúra a národnostná politika Prahy v Podkarpatskej Rusi v 20. rokoch 20. storočia, vedecký seminár	Múzeum rusínskej kultúry, Prešov	Zuzana Džupinková
28.4.	Ročné zúčtovanie poistného na verejné zdravotné poistenie, odborný seminár	Košice	Jana Velebírová
4.-5.5.	Konferencia pri príležitosti 100 výročia narodenia Petra Lintura	Zakarpatská krajská všeobecná vedecká knižnica, Užhorod, Ukrajina	Zuzana Džupinková Mária Nachajová
6.5.	Od Telerhofu po Sighet, vedecký seminár	Prešovská univerzita, Prešov	Zuzana Džupinková
11.-20.5.	Knihovnícke odborné minimum (rekvalifikačný kurz)	CVTI SR, Bratislava	Lucia Týlešová Jana Vitališová
12.5.	Porada riaditeľov organizácií SKD MK SR	Slovenská ústredná hvezdáreň, Hurbanovo	Valéria Závadská
12.-13.5.	Migrácia obyvateľov východnej Európy do strednej Európy a na Slovensko (1900-1945), medzinárodná vedecká konferencia	Inštitút histórie FF PU, Prešov	Mária Nachajová
12.5.	Dni slovenskej národnej retrospektívnej	SNK, Martin	Marcela Domenová

	bibliografie 2009, seminár		Viktor Szabó
21.5.	Preškolenie produktu Softip pre ekonomiku	Košice	Janka Ondriová Monika Šimová Františka Vašková
21.-22.5.	Aplikácia bezkontaktnéj čipovej karty ako preukazu študenta a zamestnanca VŠ ex-ante a ex-post, VII. ročník medzinárodnej konferencie	Patince	Mária Halienová
26.5.	Pracovné stretnutie osôb zodpovedných za IB	MK SR, Bratislava	Mária Halienová
2.6.	Získanie certifikátu do KIS VITUA	SNK, Martin	Lucia Jakubčová
2.6.	Portál – brána k širokej škále služieb a informácií, odborný seminár	SNK, Martin	Valéria Ferková Lucia Jakubčová Kamila Prextová
3.6.	10. zasadnutie Národnej komisie pre služby	SNK, Martin	Valéria Ferková
9.6.	Zákon o ochrane osobných údajov, školenie	ŠVK Košice	Valéria Ferková
17.6.	Národná konferencia o digitalizácii	Senec	Valéria Závadská
17.6.	Zasadnutie Koordinačnej rady pre bibliografickú činnosť pri SNK	SNK, Martin	Marcela Domenová Zuzana Džupinková
7.-9.9.	Dni vedeckých knižníc, seminár	Univerzitná knižnica PU, Prešov	Zuzana Džupinková Marcela Domenová Mária Ňachajová Michal Socha Viktor Szabó
23.-24.9.	Knihovnícke odborné minimum (záverečné skúšky)	CVTI SR, Bratislava	Lucia Týlešová Jana Vitališová
30.9.	Zabezpečenie a automatizácia knižníc, seminár	Košice	Mária Halienová
4.-6.10.	Kolokvium slovenských, českých a moravských bibliografov	ŠVK, Olomouc	Zuzana Džupinková
8.10.	Pracovné stretnutie bezpečnostných správcov	MK SR, Bratislava	Mária Halienová
14.10.	Konsolidácia v rezorte kultúry, školenie	MK SR, Bratislava	Monika Šimová Františka Vašková
21.10.	Gramatika ruského jazyka Ivana Paňkevyča, vedecký seminár	Prešovská univerzita, Prešov	Zuzana Džupinková
22.10.	Pracovná porada členov pracovnej skupiny pre výpožičky a MVS v KIS Virtua	SNK, Martin	Valéria Ferková
27.10.	Bohdan Ihor Antonyč (100 výročie narodenia ukrajinského básnika), seminár – okrúhly stôl	Univerzitná knižnica PU, Prešov	Zuzana Džupinková Mária Ňachajová Jozef Šelepec
4.11.	Konferencia OPIS 2009	Hotel Crowne Plaza, Bratislava	Mária Halienová Valéria Závadská
6.11.	Pracovné stretnutie pracovníkov IVC	SNK, Martin	Kamila Prextová
11.11.	Valné zhromaždenie Slovenskej asociácie knižníc a porada riaditeľov a metodikov slovenských knižníc	SNK, Martin	Valéria Závadská
18.-20.11.	Pracovné stretnutie k OPIS	Úrad vlády, Bratislava	Valéria Závadská
24.11.	Zasadnutie Koordinačnej rady pre bibliografickú činnosť pri SNK	SNK, Martin	Zuzana Džupinková
25.11.	„10 deväťdesiatnikov“, pracovný seminár	Ruský dom, Prešov	Zuzana Džupinková Mária Ňachajová Jozef Šelepec
9.12.	Valné zhromaždenie Spolku slovenských knihovníkov	Hotel Kyjev, Bratislava	Zuzana Džupinková Valéria Závadská

Ukazovateľ	Merná jednotka	Skutočnosť 2008	Skutočnosť 2009
AKVIZÍCIA A SPRACOVANIE			
CELKOVÝ STAV FONDU	kn.j.	501 693	512 124
Ročný prírastok , v tom:		12 270	10 600
- knihy	kn.j.	10 721	9 132
- periodické dokumenty		1 329	1 333
- špeciálne dokumenty		220	135
Ročný prírastok , v tom:		12 270	10 600
- povinný výťah		4 333	4 028
- nákup	kn.j.	4 324	4 088
- dary		3 517	2 402
- výmena		96	82
- bezodplatný prevod		0	0
Úbytky knižničného fondu	kn.j.	676	196
Spracovanie	záznamy	12 270	10 600
Retrospektívne spracovanie	záznamy kn.j.	52 637	50 578
SLUŽBY			
REGISTROVANÍ POUŽÍVATELIA		7 787	7 766
POČET NÁVŠTEVNÍKOV , v tom:		273 947	254 625
- požičovňa	osoby	54 109	57 266
- študovne		21 818	19 408
- OPAC, webstránka		196 379	176 769
- podujatia		1 641	1 182
VÝPOŽIČKY , v tom:		235 931	256 386
- absenčné		182 879	192 390
- prezenčné		53 052	63 996
Špeciálne služby:			
- cirkulačná výpožičná služba	kn.j.	4 069	3 782
- MVS a MMVS spolu, v tom:		5 327	5 783
- MVS iným knižniciam		4 503	4 714
- MVS z iných knižníc		697	966
- MMVS z iných knižníc		120	95
- MMVS iným knižniciam		7	8
Kultúrno-spoločenské a vzdelávacie podujatia pre používateľov , v tom:		124	123
- výstavy, besedy, prednášky		21	19
- výstavy nových kníh	počet	50	51
- informačná výchova		53	52
- počet účastníkov informačnej výchovy		974	864
Odborné podujatia pre knihovníkov		2	1
OCHRANA FONDŮV			
Prijaté žiadanky spolu , z toho:	počet	86 091	85 002
- elektronickou poštou		65 390	70 321
Knihviazačské a knihárske práce , v tom:	počet	3 000	3 190
- oprava dokumentov	kn.j.	659	773
- väzba novín a časopisov	zv.	1 726	1 986
- brožovaná väzba	zv.	641	466
- špeciálna väzba (HF)	kn.j.	10	8

BIBLIOGRAFIA			
Článková bibliografia, v tom:		2 858	3 310
- regionálna bibliografia	záznamy	1 201	1 488
- rusínska a ukrajinská bibliografia		1 418	1 357
- slavistika		0	465
Výskumná činnosť spolu, v tom:		897	950
- tlače 16.-19. storočia	tituly	32	71
- tlače 17.-19. storočia		136	155
- tlače 18.-zač. 20. storočia		492	724
- Prešovské tlače		104	0
- Vergílius vo fondoch ŠVK		133	0
Informačná a edičná činnosť:			
- bibliografické a faktografické informácie	počet	40744	78 178
- rešerše		133	283
- bibliografické súpisy a publikácie		5	7

Prešov, 19.2.2010

Mgr. Valéria Závadská
riaditeľka